

št. 280 (21.213) leto LXX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Žakriž nad Cerknimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

NEDELJA, 30. NOVEMBRA 2014

sledi nam na twitterju
@primorskiD

4 1 1 30
9 771124 666007

1,20 €

Vprašljiva reforma in razdeljena manjšina

SANDOR TENCE

Reforma lokalnih uprav, ki jo je odobril deželni svet, ni dobra reforma. Že res, da je morala Dežela v razmeroma hitrem času zaradi ukinitev pokrajin na novo začrtati svoje in pristojnosti občin, to pa bi lahko naredila boljše in v dogovoru z občinskimi upravami. Furlanija-Julijska krajina je, če se ne motimo, vsekakor prva italijska dežela, ki je zapolnila »post pokrajinsko« upravno praznino.

Zakonodajalec je hotel s to reformo, ki bo stopila v veljavo leta 2016, na nek način uravnovesiti pristojnosti (in politično moč) Dežele in občin, kar mu je le delno uspelo. Nastale bodo t.i. medobčinske zveze, škarje in platno pa bo še vedno imela deželna uprava, ki bo lahko celo »finančno kaznovala« občine, ki se bodo upirale povezovanju. S tega vidika lahko govorimo o centralistični reformi, v smislu, da očitek centralizma tokrat leti na Deželo. Do decembra leta 2015 manjka še eno leto in v tem času se lahko zgodi še marsikaj, čeprav dvomimo, da bo dejelna leva sredina privolila v večje spremembe tega zakona.

Za razliko od ukinitev pokrajin, kjer je retorika zasencila sicer zelo malo resnih analiz, so se odgovorni v slovenski manjšini tokrat resnejše lotili napovedane reforme. Na avdiciji v deželnih komisijah so predstavniki paritetnega odbora, SKGZ, SSO in odbornik Gianni Torrenti (v imenu posvetovalne komisije) argumentirano opozorili, da je deželna vlada polnoma spregledala slovensko manjšino.

NADALJEVANJE NA NASLEDNJI STRANI

ITALIJA - Medtem ko Berlusconi predlaga Amata

Izvolitev novega predsednika že v središču pozornosti

TRST - Pobuda Slovenskega kluba »Primer Furlanič« in raba slovenščine

RIM - Vprašanje naslednika ali naslednice italijanskega predsednika Giorgia Napolitana bo v prihodnjih dneh zaznamovalo notranjepolitično dogajanje v državi, seveda če bo Napolitano res, kot se govori, odstopil ob koncu leta. Bivši predsednik vlade Silvio Berlusconi je medtem včeraj dvakratnega italijanskega premierja Giuliana Amata označil za idealnega kandidata za novega predsednika republike. Gre za prvi neposredni predlog v tekmi za naslednika 89-letnega Napolitana.

Poznavalci razmer so prepričani, da Berlusconijeva poteza nikakor ne bo pomagala Amatu, ki je bil že nekajkrat kandidat za najvišjo politično funkcijo v državi. Berlusconi je vsekakor napovedal podporo reformam, za katere se zavzema ministrski predsednik Matteo Renzi.

Na 2. strani

DEVIN - Uplinjevalnik, ki bi ga želeli zgraditi na Lokavcu

Klofuta načrtu Smart Gas

Negativno mnenje nadzorništva za arhitektonske in krajinske dobrine - Društvo Občani za zaliv

DEVIN - Tržaško nadzorništvo za arhitektonske in krajinske dobrine je izdalo negativno mnenje o načrtu za gradnjo uplinjevalnika na območju Lokavca v tržiški občini, ki jo je predstavilo podjetje Smart Gas. V mnenju je med drugim zapisano, da je »analiza prisotnih kulturnih, krajinskih in spomeniških vrednot na tem območju« v predstavljeni dokumentaciji »povsem pomanjkljiva.«

Prav včeraj pa so člani delovne skupine, ki proučuje vplive načrta na okolje, na srečanju na Devinskem gradu ustavili društvo Občani za zaliv.

POGOVOR
Predsednik Kovačič o razvoju ZKB

OPČINE - Novi predsednik upravnega odbora Zadružne kraške banke Adriano Kovačič je v pogovoru nakazal smernice razvoja osrednjega zamejskega bančnega zavoda. Izrecno je izpostavil reorganizacijo banke, ki je že obrodilo pomembne ugodne rezultate, in izrazil zaupanje v vodstvo in osebje banke, ki predstavlja »velikanski kapital«, ter napovedal, da bo banka zaključila leto v »zelenih številkah.«

Na 5. strani

Avstrija: obnovili sosvet za Slovence

Na 3. strani

Trgovina Godina zaprla svoja vrata

Na 4. strani

V Sovodnjah so obnovili Kulturni dom

Na 18. strani

V Tržiču zahtevajo novo študijo z lišaji

Na 18. strani

DREVEŠNICA in VRTNARIJA
Helianthus

Pester izbor dreves,
vejevja in
božičnih zvezd

Trist - Prosek 1000 (Bivši Il Giardiniere)
Info: tel. 040 25 28 148 - helianthus2013@libero.it

Evergreen
TUTTO
GIARDINO

Prodaja
Bukovih in hrastovih drv
Bukovih in
jelkovih
peletov

Ul. Dragotin Kette, 13 A
Bazovica (Trst)
tel. +39 040 226894
mob. +39 393 7741336

Z odlokom z dne 31.01.11 je Ministrstvo za Infrastrukture in Promet pooblastilo tudi upokojene zdravnike za izdajo zdravniških potrdil o psihofizični sposobnosti za vožnjo.

Dr. Giuseppe CARAGLIU

torej izdaja
zdravniška potrdila za podaljšanje
veljavnosti vozniškega dovoljenja
z novim spletnim postopkom,

še vedno v ul. Rossetti 5 z naslednjim urnikom

od ponedeljka do četrtega:

10.00 - 12.00 in 16.30 - 18.30

ob petkih: 10.00 - 12.00

ob sobotah: 11.00 - 12.00

Po potrebi, pokličite na tel. št. 339 6931345.

ITALIJA - Bivši predsednik vlade spet na trgu

Berlusconi za predsednika države predлага Amata

Forza Italia bo podprla Renzijeve reforme, noče pa novih davkov

RIM - Bivši predsednik italijanske vlade Silvio Berlusconi je včeraj dvakratnega italijanskega premierja Giuliana Amata označil za idealnega kandidata za novega predsednika republike. Gre za prvi neposredni predlog v tekmi za naslednika sedanjega predsednika, 89-letnega Giorgia Napolitana. Vprašanje Napolitanovega naslednika bo po napovedih poznavcev zaznamovalo notranjopolitično dogajanje v Italiji v prihodnjih dneh in tednih, seveda če bo Napolitano res kmalu odstopil.

Berlusconi je včeraj na milanskem trgu še menil, da bi moral kandidata za predsednika izbrati skupaj tako njegova opozicijska, Forza Italia, kot levosredinska vladajoča Demokratska stranka Mattea Renzija. Kot je še dejal bivši italijanski premier, bi bil primeren kandidat tudi sedanji prvi mož Evropske centralne banke Mario Draghi, ki pa je po Berlusconijevih besedah že sporočil, da ni na voljo.

Napolitano je predsednik Italije od 2006 in je že dal vedeti, da se namrava upokojiti. Po pričakovanjih bi lahko svojo odločitev javno obelodanil 31. decembra, ko ima italijanski predsednik tradicionalni televizijski nagovor narodu. 74-letni Amato velja za veterana italijanske politike in za zmerneža. Italijansko vlado je vodil med letoma 1992-1993 ter 2000-2001, večkrat je bil tudi minister, trenutno pa je ustavni sodnik. Svoj čas je bil eden vidnih voditeljev socialistične stranke, na kar se je politično približal levi sredini. Italijan-

skega predsednika izbira parlament. Predsednik ima na osnovi ustave predvsem protokolarno vlogo, se je pa vpliv predsednika v zadnjih desetletjih, kar zadeva državno politiko, povečal. Opazovalci vsekakor menijo, da Berlusconijeva izjava ne bo pomagala Amatu, ki je bil v preteklosti že nekajkrat kandidat za najvišjo funkcijo v državi.

Berlusconi je potrdil, da bo Forza Italia še naprej podpirala Renzijeve reforme, a ne za vsako ceno, je dolal. Priznal je, da ga trenutno bolj zanimajo davki in da si bo zato prizadeval za zmanjšanje splošnega davčnega pritiska. Berlusconijeva stranka je na nedavnih deželnih volitvah utrpela hud poraz, kar je dodatno zaostril odnose v njenem vodstvu.

Silvio Berlusconi se je znova pojavil na trgu v Milenu ter nagovoril svoje pristaše

ANSA

CEPLJENJE PROTI GRIPI - Vse več primerov sumljivih smrti

Karabinjerji pri Novartisu

Večina smrti po cepljenju s Fluadom, ena pa tudi z Agrippalom, ki ga prav tako proizvaja švicarski koncern

RIM - Pravosode preiskuje vsaj 12 sumljivih primerov smrti, ki bi lahko bile povezane s cepljenjem proti gripi. Pod lupo preiskovalcev je cepivo Fluad švicarskega koncerna Novartis, včeraj pa je pri Cuneu umrl 68-letnik takoj po cepljenju z drugim cepivom proti gripi. Gre za cepivo Agrippal, ki ga tudi proizvaja Novartis.

Karabinjerji oddelkov NAS so obiskali tovarno Novartisa pri Sieni, kjer so bile proizvedene sporne pošiljke Fluada, po uporabi katerih je prišlo do večine smrtnih primerov. V skladišču podjetja pa niso več našli zalog cepiva. Novartis je sporočil, da je bilo v dveh spornih serijah cepiva, ki jih je italijanska agencija za zdravila Aifa prepovedala ta teden, 500.000 doz. Cepivo so prodali v Italiji, potem ko je prestalo vse varno-

stne kontrole. Samo v tem letu je Novartis dobavil sedem milijonov doz cepiva fluad. V Novartisu trdijo, da za povezavo med cepivom in smrtnimi primeri zaenkrat še ni dokazov. Istege mnenja so pri agenciji Aifa in Evropski agenciji za zdravila, kjer vsekakor preiskujejo vzroke smrti.

Ministrstvo za zdravstvo je aktiviralo zeleno tel. številko 1500, na katero iz vse Italije prihajajo informacije o desetinah sumljivih primerov. O zadevi se je vnela tudi politična polemika: ministrica za zdravstvo Beatrice Lorenzin je obtožila dežele pomanjkanja nadzora nad cepljenjem in zamujanja pri nudjenju informacij, predsednik konference dežel Sergio Chiamparino pa jo je posvaril, naj nikar ne skuša zvrati lastnih odgovornosti na druge.

NADALJEVANJE UVODNIKA

Enako sta opozorila deželna svetnika Igor Gabrovec in Stanko Ukmari, svoje pa je na spodbudo manjšine naredila tudi Slovenija. Sprico te upravičenih pritožb je deželna vlada pred obravnavo v deželnem svetu v zakon vključila člen, ki zagotavlja, da bomo tudi v vseh bodočih medobčinskih zvezah Slovenci uživali sedanje pravice. Gre za narodno mešano ozemlje 32 občin tržaške, goriške in videmske pokrajine.

Slovenska manjšina je do te točke ohranila enotnost, po tem pa ne več. Pobudo sta razumljivo prevzela Ukmari in Gabrovec, ki sta se o reformi razšla. Medtem ko je zastopnik Slovenske skupnosti vztrajal pri mednarodnih pogodbah in pri dodatnih jamstvih za 32 dvojezičnih občin, se je svetnik Demokratske stranke zadovoljil s zadnjo različico zakona, tako kot jo je oblikovala deželna vlada. Ukmari in Gabrovec sta podprt ustanovitev posvetovalnih komisij za Furlane, Slovence in Nemce. Ta člen pa ni bistven ne za »ogrodje« reforme in niti za tri jezikovne skupnosti.

Dogajanja z reformo lokalnih uprav so potrdila, da se manjšinska politika lahko pogovarja in dogovarja le do neke mere, potem pa nič več. Temu priča tudi dejstvo, da slovenski župani v vsej tej zgodbi niso prišli v javnost s skupnim stališčem. Obstajajo torej neki skupni imenovlaci, pod to mejo, ki je še kar nizka, pa prihajajo na dan razlike. Nič novega pod soncem.

TURČIJA - Frančišek obiskal Carigrad

Papež v mošeji za medverski dialog

Papež Frančišek v Modri mošeji z muftijem Rahmijem Yaranom

EGIPT - Na prizivni obravnnavi

Mubarak oproščen

Obtožen je bil, da je ukazal množične uboje protestnikov

CARIGRAD - Papež Frančišek je na drugi dan obiska v Turčiji obiskal dve veliki carigradske znamenitosti. Najprej se je 77-letni papež odpravil v Modro mošejo in pred vstopom v skladu z muslimanskimi navadami sezul čevlje. V mošeji je sklenil roke, zaprl oči in nekaj minut s sklonjeno glavo tiho premišljeval, medtem ko je mufti Rahmi Yaran ob njegovi strani izvajal muslimansko molitev. Papež obisk mošeje je simbolična gesta, ki je navedbah Vatikana velikega pomena za medverski dialog.

Popoldne je Frančišek daroval mašo v katoliški katedrali svetega Duha in pozval k enotnosti različnih veroizpovedi. »Če pustimo, da nas vodi Sveti duh, niso bogastvo, pluralnost in različnost nikoli razlog za konflikt,« je dejal papež. Po mnenju Frančiška nam obrambni mehanizmi branijo, da bi drugega resnično razumeli in se odprli za dialog z njim. (STA)

KAIRO - Egiptovsko sodišče v Kairu je včeraj bivšega egiptovskega voditelja Hosnija Mubaraka oprostilo obtožb sodelovanja pri umoru protestnikov leta 2011. Skupaj z Mubarakom je sodišče krivde opralo tudi sedem vodilnih mož z varnostnega področja, med njimi Mubarakovega notranjega ministra Habiba al Adlija. Sodišče je Mubaraka oprostilo tudi obtožb korupcije. Bivši voditelj sicer ostaja v zaporu, kjer prestaja triletno zaporno kazen zaradi poneverbe javnih sredstev.

Ob objavi odločitve je v sodni dvorani izbruhnilo veselje. Mubarakov odvetnik je dejal, da razsodba »dokazuje integrato Mubarakovega obdobja«. Sam Mubarak je v pogovoru za televizijo iz vojaške bolnišnice, kjer prestaja zaporno kazen, dejal, da ni naredil ničesar narobe.

Za očitana mu dejanja so 86-letnega

Mubaraka za krivega spoznali že leta 2012 in ga obsodili na dosmrtno ječo, a so nato sodbo zaradi tehničnih razlogov razveljavili. Zaradi vpletjenosti v smrt več kot 800 protestnikov v času 18-dnevne vstaje, ki ga je februarja 2011 odnesla s položaja, so mu ponovno začeli soditi aprila 2013, proces pa so zaznamovale številne preložitve. Mubarak je krivdo zanikal.

Na trgu Tahrir v središču Kaira se je

zbral več deset protestnikov, ki so izražali

nezadovoljstvo z odločitvijo sodišča.

Trg Tahrir je bil prizorišče protestov, ki so leta 2011 odnesli Mubaraka. Tudi včeraj so

protestniki vzlikali: »Ljudje zahtevajo za-

menjavo režima!«. Egiptovska vojska, ki so

jo vpoklicali zaradi protestov islamskih

opozicij, je pred tem že blokirala trg. (STA)

PRIMER RUBY

Priziv tožilstva na oprostitev Berlusconija

MILAN - Milansko tožilstvo je na kasacijsko sodišče v Rimu vložilo pritožbo na oprostitev nekdanjega premierja Silvia Berlusconija v primeru Ruby. Berlusconi je bil junija 2013 na prvi stopnji zaradi zlorabe položaja in spolnih odnosov z mladoletnico obsojen na sedemletno zaporno kazen, nato pa je prizivno sodišče julija letos sodbo razveljavilo.

Državni tožilci so na kasacijsko sodišče vložili dosje, v katerem na 60 straneh navajajo razloge, radi katerih bi morala biti po njihovem prepričanju razveljavitev odsodbe, dosežena na drugi stopnji, odpravljena. S tem se bo predvidoma v začetku prihodnjega leta začel nov proces. Primer je osredotočen na odnos Berlusconija s Karimo El Marough, znano kot Ruby, ki je bila v času domnevnih kaznivih dejanj stara 17 let. Berlusconi je bil obtožen in nato na prvi stopnji obsojen, da je v Maroku rojeni Ruby plačal za spolne odnose in da je izvajal pritisk na policijo, da so jo izpustili iz pripora, v katerem je pristala zaradi suma kraje. Pri tem je lažno trdil, da je nečakinja takratnega egiptovskega predsednika Hosnija Mubaraka. Prvostenjsko sodišče je Berlusconiju poleg sedmih let zapora izreklo tudi kazen dosmrtni prevedi opravljanja javnih funkcij.

Milansko prizivno sodišče je letos poleti razsodilo, da glede zlorabe položaja Berlusconi ni zgrešil nobenega kaznivega dejanja. Ko gre za očitke glede prostitucije, pa njegova dejanja »niso predstavljala kaznivega dejanja«. Berlusconi namreč naj ne bi vedel, da je Ruby mladoletna.

ARABSKA LIGA

Za samostojno palestinsko državo

KAIRO - Zunanji ministri Arabske lige so včeraj v Kairu podprli načrt palestinskega predsednika Mahmuda Abasa, da na Ždružene narode naslov zahteva za časovnico razglasitev samostojne države Palestine. Hkrati je Arabska liga zavrnila, da bi priznali Izrael kot judovsko državo.

Na izrednem zasedanju Arabske lige, ki se ga je udeležil tudi Abas, niso napovedali, kdaj naj bi se Palestinci s svojo zahtovo obrnili na Varostni svet ZN. Kot poroča srbska tiskovna agencija Tanjug, ki se sklicuje na diplomatske kroge, bi to lahko bilo v teh dneh ob posredovanju Jordanije, ki je trenutno nestalna članica VS ZN.

Ministri so tudi podprli načrte palestinskega predsednika, da zahtesi za palestinsko članstvo v agencijah ZN in mednarodnih sodiščih. Na sestanku so tudi ustanovili odbor, v katerem so predstavniki Kuvajta, Mavretanije, Jordanije in vodja Arabske lige Nabil al Arabi, ki bo lobiral za mednarodno podporo omenjeni rešolnici.

DUNAJ - Po šestletnem zatišju

Narodnostni sosvet za Slovence pri Uradu kanclerja spet deluje

Predsednik je Marjan Sturm - Dogovor krovnih organizacij o vsakoletni menjavi predsednika

DUNAJ/CELOVEC – Narodnostni sosvet za Slovence v Avstriji pri Uradu zveznega kanclerja po šest let trajajočem zatišju spet deluje! 16-članski svetovalni gremij, v katerem so zastopani predstavniki manjštine, deželnozborovskih strank in tudi Cerkve, je na ustanovni seji v četrtek na Dunaju izvolil za predsednika Marjana Sturma, predsednika Zveze slovenskih organizacij (ZSO). Slednji je sosvetu predsedoval tudi že pred letom 2008, ko je upravno sodišče ukinilo sosvet, ker v svojem sestavu ni več odgovarjal zakonu o narodnih skupinah.

V nasprotju s prejšnjimi volitvami je Marjan Sturm bil tokrat izvoljen soglasno. Prvaki krovnih organizacij (ZSO, NSKS, SKS) so se namreč dogovorili za sistem rotacije, torej da bo od slej predsedniško mesto ena od krovnih organizacij samo za eno leto. Sturm oz. ZSO-ju bo tako konec leta 2015 sledil na predsedniškem mestu predstavnik/ca Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS), konec 2016 Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk (SKS), in za zaključek konec 2017 predstavnik/ca štajerskih Slovencev oz. društva Člen 7.

Menjava bo tudi podpredsedniška funkcija. Tako bo Sturmova nadmestnik v prvem letu poslujoči podpredsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Nanti Olip (NSKS).

Predsednik sosveti Marjan Sturm je po seji dejal, da čaka gremij kar veliko dela. Med drugim je napovedal, da ima v mislih skupno sejo vseh sosvetov, na kateri bi vse narodnostne manjštine v Avstriji izdelali katalog zahtev, ki ga bi nato posredovali avstrijski zvezni vladni. Glede financiranja manjšin iz avstrijskih virov pa je menil, da s strani urada zveznega kanclerja v bližji dočnosti ni pričakovati povišanje, zato bo treba najti in zagotoviti nove vire znotraj Avstrije »z vsebinskimi, integrativnimi rešitvami«.

Novi podpredsednik sosveta v tem obdobju, Nanti Olip, je pristavljal, da je optimističen, da bo sosvet v novi sesti lahko premaknil več kakor doslej. To, ker so se krovne organizacije Slo-

Marjan Sturm (ZSO)

vencev tokrat vsaj načelno dogovorili za usklajeno delovanje v tem gremiju, kateremu NSKS v preteklosti ni dal dosti pomena, ker o ničemur ne odloča. Žal – tako je Olip kritično dodal – usklajeno stališče zgleda drugače, kakor na tej prvi seji, ko je mdr. šlo tudi za finančiranje slovenske Glasbene šole. »Spodbuden« je bil nov začetek za predsednika Skupnosti Slovencev in Slovenk (SKS) Bernarda Sadovnika. Izrazil je

prepričanje, da bo novi sosvet lahko bolj učinkovit, kakor doslej. Največjo težo da bi moral sosvet dati delovanju manjšinskih struktur oz. društev na podeželu. Susanne Weitlander, predsednica Kulturnega društva »Člen 7« (in tudi koordinatorka Slomak), je po ustanovni seji v pogovoru za slovenski radijski spored ORF poudarila, da so za štajerske Slovence najbolj pomembni ukrepi za krepitev slovenskega jezika na narodnostno mešanjem ozemlju na (avstrijskem) Štajerskem.

Ustanovni seji novega sosveta za Slovence v Avstriji je za kratek čas prisostvoval tudi za manjštine pristojni minister Josef Ostermayer (socialdemokrati – SPÖ). Na vprašanje novinarjev glede finančnih podpor za slovensko narodno skupnost, ki se v zadnjih 20 letih niso povisili, je Ostermayer menil, da je proračun za leto 2015 že sprejet, za 2016 pa da ne more zagotoviti povrašanja, se bo pa zato prizadeval. Vsekakor pa je zadovoljen, da je bilo – skladno z zakonom – mogoče ponovno ustanoviti sosvet za slovensko narodnostno skupnost na Koroškem in na Štajerskem. (il)

Unija Istranov: Naš zgled naj bo VZPI-ANPI

TRST - V tržaškem občinskem svetu so se včeraj zaključile prireditve ob 60-letnici ustanovitve Unije Istranov. Njen predsednik Massimiliano Lacota je izrazil željo, da se bo eziulsko združenje pri svojem preustroju in bodočem delovanju zgledovalo po Vsestršavni zvezi italijanskih partizanov VZPI-ANPI, »ki se je v zadnjem času razvila v posvetovalno in izobraževalno organizacijo, kar je bilo še pred nekaj leti nepojemljivo.«

Predsednica poslanske zbornice Laura Boldrini je v poslanici Uniji Istranov izpostavila njeno dragoceno vlogo pri ohranjanju zgodovinskega spomina na eksodus Italijanov iz Istre in Dalmacije. Občino Trst je na prireditvi zastopal podpredsednik občinskega sveta Alessandro Carmi.

VRHNIKA - Premagala je protikandidata Aleša Hojsa

Ljudmila Novak po pričakovanju ostala predsednica Nove Slovenije

VRHNIKA - Ljudmila Novak ostaja predsednica stranke Nove Slovenije - krščanskih demokratov (NSi). Na včerajnjem volilnem kongresu jo je podprtih 314 delegatov, za njenega protikandidata Aleša Hojsa pa jih je glasovalo 117. Po prepridljivi zmagi se je Novakova zahvalila za zaupanje, čestitala pa je tudi Hojsu, ki da se je dobro boril. »Odložimo napake onstran reke in pojdimo naprej,« je dodala. Novakova je torej prejela okoli 73, Hojs pa okoli 27 odstotkov glasov. Kot je v pogovoru po razglasitvi izidov dejala Novakova, je vzela na znanje, da so bili nekateri prisotni kritični, kar je po njenih besedah tudi

prav. »Vzela sem na znanje tudi, da smo naradili po vašem mnenju nekaj napak. Zagotovo so bile, nekateri ste jih sprejeli lažje, drugo malo težje,« je še povedala.

Po njenem mnenju pa je zdaj pomembno, da odložijo napake »onstran reke« in gredo naprej. NSi ima priložnost ne le za rast, ampak tudi za krepitev krščanske demokracije, je pristavila predsednica NSi. Hkrati je pozvala člane, najti, kadar greši, to povedo na štiri oči, izogibajo pa naj se javni kritiki. Razprava na kongresu je sicer zaznamovala želja po krepitev stranke, tako na programskega področja kot tudi v odnosu do drugih strank,

Ljudmila Novak
bo še naprej
vodila Nove
Slovenije

zlasti na desnici. Še pred začetkom kongresa pa sta se v izjavi za medije Novakova in Hojs strinjala, da pri njunem potegovanju za strankin predsedniški stolček ni šlo za bitko, pač pa za soočenje različnih pogledov.

Delegati so izvolili tudi člane razsodnišča in nadzornega odbora. V izvršilnem odboru stranke pa so poslanci Matej Tonin, Jožef Horvat in Iva Dimic ter Mojca Kucler Dolinar, Alojz Sok in Martin Mikolič. NSi je nastala 4. avgusta 2000, njen prvi predsednik je bil Andrej Bajuk, Novakova ga je nasledila leta 2008.

Goverci na kongresu so si bili enotni v potrebi po krepitev slovenske desnice, a pot do tega cilja vidijo nekoliko različno. Ljudmila Novak se sprašuje, zakaj je potrebna degradacija NSi, in poudarja željo po samostojnem vodenju stranke. Njen protikandidat Aleš Hojs pravi, da ne gre za osvobajanje od drugih strank, saj mora biti NSi boljša od njih. Aktualna predsednica NSi Novakova se je v okoli enourmne govoru ozrla na dosedanje delovanje NSi. Med drugim se je obregnila ob razpad zadnje vlade Janeza Janše leta 2012 z besedami, da je egoizem slab svetovalec. Ob tem se je vprašala, kaj so v NSi naredili tako slabega, da se morajo zdaj zagovarjati.

»Ker je naš program boljši, ga je treba čim prej degradirati, da ja ne bi krščanski demokrati napredovali. Zakaj pa ne? Ali ne bi bilo najbolj normalno, da je najmočnejša stranka na desnici krščanska demokracija,« je še vprašala Novakova. Po njenih besedah so pripravljeni sodelovati z vsemi, ki misijo dobro za državo, ne podpirajo pa hudojibe – ne glede na to, ali prihaja z leve ali desne. (STA)

DEŽELA - Preustroj lokalnih uprav

Po mnenju SSO bo imela reforma zelo negativne posledice za slovensko manjšino

Zadovoljstvo za umestitev novega ljubljanskega nadškofa in za priznanja Alojzu Rebuli

GORICA - Predsednik Drago Štoka je na seji izvršnega odbora Sveta slovenskih organizacij izpostavil dva pomembna dogodka: posvečenje in umestitev novega ljubljanskega nadškofa in metropolita Staneta Zoreta ter podelitev zlatega reda Republike Slovenije Alojzu Rebuli in njegovo kandidaturo za nagrado Državljan Evrope 2014. Nastop nove-

ga ljubljanskega nadškofa in metropolita predstavlja po Štokovi oceni pomembno prelomnico za slovensko Cerkev in je nedvomno pomemljiv tudi za slovenske vernike v zamejstvu. Zaradi tega je bil predsednik Štoka zelo počaščen za povabilo, za kar se je novoemu nadškofu osebno zahvalil, mu čestital ter ga prosil za srečanje z vodstvom krovne organizacije. Povabilo je nadškof Zore z veseljem sprejel, saj ga na Slovence v Italiji veže obdobje, ko je služboval v marijinem svetišču na Sveti Gori nad Solkanom.

Prav tako je za Slovence v FJK posmembno, da je pisatelj Alojz Rebula prejel zlati red RS, ki mu ga je podelil predsednik Borut Pahor, kakor tudi, da je postal kandidat za naslov Državljan Evrope za leto 2014, na pobudo evropskega poslance Lojzeta Peterleta in s podporo vseh ostalih slovenskih evropskih poslancev iz vrst Evropske ljudske stranke.

Izvršni odbor SSO je ocenil vsakoletno polaganja vencev ob 1. novembru. »Ker je s stoletnim začetkom prve svetovne vojne končno prišlo do večje pozornosti za žrtve te velike tragedije, bi bilo v tem smislu potrebno,

da se ob raznih praznikih primerno obiše tudi pokopališča in spomenike posvečene padlim v prvi svetovni vojni,« piše v sporočilu. Štoka je nato poročal o srečanju z novo predsednico paritetnega odbora Ksenijo Dobrila ter podpredsednikom Giuseppem Marinigom. Tako na tem srečanju kot na avdiciji v deželnini komisiji je predsednik SSO zagovarjal nujnost, da se slovenskim občinam ohrani svoboda pri izbiranju za vključitev in unijo. »Prisilna vključitev kot je zapisana v reformi, ki je bila to sredo tudi izglasovana, je nedopustno znižanje ravni zaščite z negativnimi posledicami za slovensko manjšino, ki so v tem trenutku še težko ugotovljive, še posebno kar se tiče spoštanja mednarodnih pogodb.«

Enako stališče je Štoka tudi zagovarjal na vladnem omizju, kjer je predsedujočemu podministrju Filippu Bubbicu izročil tudi pisemno spomenico. Pri tem se Svet slovenskih organizacij želi zahvaliti vsem predstavnikom Republike Slovenije, ki so poskušali vplivati na dejelno vlado, da bi zakon spoštoval pridobljene zaščitne pravice slovenske narodne skupnosti v FJK.

Kritična ocena tudi Slovenske skupnosti

TRST - Deželno tajništvo Slovenske skupnosti v razčlenjenem sporocilu zelo kritično ocenjuje deželno reformo lokalnih uprav, ki po prepričanju stranke še vedno ne zadostuje mednarodnim določilom o varstvu slovenske narodne skupnosti v Italiji. Stališče deželnega vodstva SSk bomo objavili v naši torkovi številki.

V oddaji Glasovi svetov utrinki s Knjižnega sejma

TRST - V današnji skupni oddaji Glasovi svetov, ki jo Radio Trst A pripravlja v sodelovanju z Radiom Slovenija in s slovenskim programom ORF iz Celovca, bo govor o založništvu v zamejstvu danes in o položaju slovenske knjige. Oddajo so posneli na letošnjem jubilejnem 30. knjižnem sejmu v Ljubljani, kjer so se predstavile tudi zamejske založbe. Beseda bo tekla o tem, kakšne so razmere v zamejskem založništvu in kakšen pomen ima slovenska knjiga ne samo za zamejce, temveč tudi za slovenski kulturni prostor. Sogovorniki bodo med drugim obravnavali vprašanje, kako veliko in pomembno je založništvo v zamejstvu, in predstavili težave, s katerimi se ta srečuje, hkrati pa govorili o največjih težavah slovenske knjige danes. Pri pogovoru bodo sodelovali Alina Carli za Založništvo tržaškega tiska, Nadia Roncelli za Založbo Mladika in Hanzo Filipič za Mohorjevo družbo iz Celovca. Voditelj oddaje bo novinar Gregor Podlogar, uredništvo Ines Škarab. Glasovi svetov bodo sposedu danes ob 12.00, ponovitev pa v ponedeljek ob 14.10.

Tv posnetek koncerta ob 10-letnici Bodeče neže

TRST - Naš čarni čas je pesniški naslov, ki ga so pevke Dekliške vokalne skupine Bodeže neža z zborovodkinjo Matijo Černic in režiserko Jaasmom Kovic izbrala za koncert ob svoji 10 letnici. V načitu polnem Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici so 19. septembra predstavile raznolik splet pesmi, ki je zaobojemal tako skladbe iz klasične zborovske zakladnice kot tudi nove pesmi, številnih svetovnih, pa tudi domačih avtorjev. Glasbeni del sta sooblikovala še pianist Jan Grbec in tolkalist Patrick Quaggiato, začetno pesem Donatijeva Ponente, pa so s tolkali in pojočimi cevimi spremljali Simon Cotič, Elija Marušič in Mihael Lavrenčič. Večer sta vodila Mairim Cheber in Nikolaj Pintar, ki sta se s pevkami izkazala tudi v nekaj koreografskih točkah Monike Zajšek. Vsaka pesem je imela svojo video predstavitev, za katere sta poskrbela Hijacint Jussa in Alex Puric, režiserka pa si je s tehničnim vodjo Janezom Terpinom zamislila tudi igro luči, ki je v belo odet oder spremjal v živobarvno sceno. Vse to je posnela Slovenska televizija RAI z režiserko Marijo Brecelj in urednikom Janom Leopolijem in danes bodo gledalci okrog 20.50 po TV dnevniku lahko uživali ob tem pomembnem glasbenem dogodku, tisti, ki pa bodo to zadržili, bodo lahko prišli na svoje v četrtek, vedno ob istem času.

Klepelutke v kuhinji

TRST - V nočnem srečanju s Klepelutkami se bo otroci lahko pozabavali v krokodilji družbi Kroka, ki jim bo zaupal svojo skrito željo, da si želi postati glavni kuharški mojster v Parku Papiroku. Na glavo si bo nataknil kuharško kapo in s pomočjo kulinaričnih izkušenjete Kroketke bo vse svoje prijatelje skušal presenetiti z odlično kaktusovo ministro. Zaradi nepredvidljivih klepelutkarskih pripeljajev pa bo iz prvotnega recepta nastal zelo nenavadni obrok, ki mu bo vsakdo dodal nekaj svojevrstnih sestavin: od zmajskih fižolčkov, belih smokuljic in praženih zajčkih korenčkov. Kako okusno, se vam ne zdi? Polurno novembarsko epizodo bogatično tudi risanka in pester izbor otroških tv zgodb, ki pripovedujejo o peki kruha, kroženju hrane in vrnjanju z dedkom. V prispevku iz naših krajev se bomo tokrat pridružili malčkom, ki obiskujejo športne urice na Stadionu 1. maja v Trstu. Oddaja je sad sodelovanja med sedežem Rai FJK in Televizijo Kopar, pri kateri sta soudeleženi urednici Živa Pahor in Katerina Citter, režiserka Sonja Cerkvenik ter Deva Pinc, ki je poskrbela za realizacijo oddaje. Na sprednu bo nocoj ob 20.00 in v četrtek, ob isti uri.

DEVIN - Ustanovljeno društvo Občani za zaliv - Cittadini per il golfo

Klofuta načrtu Smart Gas: negativno mnenje nadzorništva

Načrt za gradnjo uplinjevalnika podjetja Smart Gas na območju Lokavca ob izlivu Timave je včeraj prejel gromko klofuto. Tržaško nadzorništvo za arhitektonski in krajinske dobrine je izdalo negativno mnenje o gradnji plinskega terminala. Ekspertito o vplivu strukture na okolje je izdelala arh. Analisa de Comelli, odlok nadzorništva je podpisala tržaška nadzornica Maria Giulia Picchione.

V mnenju je uvodoma zapisano, da je območje, na katerem namerava podjetje Smart Gas zgraditi uplinjevalnik, krajinsko zaščiteno in je že deležno »intenzivnega industrijskega izkorisčanja«. Nadzorništvo za krajinske dobrine je že leta 1996 izdalo negativno mnenje o načrtu plinskega terminala, ki ga je tam nameravala zgraditi družba Snam. Čeprav ima tokratni načrt »manjše tehnične dimenzije«, ostaja »vpliv na okolje zelo močan in negativen.« Območje je bogato s kulturnimi navedbami, ki izhajajo že iz latinske književnosti, obalo krasijo starodavne lepote, kot je Devinski grad. Nadzorništvo za krajinske dobrine je v tej zvezi ocenilo, da je »analiza prisotnih kulturnih, krajinskih in spomeniških vrednot na tem območju« v predstavljeni dokumentaciji »povsem pomanjkljiva.« Prav tako ni krajinske izvedence prepričal predlog o »ustanovitvi novih sprejemnih centrov,« ki naj bi bili nekakšna »protivrednost za industrijski načrt«, ker »cilj zaščite bi moral biti predvsem ohranitev obstoječega, ne pa njegovo sprememjanje.«

Na podlagi vseh teh tehničnih ugotovitev je nadzorništvo za arhitektonike in krajinske dobrine izdalo negativno mnenje o načrtu podjetja Smart Gas.

Novica o dejanski »zavrnitvi« ministra za arhitektonski in krajinski občini je bila objavljena prav na dan, ko so člani delovne skupine, ki preučuje predlog podjetja Smart Gas, na Devinskem

gradu ustanovili društvo Občani za zaliv - Cittadini per il golfo. Društvo bo v organizirani obliki vodilo dejavnosti preučevanja, informiranja in iskanja alternativnih rešitev v primeru predlogov za poseg in gradnjo infrastrukturnih objektov v Zalivu in na Krasu. Člani bodo posamezniki, ustanove in organizacije iz celotne Furlanije-Julijanske krajine. Ustroj organizacije bo omogočal črpanje sredstev in pomoči za financiranje vseh dejavnosti usmerjenih v informiranje in raziskovanje okoljskih, krajinskih in znanstvenih problemov ter možnih rešitev. Na sestanku so podali tudi poročilo o doseganjem delu delovne skupine. V tej zvezzi je bilo ugotovljeno, da »je moral predlagatelj, klub aroganti drži, bistveno začeti popravljati in sestavljati na novo posamezne dele svoje študije-projekta,« kot so člani delovne skupine zapisali v svojem včerajnjem sporočilu.

M.K.

Zgoraj Maria Giulia Picchione; desno udeleženci srečanja na Devinskem gradu

FOTODAMJ/N

BURLO GAROFOLO - Dežela sočustvuje z družino

Sodna in strokovna preiskava o smrti še ne dveletne deklice

Deželno zdravstveno ravnateljstvo je sprožilo notranjo preiskavo o smrti še ne dveletne deklice, ki je umrla na domu, potem ko sta jo starša dvakrat peljala na pregled v otroško bolnišnico Burlo Garofolo.

Novico o preiskavi je javnosti posredovala deželna odbornica Maria Sandra Telesca. »Moja misel gre v tem trenutku tako hudo pričadeti družini,« je dejala odbornica, ki je v imenu Dežele izrekla sožalje užaloščenim staršem deklice.

Javni tožilec Matteo Tripiani, ki vodi preiskavo o tragičnem dogodku, bo v prihodnjih urah imenoval sodnega pooblaščenca, ki bo iz-

vedel obdukcijo. Tripiani je tudi ukazal policiji, naj zaseže vso dokumentacijo v zvezi z zdravstvenim stanjem nesrečne deklice, vključno s poročilom, ki ga je sestavil zdravnik službe za hitro pomoč, ki je več kot eno uro na njenem domu oživiljal deklico. Žal zaman.

Starša sta otroka prejšnjo nedeljo in ponedeljek zaradi vročine in bolečin v grlu dvakrat peljala v otroško bolnišnico. Tam so ga zaradi domnevnega vnetja žrela (faringitisa) zdravniki zdravili z aerosolom in zdravili ter ga dvakrat odslovili. V torek je punčka umrla najbrž zaradi zastaja srca, točne vzroke smrti pa bo razkrila obdukcija.

TRGOVINA - Recesija je v zadnjih letih zmanjšala tržni potencial za rentabilno poslovanje

Godina po 66-tih letih zaprla vrata

Delo skupno izgubilo skoraj 70 zaposlenih, le eden od njih si je našel novo zaposlitev

Tako so včeraj izgledali prostori Godine. Na fotografiji Annalisa Godina FOTODAMJ/N

Sinoč je dokončno zaprla vrata ena najstarejših veleblagovnic v Trstu - Godina, ki je v vseh teh desetletjih veliko prinesla mestni ekonomiji in potrošnikom. Gospodarska kriza, ki je zamajala terciarni sektor, je zadala »smrtni« udarec zgodovinski veleblagovnici, v kateri so kupovale različne generacije Tržačanov. Marsikdo se še spomini t.i. odprtih računov, ki so jih družine imeli v veleblagovnici, ali posebnih izkaznic za popuste. Legenda celo pravi, da si je v Godini čevljé kupovala Titova soproga Jovanca. To naj bi počela ob ponedeljkih, ko prodajalna ni obratovala in so ji prodajalci lahko namenili posebno pozornost.

Zaprtje se je družina Godina odločila letos spomladi, saj nadaljnje poslovanje ob predvidenih stroških in spremenjenih navadah kupcev ne bi bilo ekonomsko upravičeno. Z včerajšnjim dnem je delo v veleblagovnici izgubilo skoraj 70 zaposlenih. Ti bodo do junija 2015 odvisni od dopolnilne blagajne, nakar bodo prejeli odpisnine, nato pa bodo dobili še pravico do mobilnosti, ki jim bo za določen čas omogočala denarno nadomestilo. To pravico bo-

do imeli po zaslugu družine Godine, ki naj bi se kategorično zavzel za to.

Včeraj smo še zadnjič zavili v prostore, ki so daljnega leta 1948 s pridihom modernosti dodali mestu novo dimenzijo. Od dobro založenih polic in stojal, na katerih so bile obleke in drugi modni dodatki za odrasle in otroke, za tiste bolj moderne in tiste bolj klasične, za premožnejše in tiste s tanjšo denarnico, ni ostalo več nič. Le tu in tam je visel še kakšen kos, ki so ga lahko kupci kupili po izredno ugodni ceni (s 70% popustom). Videli pa smo vidno ganjenje prodajalke, ki so nam razlagale, da ni nikakrsne zamere do družine Godina. »Po 22-tih letih dela v tej veleblagovnici lahko samo rečem, da lastnik Sergio Godina nikoli ni zamujal izplačevanjem plač in drugih prispevkov. Še več, če bi plačo morali dobiti na nedeljo, ko je bila prodajalna zaprta, nam jo je lastnik nakazal že v petek. Hudo mi je zanj, saj je vse svoje življene posvetil tej veleblagovnici,« je razlagala 61-letna prodajalka. Njenim ocenam se je pri-družila še mlajša prodajalka, ki je pred petimi leti z Goriške prišla delat v tržaško Go-

dino. »Vseh pet let sem uživala v delu in počaščena sem, da sem spoznala takoj izjemne ljudi, kot so Godinovi,« je povedala prodajalka. Podobnih priповiedi je bilo veliko, nihče od vprašanih ni izrekel kritike na račun lastnikov ali njihovega upravljanja.

Naporen dan je bil včeraj tudi za Annaliso Godinou, hčer starejšega lastnika, ki je odgovarjala na vprašanja novinarjev. Povedala je, da so do konca upali na nadaljevanje dejavnosti, a so finančni pogoji prezah-tevni. »Že nekaj časa se pogovarjam z ne-premičinsko družbo CBRE, vendar ne bi vedela povedati nič konkretnega, niti napovedati, kaj se bo v primeru nove prodajalne v prostorih Godina zgodilo z našimi zaposlenimi. Moja družina namreč ne bo imela več odločilne vloge, čeprav smo lastniki nepremičnine,« je pesimistično ocenila mlajša članica družine Godina. Ob tem pa je še poudarila, da so pred odločitvijo o zaprtju izvedli vse ukrepe, da bi trgovino ohranili: od prilagoditve ponudbe in obratovalnega časa do odpadaje. Za zaprtje so se odločili šele, ko so ocenili, da ni dovolj tržne potenciala za rentabilno poslovanje. (sč)

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA - Novi predsednik upravnega odbora

Kovačič: »Leto 2014 bomo zaključili v zelenih številkah«

Pogovor z Adrijanom Kovačičem, novim predsednikom Zadružne kraške banke, se je začel z ... nesporazumom.

Kdaj ste prvič stopili v banko? »Bilo je leta 2001. Tako sem prvič stopil v Zadružno kraško banko.« In prej, kot najstnik? »Vstopil sem, ko sem imel 34 let.« Ali niste prej nikoli stopili v kakšno banko? »Prej? ... Seveda, seveda, eh ... (se nasmehne, op. av.) Misli sem na obdobje, ko sem bil imenovan v upravni odbor banke ... Tu, v tej banki, imam račun tako rekoč od vedno.«

Od vedno? »Dejansko od rojstva. Starši so vpisali na moje ime hranilno knjižico.« In potem tekoči račun? »Ko sem postal polnoleten, sem odprl tekoči račun.«

Upravni odbor Zadružne kraške banke bi težko izbral banki bolj zvestega predsednika, z bogatejšim bančnim rodovnikom, segajočim še v čas Hranilnice in posojilnice na Općinah.

Kakšen se vam je zdel takrat, ko še niste imeli poklicnega opravka z banko, bančni svet?

»Zdel se mi je gotovo zelo zanimiv, važen za našo ekonomijo. Takrat je bil v popolnem gospodarskem razponu. Videl sem ga kot pomembno institucijo, ne le za gospodarstvo, temveč za celo našo skupnost.«

Kdaj ste stopili v ta svet?

»Ko se me povabili v odbor, sem takoj pristal. Z upanjem, da bi lahko dal svoj doprinos.«

Leta 2001?

»Takrat.«

Kaj ste po poklicu?

»Sem podjetnik. Oziroma konzulent. Imam svojo davčno številko, ukvarjam se s finančnimi in bilančnimi svetovanji.«

Dejansko se vaš poklic in delovanje v vodstvu banke nekako prepletata.

»Bolj kot prepletata, potekata paralelno. S kolegom iz Trevisa sva ustanovila podjetje, ki se ukvarja s konzulenco non profit sektorju. Naši klienci so razna združenja, razne zadruge. Jaz sem referent za Furlanijo-Julijsko krajino.«

Je podjetje veliko?

»Ne, šteje tri uslužbence in upravni odbor.«

Letni promet?

»Okoli 200 tisoč evrov.«

Torej: leta 2001 ste stopili v upravni odbor ZKB; in potem?

»Opravil sem triletni mandat odbornika, potem sem bil imenovan za podpredsednika in opravljal to zadolžitev celih deset let.«

Katere izkušnje ste si nabrali v tako dolgem obdobju?

»Teh je bilo kar dosti. V tem času smo kompletno reorganizirali banko. S predsednikom Sergijem Stancem sva odlično sodelovala; skupaj programirala delo. Ko zasedaš tako funkcijo, spoznaš zelo dobro celo strukturo, celo organizacijo, kar je res dobra šola.«

Vaše imenovanje za predsednika je bilo pričakovano. Ali je le stvar kontinuitete?

»Da. Odbor se je za to odločil soglasno. Vsaka oseba bo nato skušala vnesti v svoje delovanje nekatere novosti.«

Na območnem srečanju banke s članini v Nabrežini ste izjavili, da ima banka res dobro upravno ekipo, kateri zaupate. Katero se kvalitete te ekipe?

»Delo v banki in delo upravnega odbora postaja vedno težje.«

Zakaj težje?

»Ker se normativa stalno zaostruje. Iz Bruslja prihajajo novosti, katerim se moralo prilagoditi vsi, tudi naše male banke. Zato je izredno važno, da se tudi odborniki stalno izobražujejo in izpolnjujejo. Poleg tega potrebuješ v upravnem odboru različne poklicnosti. Ko se sočas s pravnimi zadevami, potrebuješ odvetnika. Podobno velja za druge

Adriano Kovačič

FOTODAMJ@N

upravne zadeve. Osebno smatram, da imamo zelo dobro ekipo, ki jo sestavljajo mladi in manj mladi odborniki. To so ljudje z določnimi izkušnjami, ki so tudi podjetniki in dosegajo v zasebnem delu zelo dobre rezultate.«

Torej ni naključje, da je bil za podpredsednika imenovan Dragotin Daney, uspešen podjetnik, ki je bil svojčas že predsednik banke?

»Odbor je ocenil, da je v samem vodstvu banke potrebna oseba z velikimi izkušnjami in obenem pozna ozemlje, pozna ljudi, pozna naše članstvo. Povezava z našim članstvom je izrednega pomena. Kot zadružna se moramo stalno soočati z našimi člani, prisluhniti izzivom, ki prihajajo iz članstva. Če nam člani zaupajo, je prav, da tudi vodstvo zaupira članstvu. Zato mislim, da je Dragotin Daney prava oseba, ki pozna naše ozemlje in naše članstvo.«

Vaše poročilo na območnem srečanju je bilo nekakšen program vašega predsedovanja. Zapisali ste, da je treba jamčiti kontinuiteto in jo obenem oplemeniti z novostmi. Katerimi?

»Novosti bo veliko. Na zadnji seji upravnega odbora smo sestavili delovni program. Sicer v luči kontinuitete, a zastavili smo si določene cilje, ki jih moramo obvezno uresničiti do konca leta. Gre za 15 točk, ki so bile že vključene v strateški načrt iz začetka leta 2014. A ta načrt je treba stalno prilagoditi novim danostim, izvesti in preveriti, kako je bilo delo izvedeno. Zato imamo do konca leta ogromno dela pri preverjanju rezultatov.«

Omenili ste prilagoditev strateškega načrta novim danostim. Katerim?

»Ko smo pripravili strateški načrt, nismo mogli predvideti, da bodo obrestne mere zdrnilke tako nizko.«

Ali vas je to presenetilo?

»Nismo bili na to navajeni. Vse je bilo treba na novo programirati.«

Zakaj?

»Banka ima svoje budžete. Če ne dosegže primerne donosnosti z obrestno maržo, to je razliko med aktivnimi in pasivnimi obrestnimi, mora doseči rezultat na drugih področjih.«

Kaj ste vi storili?

»Posvetili smo večjo pozornost konzulenci, svetovanju. Ponujali bomo alternativne produkte. Rezultate, ki smo jih dosegli na zavarovalniškem področju, so presenetljivo dobri.«

Omenili ste težave z obrestno maržo. Ampak: iz poročila ravnatelja Aleksandra Podobnika na zadnjem območnem srečanju kaže, da ste jo v zadnjem polletju izboljšali!

»Izredno smo jo izboljšali! V enem letu smo dosegli rezultat, za katerega smo prvotno predvideli, da bosta zanj potrebeni dve leti. Pomeni, da je naša operativa delala odli-

čile. Sedaj je težje. Klienti je treba stalno slediti, jo klicati, vprašati, ali potrebuje določene novosti. Mi imamo velik človeški kapital, ki to sedaj zmore. Na ta kapital in sploh na celotno strukturo banke sem zelo ponosen.«

Kateri so bili dosedanji učinki te reorganizacije?

»Učinki so pozitivni. Prišlo je do rotacije določenega osebja, ustanovili smo na novo določene urade. Rezultati so dobrni. Maja, junija letos smo imeli sicer določene pomajkljivosti, a smo hitro ukrepali. Ustanovili smo "task force", da bi nadoknadiли, kar je bilo zamudeno. Zadali smo si za cilj, da je treba določene rezultate doseči do konca leta, a presegli smo pričakovanja, ker smo želene cilje že dosegli.«

V poročilu članstvu ste izpostavili »investiranje« v mlade kadre. Kako?

»Dali smo jim odgovornost.«

Na primer?

»Dali smo jim ključ naših filialk. Nekaterih. Pomeni, da smo verjeli vanje, in rezultati prihajajo. Nekateri so boljši, drugi manj, a to je prava pot v prihodnosti.«

Koliko uslužbencev ima banka in kolikšna je njihova povprečna starost?

»Uslužbencev je sto, povprečna starost 46 let.«

V svojem programu ste izpostavili dejstvo, da »je treba v teh težkih časih še odločneje prevzeti odgovornost za razvoj našega ozemlja.« Kako?

»To sem poudaril tudi na sredinem posvetu banke v Trstu. Sedaj se dosti govori o krizi; o tem, kako poiskati izhod iz krize. Ob tem pa se pozablja na tiste pozitivne aspekte, ki obstajajo v naši družbi, v našem mestu. Naša odgovornost je v tem, da verjamemo v ljudi; verjamemo v določene projekte, ki lahko predstavljajo dodano vrednost za naše ozemlje. Naša odgovornost je tudi ta, da spremljam te osebe, jim zaupamo. Ker dobro poznamo naše ozemlje, je pomembno, da našim ljudem prisluhnemo, da jih spremljam pri njihovih načrtih. In važno je nadalje, da denar, ki nam ga ljudje zaupajo, »vrnevo« ozemlju z našimi posojili in prispevkvi. Prav te zvezni bi rad izrazil željo.«

Prosim.

»Želel bi, da bi se utrdila vloga Zadružne kraške banke pri pospeševanju gospodarskega, družbenega, vzgojnega in socialnega razvoja na lastnem ozemljju.«

Bo banka zaključila letosnje leto v redčih ali v zelenih številkah?

»Gotovo v zelenih!«

Marjan Kemperle

DZP doo-PRAE srl 2014 © Vse pravice pridržane

Degustacijsko popoldne

Na Pomorski postaji bo danes od 15.30 do 20. ure na programu 16. izdaja prireditve Assaggio Divino, ki je posvečena lokalnemu vinu in proizvodom iz Furlanije Julijske krajine. Za vstopnino bo treba odšteći 15 evrov oz. 10 evrov člani Slow Food, ob tem pa obiskovalec dobi tudi degustacijski kozarec.

Judovska zborovska glasba v SSG

Jutri zvečer bo v Slovenskem stalnem gledališču na programu glasbena prireditve Shemà Kolì, ki bo v celoti posvečena judovski zborovski glasbi. Med nastopajočimi bosta med drugimi tudi Otroški pevski zbor Fran Venturini iz Domja in Dekliška vokalna skupina Primorsko iz Mačkolj. Posebnost 2. izdaje glasbene prireditve, ki se bo začela ob 20.30, je, da večina nastopajočih nikoli ni pela tega repertoarja, a kljub temu so se odzvali vabilu.

Jutri in v torek openksi tramvaj ne bo vozil

Jutri in pojutrišnjem tramvaj ne bo vozil zaradi rednih tehničnih pregledov. Podjetje Trieste Trasporti obvešča, da bo oba dneva poskrbljeno za nadomestni avtobusni prevoz, ki bo upošteval vozni red tramvajev.

Ob dnevu boja proti aidsu

Ob svetovnem dnevu boja proti aidsu bodo jutri v dvorani Veruda na Piazza Piccola 2 odprli razstavo »Più o meno positivi«. Z razstavo želijo ozavestiti širšo javnost o pomenu zdognjega odkrivanja okužnosti z virusom HIV.

Izplačevanje pokojnin

Čeprav bodo jutri stavkali tudi poštni uradi in tržaški pokrajini, izplačevanje pokojnin ne bo ovirano. To je zagotovila tržaška Pošta. Pokrajinski odsek INPS pa je sporocil, da zaradi splošne stavke uporabnikom ne bodo mogli zagotavljati vseh informacij ali pa jih bodo dajali počasnejše in z vmesnimi prekinitvami.

Koncert v palači Gopčević

Jutri se v palačo Gopčević vračajo »Ponedeljki v Schmidlu«, prireditve, ki vsak pondeljek ob 17.30 ponuja kakovostne koncerte. Tokrat bosta nastopili sopranistka Carlotta Gomiero in mezzosopranistka Marita Codognola.

PRAZNIKI - Občina Trst pripravlja pester in pisan program

Veseli december

Jutri se na Drevoredu XX. septembra začenja 91. Miklavžev sejem

Z začetkom decembra se povsod po Trstu začenjajo tradicionalne praznične prireditve. Že včeraj so na Trgu Ponteiro odprli drsalische, jutri pa bodo na Drevoredu XX. septembra odprli tradicionalni Miklavžev sejem, ki bo letos doživel že 91. izvedbo. Organizatorji napovedujejo kar 111 razstavljalcev in 108 šotorov, tankajšnji prebivalci pa bodo med Miklavževim sejmom jeklene konjičke lahko puščali v trgovskem centru Giulia, in to brezplačno.

Pisan in raznolik decembrski program sta včeraj predstavila župan Roberto Cosolini in občinski odbornik za gospodarske zadeve Edi Kraus, ki sta obljudila zelo vesel december. Božično drevo na Velikem trgu je tržaški občini podarila Občina Forni di Sopra, tistega na Borzem trgu pa avstrijska regija Koroška, uradno bodo lučke na obeh prižgali prihodnjo nedeljo ob 11.15 oz. 16.30. Skupno prižganje lučk na mestnih ulicah pa ni predvideno, saj je to prepričeno izbiri stanovskih organizacij, se pravi trgovinam in lokalom, ki skrbijo za praznično razsvetljavo. Dobre zamisli za darila bo mogoče dobiti od 10. decembra na stojnicah tradicionalnega božičnega sejma, ki bo potekal vzdolž cerkve sv. Antona Novega, na njem

pa se bo predstavljalo okrog 50 razstavljalcev, ki bodo svoje izdelke in pridelke prodajali do 24. decembra. V decembrskih dneh bodo sledile različne prireditve ter glasbeni programi, konec meseca pa silvestrovanje, ki ga bo sklenil ognjemet.

Na včerajšnji uradni predstavitev programa sta odbornik in župan povedali, da bo praznični program tržil tudi konzorcij Promotrieste, ki bo turiste seznanjal s prireditvami. Živahnobno bo tudi na sedežih različnih združenj, ki bodo pripravila prijetne koncerte. Prvi odmevnjejši koncert bo 9. decembra ob 18. uri v oficirskem krožku v Trstu, kjer bodo organizirali koncert božičnih pesmi Songs Under Christmas Tree. Podoben repertoar božičnih skladb bo na programu tudi 22. decembra v gledališču Piccola Fenice v Ul. sv. Franciška (ob 18. uri). Oba koncerta, ki bosta vstopnine prosta, organizira neprofitno združenje Cinzia Vitale. Iste dne bo v gledališču Verdi na programu tradicionalni božični koncert, na katerem vsako leta igra ansambel teatra Verdi.

Skratka, decembrsko dogajanje bo v naši ob

Comune di Duino Aurisina
Občina Devin Nabrežina

Božič z nami

Naj bodo ti praznični dnevi polni radosti, v novem letu pa Vam želimo zdravja, osebne sreče, miru in zaupanja v prihodnost.
Vesel Božič in srečno novo leto 2015!

Župan in odborniki

COMUNE DI DUINO AURISINA - OBČINA DEVIN NABREŽINA Odborništvo za kulturo

Program božičnih prireditev v občini Devin Nabrežina

Od 19/09/2014 do 06/01/2015

PRVA SVETOVNA VOJNA V KARNIJI

Devinski grad - dvorana Rilke
Pobudo za razstavo je dal direktor Urada za varstvo kulturne, zgodovinske, etnološke in antropološke dediščine FJK Luca Caburlotto. Porodila se je iz plodnega sodelovanja med Uradom za varstvo kulturne dediščine iz Arezza, Uradom za varstvo kulturne dediščine Furlanije Julijске krajine, Občino Fojano della Chiana in društvo Fotoclub Furio del Furia. Direktor Caburlotto, ki tudi mimo svoje službe vneto raziskuje vse kar zadeva prvo svetovno vojno, meni, da predstavljata razstava in katalog "Tih vojska - Logistična organizacija prve svetovne vojne", ki ga je pripravila Renata Gottschalk, "zgovernor poseg za zaščito in valorizacijo kulturne dediščine in za ohranjanje spomina na prvo svetovno vojno".

Urnik: ob sobotah in nedeljah: 9.30 – 16.00

Prireja Gruppo Ermada Flavio Vidonis

Info: www.vocidigueraintempodipace.blogspot.it; tel. 388 6449114

Od 03/12/2014 do 21/12/2014

RAZSTAVA

Štalač v Šempolaju

Razstava slik Katerine Kalc, Vesne Benedetič, Štefana Turka, izdelkov članov KRUT-a, Rožice Nadlišek in Tadeea Sedmaka.

Prireja SKD Vigred.

Info: tajnistvo@skdvigred.org

www.skdvigred.org

Od 03/12/2014 do 21/12/2014

BOŽIČNI SEJEM

Štalač v Šempolaju

Na sejmu dobite knjige in ročna dela, primerna za originalna darila in za okrasitev domov v prazničnem obdobju ... za vse generacije in okuse.

Otvoritev v sredo, 3. decembra, ob 19.00 z nastopom glasbene skupine Vigred – Kraški fenomeni.

Urnik: v četrtek, 4. in v petek, 5. decembra od 15.30 do 17.00;

od ponedeljka, 15. decembra do četrtega, 18. decembra in v soboto, 20. decembra od 15.30 do 18.00;

v petek, 19. decembra po prazniku na vaškem trgu.

Prireja SKD Vigred.

Info: tajnistvo@skdvigred.org

www.skdvigred.org

04/12/2014 – ob 18.00

BOŽIČ Z NAMI V VIŽOVLJAH

Športno igrišče v Vižovljah

Pražnovanje ob priziku luč na božičnem drevesu z vročim čokoladom in kuhanim vinom.

Prireja športno društvo Sistiana Duino Aurisina s sodelovanjem društva Gruppo Ermada Flavio Vidonis, Lions Club Devin Nabrežina, kulturne in športne skupine Ajser 2000 ter s pokroviteljstvom in sodelovanjem Občine Devin Nabrežina.

Info: info@asdsistiana.it - tel. 040 291314

05/12/2014 – ob 17.30

MIKLAVŽEVANJE

Gostilna Gruden v Šempolaju

Nastop otroške pevske skupine in otroške gledališke skupine Vigred z igrico "Igralci imajo najraje otroke".

Prireja SKD Vigred.

Info: tajnistvo@skdvigred.org

www.skdvigred.org

6/12/2014 – v popoldanskih urah

Delavnica za otroke med morjem in Krasom pri Devinskem stenah

ZIMSKI POČITEK

Učilišča WWF v Štivanu

Jesen prihaja: rastline in živali se počasi pripravljajo na zimo. Nekatere se odenejo v topel kožuh, ki jih bo zaščiti pred mrazom, nekatere veliko jejo, da si naberejo zaloge, druge pa se odločijo, da je takrat, ko je zunaj mrz in hrane primanjkuje, najboljši zimski spaneč! Tudi drevesa se spremenujo in se predejti bo odvrgla listje, se priravijo na novo podmlad.

Na delavnici bodo otroci na ustvarjeni način spoznali, kako se rastline in živali spreminjajo v različnih letnih časih.

Delavnica je brezplačna, potrebna je najava na tel. 366 9571118 od ponedeljka do petka med 14. in 17. uro.

6/12/2014 – ob 17.00

BOŽIČ Z NAMI V DEVINU

Devinski trg

Pražnovanje ob priziku luč na božičnem drevescu skupaj z zborom Adriatic Choir Jadranskega zavoda za združenega sveta, prihod sv. Miklavža in obdarovanje otrok.

Otroci bodo lahko izdelali origame in obeske za ključe.

Ob 18.30 bo v Avditoriju Jadranskega zavoda združenega sveta klavirski recital mladega pianista iz Apulije Vincenza Furia, ki je marca 2014 prejel prvo nagrado na prvem natečaju "A.Bibalo". Na sporednu bodo skladbe Schuberta, Beethovna, Balakireva, Lisza.

Prireja Jadranski zavod združenega sveta v sodelovanju s skavti Agesci Duino 1, navtičnim društvom Circolo Velico Duino, balinarskim društvom ASD Bocciofila Duinese, Centro in Via Devin Nabrežina Morje, krajevnimi društvimi, devinskimi obrati ter s pokroviteljstvom in sodelovanjem Občine Devin Nabrežina.

Info: Občina Devin Nabrežina

tel. 040 2017372

6/12/2014 – ob 18.30

KONCERT

Avditorij Jadranskega zavoda združenega sveta v Devinu

Klavirski recital mladega pianista iz Apulije Vincenza Furia, ki je marca letos prejel prvo nagrado na prvem natečaju "A. Bibalo".

Na sporednu bodo skladbe Schuberta, Beethovna, Balakireva, Lisza.

Info: Občina Devin Nabrežina

tel. 040 2017372

7/12/2014

Izlet med morjem in Krasom

RILKE POZIMI

Sprehod je namenjen spoznavanju biotske raznovrstnosti na območju Rilkejeve pešpoti ter sosednjega borovega gozdovičja in možnosti za njen bočni razvoj. Tu namreč se prepletajo mediteranski mikrohabitatni in skrbniški vplivi, pri preučevanju katerih lahko samo še ugebimo o možnih razvojih tega prostora in odkrivamo zaklade biotske raznovrstnosti, tako tiste obstoječe kot tiste, ki bi se lahko razobilila, ki ne bi ovirali naravnih, človeških, podnebni in vremenski dejavniki, ter se dokopljemo do spoznaj, da včasih tudi že znano ostaja v bistvu ovito v skrinvost.

TRAJANJE IZLETA: približno 3 ure

ZAHTEVNOST: lahka

CILJNE SKUPINE: odrasli in družine z vsaj desetimi otroki

JEZIK: italijančina in slovenčina

Udeležba je brezplačna, potrebna je najava na tel. 3669571118 od ponedeljka do petka med 14. in 17. uro.

Za informacije in rezervacije:

TRAJANJE IZLETA: približno 3 ure

ZAHTEVNOST: lahka

CILJNE SKUPINE: odrasli in družine z vsaj desetimi otroki

JEZIK: italijančina in slovenčina

Udeležba je brezplačna, potrebna je najava na tel. 3669571118 od ponedeljka do petka med 14. in 17. uro;

v petek, 19. decembra po prazniku na vaškem trgu.

Prireja SKD Vigred.

Info: tajnistvo@skdvigred.org

www.skdvigred.org

07/12/2014 – ob 10.00 do 17.00

PALEONTOLOŠKO NAJDIŠČE

Ribiško naselje

Vsako nedeljo v mesecu decembri in januarju bo možen ogled paleontološkega najdišča največjega in najbolj ohranjenega italijanskega dinozavra Antonija. Bodoči paleontologi se lahko udeležijo tudi delavnice Lov na fosil.

Prireja zadružna Gemina s pokroviteljstvom Občine Devin Nabrežina.

Info: cooperativagemina@gmail.com

tel. 3289287073

08/12/2014

BOŽIČ Z NAMI V RIBIŠKEM NASELJU

Ribiško naselje

Ob 16.00 prihod Božička s colnom in obdarovanje otrok;

ob 16.30 bo otroški zbor občinske glasbene šole z Rude zapel niz božičnih pesmi pod božičnim drevesom na trgu;

ob 17.00 pozdrav predstavnikov oblasti, blagoslov božičnega drevesa in prizig luč;

ob 17.30-18.00 dalje zabava na trgu z glasbo.

Nadaljevanje s pokusnjo kulinaričnih izdelkov, ki jih bodo pripravila društva.

Prireja pomorsko društvo Società Nautica Laguna v sodelovanju s športnim društvom Polisportiva San Marco, z jamarsko skupino Flondar, z društvom Duino 45° Nord, s skupino Izvirni reke Timave, z župnijo Ribiškega naselja in društvom Il Villaggio, s pokroviteljstvom in sodelovanjem Občine Devin Nabrežina.

Info: cooperativagemina@gmail.com

tel. 3289287073

09/12/2014 – ob 17.30

GLEDALIŠKA PREDSTAVA ZA OTROKE

Dom Škerk v Šempolaju

Nastop otroške pevske skupine Vigred z igrico "Igralci imajo najraje otroke".

Prireja SKD Vigred.

Info: tajnistvo@skdvigred.org

www.skdvigred.org

10/12/2014 – ob 16.30

BOŽIČ Z NAMI V NABREŽINI

Vaški trg v Nabrežini

Prižig luč na blagoslov božičnega drevesa na nabrežinskem trgu, ki so ga okrasili otroci.

Sledi bo pevski nastop šolskih otrok, nastop otrok mladinske sekcije Godbenega društva Nabrežina in nastop Godbenega društva samega.

Po končani prireditvi gredo otroci v kavarno Gruden, kjer jih čaka pogostitev z toplo čokolado in sladico.

Prireja Združenje staršev osnovne šole V. Ščeka v sodelovanju z Občino Devin Nabrežina, nabrežansko župnijo, SKD Igo Gruden, kulturno in športno skupino Ajser 2000, združenjem Agef iz Nabrežine, športnim društvom ASD Aurisina, Jusom – Comunella "Nabresina Gemeinde", Godbenim društvom Nabrežina in nabrežanskimi obrati.

Info: Občina Devin Nabrežina - tel. 040 2017372

Od 10/12/2014 do 13/12/2014

BOŽIČNI SEJEM

Sedež Slovenskega kulturnega društva Igo Gruden v Nabrežini

Na sejmu vas čaka več kot dvajset razstavljalcev z unikatnimi ročnimi deli, založen

AKTUALNO - Zanimivo srečanje na pobudo Slovenskega kluba

»Afera Furlanič« in slovenščina

»Psihološki pritisk je bil močan. Bil je pravi proces idej. Začetek vsega so bile izjave o rabi slovenščine na sejah občinskega sveta. Ko sem odgovarjal novinarju tržaškega italijanskega dnevnika sem bil prepričan, da bodo moje besede vzburile mesto.« Tako je Iztok Furlanič na petkovem večeru v Gregorčičevi dvorani uvodoma odgovoril novinarju Sandoru Tenceju na račun žgočih polemik, ki so v zadnjih mesecih razburkale vode krajevne politike. Debata v organizaciji Slovenskega kluba je nosila naslov „Primer Furlanič“, zgodovina in slovenščina.

Tržaški občinski svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab je afero označil kot napihovanje s strani časnikarskih krogov: »Že s prvim člankom je nekdo očitno iskal senzacionalizem. Svet je bilo treba iskat grešnega kozla, ker sproščeno vzdusje delovanja občinske uprave nekaterim očitno ni bilo po godu.« Furlanič je jasno dejal, da je po daljših presojah ugotovil, da ni bilo primerno prestopiti v opozicijo zaradi omenjenega argumenta. Kljub temu pa ostaja grenkoba dogodkov živa: »Šlo je za notranje merjenje moči različnih duš Demokratske stranke. Pravijo, da moraš v politiki pozabiti marsikaj. Nikoli pa mi ne bo uspelo pozabiti nekaterih stališč predstavnikov DS, ki so javno zahtevali mojo zamenu.« Švabov odgovor na Tencejevo vprašanje ali se je torej politična občinska tehnica nekoliko nagnila na desno, je bil milejši. Sam nima tega občutka, nahajamo se nameč v zelo težkem trenutku, ki je prežet s celo vrsto perečih problematik.

Če sta oba slovenska svetnika trdno prepričana, da je bil Trst osvojen 1. maja 1945 s strani jugoslovanskih partizanov, so vode, ko se govorí o rabi slovenščine, veliko bolj motne. Kot je poudaril novinar Primorskega dnevnika je oster disput, ki je sledil javnim izjavam Iztoka Furlaniča, povsem zasenčil glavni povod vseh polemik. Vprašanje zakaj sta se za uporabo slovenščine tako vidno zavzela še le po dolgem času delovanja trenutne levosredinske uprave, nima odgovorov, ki ne bi odstopali iz politične previdnosti oz. kompromisov. Tako Furlanič kot Švab sta povzela politično odločitev, da se bo o tem problemu razpravljalo proti koncu trajanja mandata občinskega sveta.

Raba slovenščine sodi med korenite spremembe novega poslovnika, ki bo stopil v veljavo po volitvah leta 2016. Tako Iztok Furlanič: »Na eni strani predstavlja zagotovitev simultanega prevajanja za celotno trajanje zasedanja potrato denarja. Lahko pa ga zagonimo po zgledu goriške Občine za dočlene tematike. Sicer pa se denar za tovrstne namene, če se ga le zna iskati, da zagotovo dobiti.«

Katere misli pa prevevajo Demokratsko stranko? Deželni svetnik Stefano Ukmari je v kritično obarvanem posegu ponovil, kako se njegova stranka neprestano nahaja na zatožni klopi. V tem duhu je obnovil nekatere pomembne dosežke s strani Tržaške občine na področju pravic Slovencev v Italiji. Ob tem pa je pripomnil: »Človek ne živi samo od načelnosti. Imam občutek, da si nekateri nabirajo politične točke na račun tega haloja.« Nedvomno tiči v teh besedah več kot kanček resnice. Če že želimo razmišljati v tej smeri pa lahko rečemo, da je zbiranje točk in vidljivosti opazno na vseh straneh.

Mnogi v polni Gregorčičevi dvorani so glasno izrazili svoje nesoglasje, da se o tako žgočih problemih odloča tako blizu naslednjih volitev. Številni so tako tudi že sami izraziti svoj pogled: Bogdan Berdon, Samo Pahor, Jože Škerk, Stojan Udovič, Stanka Hrovatin... Pokrajinski tajnik DS Štefan Čok je opo-

zoril, da morajo vsi slovenski predstavniki opraviti ustrezno samokritiko.

Se torej spet med sabo kregamo in razhajamo, namesto da bi tvorno diskutirali med nami? Ali ni bolj smiselno, da se o tem razglablja predvsem v povezavi z italijanskimi demokratičnimi krogri, saj so polemike prišle z njihove strani? Iz dolgih diskusij pa morda le uspemo izluščiti pozitiven podatek, in sicer kot je poudaril Iztok Furlanič: »Primorski dnevnik berejo tudi marsikateri novinarji Piccola. Če ne bi v dnevniku prebrali intervjujev s slovenskima svetnikoma, ne bi Furlaniča pozvali na razgovor in bi do neprjetne nevihte ne prišlo. Oziorama bi o njem kot po starem razglabljali le znotraj manjšine.«

Vesna Pahor

FOTO DAMJ@N

Sandor Tence, Iztok Furlanič in Igor Švab v Slovenskem klubu

SKLADIŠČE IDEJ - Sinoči odprli razstavo o prvi svetovni vojni Grozote prve svetovne vojne tokrat na umetniških platnih

Vojaki v jarkih, bolnišnice polne ranjencev, nasilje nemških vojakov nad ženskami, lobanje ... To je le nekaj prizorov, ki so od danes naprej na ogled v Skladišču idej. Razstava z naslovom »L'Europa in guerra. Tracce del secolo breve« osvetljuje še drugo plat zgodbe iz prve svetovne vojne; zgodbo ljudi, ki so vojne grozote naslikali v različnih likovnih tehnikah. Medtem ko smo v zadnjih mesecih bili priča razstavam, s katerimi so kuratorji dokazali silno moč zapisanih spominov, bomo tokrat grozote prve svetovne vojne lahko spoznavali s pomočjo likovne umetnosti.

Za postavitev razstave je poskrbel kurator Piero Del Giudice, za njeno realizacijo pa Dežela FJK, Pokrajina Trst, Avtonomna pokrajina Trento in Fundacija zgodovinskega muzeja tridentinske. Na ogled je 300 umetniških del, od skic, akvarelov do slikanja s tempero barvami, oljnatihami barvami ... Razstavljen gradivo dopoljuje tudi nekateri dokumenti, zapiski in drugo gradivo, ki spomni na težka leta množice neznanih oseb. Najprejpriljiveje pa o tem obdobju prav gotovo slike, pod ka-

Vojno razdejanje, ki ga je ujel umetnik

FOTODAMJ@N

tere so se podpisali umetniki, kot so Otto Dix, George Grosz, Mario Sironi, Aldo Ligli, Fernand Leger ... Iz razstavljenih del je možno brati drobne detajle, ki prikazujejo velikost svetovnega spopada. Vojaki umetniki so naslikali prizore tako grozovitega značaja, da obiskovalec ne potrebuje dodatnega pojasnjevanja.

Razstava, ki vas prav gotovo ne bo pustila ravnodušnih, bo v Trstu gostovala do 28. februarja, nakar se seli v Trento. V Skladišču idej bo na ogled ob ponedeljkih, torkih in sredah med 9.30 in 13.30, ob četrtekih med 9.30 in 17. uro, ob petkih med 15.30 in 19.30 ob vikendih pa med 10. in 13. uro in med 15.30 in 19.30. (sc)

KNJIGE - Od jutri do petka Miklavžev sejem založbe Mladika

Tržaška založba Mladika, ki se v slovenskem prostoru uveljavlja kot eminentna ustanova za promocijo slovenske književnosti in književnikov, vstopa v praznični decembert prireditvi, skrojeno po okusu bralcov in ljubiteljev knjige. V letošnjem letu je namreč Mladika izdala vrsto dražljivih, vznemirljivih in pomembnih del, ki oblikujejo podobno našega, a tudi širšega duhovnega prostora in umetnosti. Med njenimi avtorji sta na primer tudi mednarodno uveljavljena Boris Pahor in Alojz Rebula. Vse to bogastvo iz bogate knjižne zaloge bo na ogled, v pokušnjo in prodajo na Miklavževem sejmu v ulici Donizetti 3 (Trst), ki se bo začel jutri, 1. decembra in bo trajal vključno do petka, 5. decembra, od 10. do 14. ure.

Ob knjigah in prijaznem vzdusu bodo tudi tri srečanja z ustvarjalci, ki se bodo začela natancno opoldne. Prvo srečanje bo jutri z Marijem Čukom, ki mu je založba natisnila dovršeno in nadvse prodorno pesniško zbirko Ko na jeziku kopni sneg. Drugi dogodek bo v sredo, 3. decembra, na obletnico rojstnega dne Franceta Prešerna, oblikoval Miroslav Košuta. Posebnega poudarka bodo deležni Zapisi na orošeno okno, zbirke člankov, govorov, razmišlanj, ki jih je kriški ustvarjalec zbral v zajetni knjigi, ki še diši po svežem tisku. V petek, 5. decembra, pa bo Vinko Avsenak predstavil dnevnik iz prve svetovne vojne Sergija Goriupa Od Galicie do Južne Tirolske. Skratka, veliko je razlogov za obisk prazničnega knjižnega sejma, na katerega so posebej vabljeni dijaki.

SKD BARKOVLJE - Barkovljanski praznični sejem odprt Ob mesecu obdarovanj nakupovanje majhnih pozornosti

S pesmijo Barčica v domači priredbi se je v petek zvečer v prostorih SKD Barkovlj začel praznični sejem, na katerem tudi letos razstavljajo marljive in nadarjene umetnice domače obrti. Tako kot veleva tradicija, so v društvenih prostorih tudi letos priredili sejem, na katerem bo do prihodnjega petka možno nakupovanje majhnih pozornosti za svoje najdražje.

Na predstavitev je uvodni pesmi sledil še pozdrav predsednice društva Sandre Poljsak in še pesem Peščalka, ki jo je v priredbi Igorja Zubina zapela Ženska vokalna skupina Barkovlj pod taktilko Aleksandru Pertot (tudi prvo pesem). Za praznično vzdusje pa so poskrbelle še domače dobrote, med katerimi so bili tudi fanclji z dušo.

Sejem bo danes odprt med 10. in 13. uro, od jutri do petka pa med 15. in 19. uro. (sc)

DSI: Muka molka

»La tortura del silenzio«, Muka molka, je naslov knjige, ki je letos izšla pri založbi San Paolo in bo jutri zvečer doživel predstavitev v Društvu slovenskih izobraževanj. Avtor Guido Barella, ki ga bo predstavil Miro Opelt, je časnikar pri tržaškem Picculu. V knjigi podaja življepis Mariusa Opree, lovca na režimske zločince v Romuniji. Paolo Rumiz piše, da gre za Simona Wiesenthala romunskega komunizma. Marius Oprea in njegovi arheologi polpreteklosti v iskanju skritih grobišč so tarče groženj in pritisakov. Zato je romunska Nobelova nagrada Herta Müller čutila potrebo, da ga javno podpre, da pripomore k premoščanju dodatne režimske muke, muke pozabe in molka, brisanja spomina. Časnikar Guido Barella bo orisal zanimiv nastanek knjige in svoja pričevanja o Romuniji danes. Debata pa bo utegnila razkriti zanimiva vzporedja. Peterlinova dvorana, ob 20.30.

Predavanje o povojni Istri

V nizu zgodovinskih predavanj o tržaškem vprašanju bo jutri ob 17.30 v palači Vivante (Trg papa Giovanni XXII 7) zgodovinar Guido Rumici s Piranskega inštituta za zgodovino in geografijo govoril na temo Povojno obdobje v Istri in eksodus.

Zaradi del zaprte knjižnice

Občinska knjižnica na Trgu Hortis in Svevov muzej v Ul. Madonna del Mare bosta jutri zaradi nujnih del zaprta med 13. in 16. uro. Jutri bo ves dan zaprta tudi knjižnica Quarantotti Gambini pri Sv. Jakobu, v torek pa knjižnica Mattioni pri Sv. Sergiju.

Kulturna prireditev o 1. vojni

V dvorani Tripovich bo danes ob 17.30 kulturna prireditev z pevskimi, plesnimi, glasbenimi in drugimi nastopi »La Luce e il Buio 1914« o prehodu iz ti. belle epoque na tragedijo prve svetovne vojne. Prireja združenje Panta rhe. Vstop z vabilo (eno uro pred predstavo pri blagajni).

Pisanje in manipulacije

V kavarni San Marco pričenjajo jutri niz treh srečanj o resnicah in potvarjanju v medijih in pisanih nasloplih. Izvedenec za komuniciranje in ustvarjalno pisanje Marco Galati Garritto bo predaval danes med 19.30 in 22. uro, nato še 15. in 22. decembra.

V SPOMIN - Peter (Rino) Stepančič - Filjo Poslovil se je zadnji mačkoljanski partizan

V sredo, 26. novembra, smo pospremili k počitku na puljskem pokopališču zadnjega mačkoljanskega aktivnega partizana Petra Stepančiča, po domače Rina in s partizanskim imenom Filjo.

Rodil se je mami Mariji in očetu Petru decembra 1927. Po prerani očetovi smrti ga je nasledil v tovarni Arsenalu v Trstu, doma pa pomagal, skupaj z bratom Brunom in sestro Almo, mladi vloveli mami na borni kmetiji. Bila so težka leta golega preživetja, ki pa se jih je stric Rino vedno rad spominjal ter pripovedoval dogodke in anekdote »s tistih cajtov« posebno še, ko je šlo za kakšno krajo češenj ali prelisičenje mame, ko sta z bratom na skričaj v slamico iz »paluda« kradla pravkar zavreto mleko iz kozice namenjene prodaji. Tak je bil, vedrega značaja, dobesedno zaljubljen v mamo, ki jo je vikal ter v rodno vas Mačkolje, kamor se je vedno vračal z izjemnim pričakovanjem in veseljem. S seboj je pričaščal sveže ribe ter jih mojstrsko pravil na žaru pred rojstno hišo.

Oktobra leta 1943 so doživeli še hudo preizkušnjo saj so nacifašisti pozgali njihovo hišo med prvimi v vasi, tako da so ostali brez vsega in so se morali preseliti k sorodnikom. Že takrat je bil stric politično aktiven, saj je bil član in predsednik SKOJ-a. Že v naslednjem letu pa je moral na poziv Trenskoga odbora oditi v partizane nekje sredi poletja '44, star niti 17 let! Večkrat mi je zaupal, da se je strašno bal, ker so takoj po prihodu v partizanske vrste na dolenskem doživeli hud napad Italijanov in domobravcev. V enem izmed teh spopadov je bil stric Rino ranjen v nogu ter poslan v partizansko bolnico v Metliko. Ta dogodek je predstavljal zanj pravi preobrat v življenju, kajti po okrevanju so ga vključili v prvo eskadrilo oz. pilotsko solo, ki so jo organizirali zavezniki Angleži na otoku Visu. Tam je še ne 18-letni fant postal pilot na »spitfirejih«. Po končani borbi se je vpisal na vojaško letalsko akademijo ter kmalu dosegel čin kapitana, nato majorja ter se nazadnje upokojil kot višji polkovnik in komandant vojaško-civilnega letašča v Puli. V 70. letih je služboval kot

vojaški ataše na jugoslovanskem veleposlaništvu v Rimu. Bil je znana osebnost, velike morale drže, spoštovan kjerkoli se je pojavil. Kot mlad mulc se spomnim dogodka, ko me je enkrat odpeljal s seboj na letalski poligon v Banjole pri Puli, kjer so vadili na ja-strebih in migih 21. Iz grma je nena-doma skočil stražar ter naperil puško proti šipi stričevega avta, da bi ga legitimiral (stric ni bil v uniformi namreč). Ko pa je prepoznal svojega komandanta, se je združil in se zmedeno začel opravičevati, stric pa mu je mirno odgovoril: »Sam tako vojnične nastavi, ti si u pravu, radiš samo twoju dužnost.« Tak je bil, pravičen, dosleden, najprej do samega sebe in to je vedno zahteval tudi od sodelavcev.

V zakonu z tetu Zorico je imel dva otroka Marija in Noris, s katerimi smo preživljali prekrasne trenutke otroške razigranosti, ko me je oče puščal po kak teden v Puli med šolskimi počitnicami.

V zadnjih letih pokoja se mu je zdravje poslabšalo in je doživel večkratni infarkt ter možgansko kap, kar je botrovalo tudi k njegovi smrti. Zau-pal pa mi je, da je vrsto let pisal dnevnik, v katerem so zabeležene številne vojne in povoje izkušnje, ki jih je v svoji izjemni karieri moral dat skozi. Morado bodo nekoč doživele tudi objavo?

Ostal nam boš v trajnem spomini, kot borec, oficir predvsem pa kot izreden poslušalec in dober družinski oče in nono. Zame, tvojega prvega nečaka, pa Stric z veliko začetnico! (DS)

PLAVJE - Danes ob 10.30 na Badihi Odkritje obnovljene plošče borcu Danilu Pregarcu

Na Plavjah, na hiši s številko 37, stoji kamnitna plošča, ki nas spominja na ustanovitev prvega odbora OF v slovenski Istri, 1. dec. 1941. Ljudje, ki so že dve desetletji prenašali fašistično nasilje, so videli rešitev le v OF in se pod njenim okriljem bojevali za uresničitev zastavljenih ciljev do končne zmage. Mladi rodovi so bili prepričani, da bo iz tega izšla zanje srečnejša prihodnost in jim ne bo treba več okušati fašističnih ječ in nasilja, značilnega za fašistično vladavino. V prvem odboru OF v slovenski Istri, ki so ga ustanovili na Plavjah, 1. dec. 1941, sta bila poleg Oskarja Kovačiča tudi predstavnika dolinskega območja: aktivist Danilo Pregar iz Loga in Antpon Korošec iz Ricmanj.

Danilo Pregar - Zmaj, po domače Bakcen, se je rodil v Logu 17. januarja 1909 v narodno zavedni družini Ivane Žuljan in Andreja Pregarca. Osnovno šolo je obiskoval v sosednjih Ricmanjih. Leta 1936 se je zaposlil v žaveljski rafineriji. Tu je spoznal kasnejšega narodnega heroja Antona Šibrelja-Stjenka in z njim aktivno sodeloval v protifašističnem gibanju.

Kot antifašist je bil deportiran in vključen v tako imenovane »Battaglioni speciali lavoratori« (posebni delavski batalloni). Po vrnitvi domov se je vključil v NOB in postal eden izmed najdejavnijih pripadnikov v Bregu. Njegovo ime zasledimo že decembra 1941, ko se je udeležil sestanka za ustanovitev prvega odbora za slovensko Istro; aprila 1943 je postal član rajonskega - 5. dolinskega odbora OF, junija 1943 tajnik terenskega odbora OF v Logu, leta kasneje je bil izbran za sekretarja dolinskega rajonskega komiteja. Bil je tudi član dolinskega okrajnega odbora OF in 4. avgusta 1944 tajnik novoustanovljene sicerbskega okraja.

Danilova hiša v Logu je postala javka in zbirališče antifašistov. K Bakcevim so večkrat prihajali komandant Istrskega odreda Karlo Maslo, Darko Munih in mnogi drugi aktivisti, ki so delovali v naših krajinah. Vsa družina je sodelovala v NOB. Januarja 1943 je fašistična policija arretirala Danilovega očeta in mater, ki sta bila v zaporu do zloma fašizma in kapitulacije Italije, kar ju je rešilo sodne obravnave.

Januarja 1945 so sklenili, da se okrajni arhiv zaradi varnosti prenese v bunker na Badihi, kjer naj bi bil nato sedež sicerbskega okraja. Za to sta bila zadolžena

Zmaj in Tješivoj, ki pa je bil 23. januarja ranjen v spopadu s »kvesturini«. Tako je prenos arhiva ostal le Pregarcu. V noči s 17. na 18. marec se je mudil na Plavjah, kjer ga je nepričakovano zajela sovražna izvidnica in ga zaprla v sobo nemške postojanke na Badihi. Danilo Pregar - Zmaj se je dobro zavedal svojega položaja, vedel je, da je njegova usoda zapecatena. Odločil se je za beg. Naslednjega jutra je izkoristil trenutek nepazljivosti čuvanja, se pognal skozi okno in stekel proti cesti, a ga je med begom zadebla sovražnika svinčenka. Domäčini so izvedeli za Zmajovo smrt iz ust nemškega vojaka, ki je prišel v vaško go stilno povedat, da je bil ubit »velik partizan«. Njegovo truplo so domäčini pripeljali v mrtvašnico na pokopališču na Plavjah, od tam pa so ga svojci odpeljali na pokopališče v Ricmanje. Pogreba so se poleg svojcev udeležili tudi vsi člani okrajnega odbora OF. Po osvoboditvi so na kraju, kjer je padel, prijetljivi postavili spominski ploščo z naslednjim besedilom: Stoj! tu kaj je padel pod nemško kroglo za svobodo našega naroda tov. Pregar Danilo - Zmaj, roj. 17.1.1909 u. 19.3.1945

Obeležje je žal načel z občasno, zato smo se člani odbora sekcijs VZPI-ANPI in SKD Slavec Ricmanje-Log odločili, da tovarišu Danili postavimo novo ploščo in obeležje obnovimo. Ponovno bomo obdušili spomin na sovačana, ki ga mlajši rodovi žal ne pozna. Ne smemo pozabiti, da so tudi v naši vasi, čeprav je majhna, živeli zavedni Slovenci, ki so branili domovino, svoj narod, svoj jezik in se borili za socialno pravično družbo. Prebivalci Loga, Ricmanj, Plavij in Škofij ga ne bomo pozabili.

Slovesno odkritje obnovljene plošče bo danes ob 10.30 na Badihi. Sodeloval bo MePZ Slavec - Slovenec.

Silvana Dobrila

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 30. novembra 2014

ANDREJ

Sonce vzide ob 7.23 in zatone ob 16.23 - Dolžina dneva 9.00 - Luna vzide ob 13.00 in zatone ob 1.27.

Jutri, PONEDELJEK, 1. decembra 2014

MARIJAN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 14,7 stopinje C, zračni tlak 1014,1 mb ustaljen, vlaga 98-odstotna, veter 7 km na uro vzhodnik, nebo oblačno, more je rahlo razgiban, temperatura morja 15,6 stopinje C.

OKLICI: Roberto Soave in Rossana Becari, Bashkim Zabelaj in Donjeta Buqa, Massimo Valente in Costanza Santin, Lorenzo Giachero in Enrica Cavallini, Riccardo Pastore in Elena Fontanot, Apollonio Massimo Verlicchi in Barbara Benedetti, Gianluca Gustin in Marilia Castiello Catalano, Alex Buriani in Glenda Heidebrunn, Giuliano Maranzana in Isabella Cerno, Pier Paolo Zavarise in Francesca Potasso, Alberto Sisto in Fabio Rosso.

DANES - V Prosvetnem domu na Opčinah ob 18. uri

Skupina Ano ur'co al' pej dvej vabi ob svoji petnajstletnici

Ljubiteljem narodno zabavne glasbe, še posebej tiste izvirne s Tržaškega, se danes obeta kar imeniten dogodek. Kulturno društvo Melodija namreč vabi na koncert ob petnajstletnici ustanovitve glasbeno vokalne skupine Ano ur'co al' pej dvej, ki bo da-

nes ob 18. uri v Prosvetnem domu na Opčinah. Gostje večera bodo družinski trio Volk Folk iz Ilirske Bistrike. Pamela in Linda ter Janez Dolinar. Sodelovala bosta harfistka Erika Bersenda in mladinski pevski zbor Igo Gruden z dirigentom Mirkom Ferlanom.

Lekarne

Nedelja, 30. novembra 2014
Lekarne odprtne ob 8.30 do 13.00
Ul. Giulia 1, Oštrek S. Vardabasso 19, Korzo Italija 14, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilinia 39/C, Božje polje 1.

Lekarne odprtne ob 13.00 do 16.00
Ul. Giulia 1 - 040 635368, Oštrek S. Vardabasso 19, - 040 766643, Korzo Italija 14, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilinia 39/C - 040 232253, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprtne ob 16.00 do 20.30
Ul. Giulia 1, Oštrek S. Vardabasso 19, Korzo Italija 14, Žavlj - Ul. Flavia di Aquilinia 39/C, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta ob 20.30 do 8.30
Korzo Italija 14 - 040 631661.

**Od ponedeljka, 1.,
do sobote, 6. decembra 2014:**
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprtne tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Rossetti 33 - 040 633080, Ul. Mascagni 2 - 040 820002, Opčine - Nanoški trg 3/2 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprtne tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Rossetti 33, Ul. Mascagni 2, Borzni trg 12, Opčine - Nanoški trg 3/2 - 040 211001 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta ob 20.30 do 8.30
Borzni trg 12 - 040 367967.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.
Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolniščah in o otroških bolnišnicah Burlo Gafrolo.

Loterija 29. novembra 2014

Bari	19	22	50	39	61
Cagliari	68	50	26	8	69
Firence	45	73	28	59	9
Genova	85	67	61	36	32
Milan	74	29	78	7	40
Neapelj	48	20	71	25	76
Palermo	14	47	70	68	49
Rim	87	24	47	22	7
Turin	77	61	42	70	53
Benetke	49	30	44	33	52
Nazionale	35	74	32	47	20

Super Enalotto Št. 143

3	14	35	63	73	80	jolly 62
Nagradsni sklad						13.765.329,57 €
Brez dobitnika s 6 točkami						- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						- €
11 dobitnikov s 5 točkami						

**slovensko
stalno
gledališče
sezona 2014 - 2015**

ZELENI PROGRAM
SNG Nova Gorica
William Shakespeare,
Thomas Middleton

TIMON ATENSKI
četrtek, 4. decembra, ob 20.30
v Veliki dvorani SSG

IZVEN ABONMAJA
Miroslav Košuta

ZLATI PRAH V OČEH
Glasbeno gledališki projekt Maje Blagovič in Jureta Ivanušiča
sreda, 3. decembra, ob 20.30
(predpremiera)
v cerkvi Santa Maria dei battuti v Čedadu

sobota, 6. decembra, ob 20.30
(premiera)
Mala dvorana SSG
www.teaterssg.com

ZALOŽBA MLADIKA
vabi na
MIKLAVŽEV SEJEM
od ponedeljka, 1. decembra, do petka, 5. decembra od 10. do 14. ure
Prodajna razstava knjig založbe Mladika za otroke in odrasle

V okviru sejma bodo ob 12. urji
SREČANJA Z AVTORJI
Ponedeljek, 1. decembra: pesnik in pisatelj Marij Čuk
Sreda, 3. decembra: pesnik in pisatelj Miroslav Košuta
Petek, 5. decembra: Vinko Avsenak o prvi svetovni vojni
V Peterlinovi dvorani na Ulici Donizetti 3 v Trstu

Društvo slovenskih izobražencev
vabi jutri v Peterlinovo dvorano Donizettijeva 3
na predstavitev knjige **Guida Barella**
"LA TORTURA DEL SILENZIO"
Knjigo in avtorja bo predstavil **Miro Opelt**
Začetek ob 20.30

znan». Odhod s trga Oberdan ob 8. urini ob 8.15 in Opčin, izpred hotela Daneu. Izlet je primeren za vse. Pohodu bo sledilo kosilo in družabnost. Udeleženci morajo imeti pri sebi veljavni osebni dokument. Vpisovanje do vključno ponedeljka, 9. decembra. Za prijave tel. št. 040-413025 (Malinka) ali 040-220155 (Livio).

Turka, Vesne Benedetič, Rožice Nadlišek in Taddea Sedmaka. Urnik: četrtek, 4., in petek, 5. decembra, od 15.00 do 17.00; od ponedeljka, 15., do nedelje, 21. decembra, od 15.30 do 18.00 (v nedeljo, 21., tudi od 9.30 do 11.00); v petek, 19. decembra, po božičnici.

SPDT vabi na »Večer gorniškega filma«. Projekcija nagrajenih filmov iz arhiva Mednarodnega festivala gorniškega filma Domžale bo v sredo, 3. decembra, v Razstavnem dvorani ZKB, Ul. Ricreator 2 na Opčinah, s pričetkom ob 20.30. Kot predfilm bomo zavrteli delo »Zadnji trgovec z ledom«, avtor je Sandy Patch (ZDA/Ekvador). Sledil bo film »Vas daleč od vsega«, posnela sta ga Anne in Erik Laped (Francija).

SKD GRAD OD BANOV gosti v društvenih prostorih sv. Miklavža v četrtek, 4. decembra, ob 17.15. Otroci vabljeni! **MIKLAVŽEVANJE 2014** (Skd Vigred) bo v gostilni v Šempolaju v petek, 5. decembra, ob 17.30, z nastopom OPS Vigred in gledališke skupine z uprizoritvijo igrice »Igrače imajo rade otroke«. Miklavževi pomočniki sprejemajo darila v Štalci v četrtek, 4., in v petek, 5. decembra, ob 15.00 do 17.00.

MIKLAVŽEVANJE V BOLJUNCU v petek, 5. decembra, ob 16.30 v dvorani Mladinskega doma Boljunc. Gostili bomo Mladinsko kulturno in ustvarjalno društvo iz Svetega Antona in otroke Župnije Sveti Anton z igrico »Peklenska navoda«, sledil bo prihod sv. Miklavža. Angelčki sprejemajo darila od 15. ure dalje.

SPET BO PRIŠEL SVET MIKLAVŽ - v petek, 5. decembra, ob 17. uri v Srenjsko hišo v Mačkolje. Vaški otroci ga bodo pričakali s pevskim presečenjem. Angelčki bodo na delu od 16. ure dalje.

ŠKD CEROVLJE - MAVHINJE prireja v petek, 5. decembra, ob 17.30 Miklavževanje v bivši osnovni šoli v Mavhinjah. Angelčki bodo zbirali darila v četrtek, 4. decembra, od 18. do 19. ure v društvenem sedežu v Mavhinjah. Toplo vabljeni vsi otroci, ki bi radi srečali sv. Miklavža!

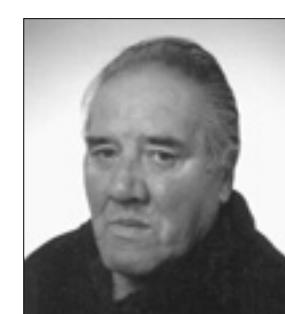
MIKLAVŽ PRIHAJA V PREBENEG! Pričakali ga bomo v društvu J. Rapotec v soboto, 6. decembra, ob 17.30 z igrico »Izgubljeni sv. Miklavž«, nastopajo otroci SDD Jaka Štoka iz Proseka. Starše in nonote prosimo, da prinesejte kaj slanega in sladkega za družabnost (za pijačo je poskrbljeno). Angelčki bodo zbirali po eno darilce na otroka v četrtek, 4. decembra, ob 20.00 do 21.00 v društvu. Prisrčno vabljeni!

SKD KRSNO POLJE GROČANA, PESEK IN DRAGA prireja v soboto, 6. decembra, ob 18.30 v Srenjski hiši v Gročani »Miklavževanje«. Gost večera bo Čarodej Jani, ki bo s svojo predstavo »Čarobni december« zabaval otroke in odrasle. Angelci bodo zbirali darila v Srenjski hiši v petek, 5. decembra, od 20.30 do 21.00. Prireditve spada v okvir pobude »Božič v Bregu« v sodelovanju z Občino Dolina.

SDD JAKA ŠTOKA - Višješolska skupina vabi na premiero igre Tržaški kabaret (režija Elena Husu, glasba Iztok Cergol), ki bo v nedeljo, 7. decembra, ob 17.30 v Kulturnem domu Prosek Kontovel.

Zapustil nas je naš dragi

Soave Vittorio (Tojo)

Po pogrebu sporočata žalostno vest

družini Soave - Stegel.

Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA

Graziella Benussi vd. Sulcich

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage.

Svojci

Žarni pogreb bo v ponedeljek, 1. decembra, ob 15. uri v cerkvi v Križu, sledil bo pokop.

Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA

Luciano Kosuta (Ciano)

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili spomin našega dragega.

Družina

Sesljan, 30. novembra 2014
Pogrebno podjetje Sant'Anna-Nabrežina

ZAHVALA

Renato Kralj

Zahvaljujemo se vsem, ki ste z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili njegov spomin.

Družina

Gabrovec, 30. novembra 2014

ZAHVALA

Slavko Sosič (Francinov)

Vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem prisrčna hvala za izražena sožalja ob smrti našega dragega. Posebna zahvala doktorju Jevnikarju, fizioterapeutu Kosutu in bolničarjem iz Nabrežine.

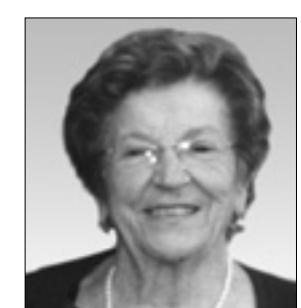
Svojci

Pogrebno podjetje Alabarda

26.11.2012

26.11.2014

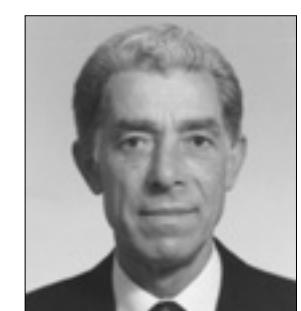
Malka

29.11.2013

29.11.2014

Ivan

Nepozabljena.

Ana in Jelka

**slovensko
stalno
gledališče
sezona 2014 - 2015**

ZELENI PROGRAM
SNG Nova Gorica
William Shakespeare,
Thomas Middleton

TIMON ATENSKI
četrtek, 4. decembra, ob 20.30
v Veliki dvorani SSG

IZVEN ABONMAJA
Miroslav Košuta

ZLATI PRAH V OČEH
Glasbeno gledališki projekt Maje Blagovič in Jureta Ivanušiča
sreda, 3. decembra, ob 20.30
(predpremiera)
v cerkvi Santa Maria dei battuti v Čedadu

sobota, 6. decembra, ob 20.30
(premiera)
Mala dvorana SSG
www.teaterssg.com

Izleti

KRU.T - Sprostila so se tri mesta za izlet v Treviso v ponедeljek, 8. decembra, z vodenim ogledom razstave »Japonska od samurajev do animejev« in popoldanskim sprehajanjem med božičnimi stojnicami in po praznično okrašenem mestu. Kdor bi se rad pričudril, naj se zgusi do ponedeljka, 1. decembra, na sedežu Krut-a, Ul. Cicerone 8, tel. št. 040-360072 ali krut.ts@tiscali.it.

SPDT prireja v nedeljo, 14. decembra, tradicionalni avtobusni »Izlet v ne-

FOTOVIDEO TRST 80 in Center otrok in odraslih Harmonija organizirata v nedeljo, 28. decembra, enodnevni izlet v Postojno na ogled Predjamskega gradu in Živih jaslic v jami. Vključen avtobusni prevoz, ogled in kosilo. Imeli bomo tudi čas za vadbo fotografiranja. Vpisovanje do torka, 9. decembra, na info@trst80.com ali 329-4736590 (Martina) oz. center.harmo-nija@gmail.com ali 320-7431637 (Ingrid). Vabljeni člani in prijatelji.

SPDT prireja v nedeljo, 14. decembra, tradicionalni avtobusni »Izlet v ne-

**slovensko stalno gledališče
sezona 2014 - 2015**

Slovensko stalno gledališče, Stalno gledališče FJK in društvo Casa del lavoratore teatrale
Marko Sosič/ Carlo Tolazzi
TRST, MESTO V VOJNI
režiser Igor Pison

DANES-nedelja, 30. novembra, ob 16.00 - red C
ZADNJA ABONMAJSKA PONOVIDITEV V SSG!

Postaje naših avtobusov:

PRVI AVTOBUS
15.00 - Opčine, postaja na Bazovški ulici 21
15.10 - Trebče, trg pri spomeniku
15.15 - Padriče, postaja pred športnim centrom Gaja
15.20 - Bazovica, pred cerkvijo

DRUGI AVTOBUS
15.00 - Milje, avtobusna postaja
15.05 - Žavle, avtobusna postaja
15.10 - Domjo, nasproti Kulturnega centra
15.15 - Dolina, pred županstvom
15.20 - Boljunc, pred gledališčem Prešeren
15.25 - Boršt, avtobusna postaja
15.30 - Ricmanje (Barde), avtobusna postaja

zaradi velikega povpraševanja sta potrditev in rezervacija obvezni

BLAGAJNA SSG: od ponedeljka do petka 10.00-15.00 in uro in pol pred začetkom predstav
Tel. 040 2452616/ brezplačna številka 800214302 - www.teaterssg.com

POGREBNO PODJETJE

San Giusto
Ripa

*V trenutku
žalosti...
...in tradicija*

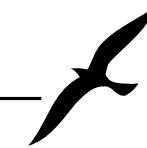
**OPĆINE - Proseška Ulica 18
TRST - Ul. Torre Bianca 37/a
TRŽIČ - Ul. San Polo 83, Zelena številka: 800 860 020**

Na razpolago za prevoze pokojnikov iz bivališča ali doma starejših občanov.

ZELENA ŠTEVILKA (800 833 233)
Tel. 345 2355013

Nudimo še pomoč pri dedovanju in pokojnih

PRIDEMO TUDI NA DOM!

Jutri

Jan

*polnoleten boš postal!
Šola, glasba, flauta in klavir,
naj te vedno veselijo
in mnogo zadoščenj naj ti delijo.
Sreče, zdravja in veselja*

ti želimo mi,
od Boljuncu, Boršta in Loga
prav vsi

Čestitke

Radotu, Izoku, Ireni in Mitji je MIRANA štorklja prinesla. Mitja ponovno je oče postal, zato bo blagajnik še dolgo ostal. Naj sreča bo vasa brez meja, čestitamo vam iz vsega srca, starši ZS Prosek!

Veselimo se rojstva malega MIRANA! Ireni, Mitji, Izoku in Radu pa želimo še veliko lepih in srečnih dni. Miranda in vsi Blasonovi.

Draga NATAŠA okrogla leta ti slaviš in vedno bolj mlada se nam zdiš. Srečno in zdravo nadaljuj, danes pa veselo praznui! Milka, Giuliana, Marisa in Loris.

Je dolgo (m)učil se in bal, a končno fizioterapeut postal. Ob lepem uspehu čestitamo EMILU BUKAVCU in mu želimo skorajšnje zaposlitve. Teti Marija in Zvonka z družinami.

Kino

AMBASCIATORI - 15.30, 17.40, 19.50, 22.00 »Hunger games - Il canto della rivolta«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Due giorni, una notte«.

CINEMA DEI FABBRI - 11.00, 18.30 »Terra di Maria«; 21.45 »La Sapienza«; 20.30 »Sarà un Paese«; 16.00 »Canta il Grammofono - Quelle strane canzoni degli anni venti«.

FELLINI - 18.15, 20.15, 22.15 »Il sale della terra«; 16.40 »Il mio amico Nanuk«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.15, 20.00, 21.40 »Diplomacy - Una notte per salvare Parigi«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 21.00 »Trash«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.20, 18.15, 20.10, 22.00 »My old lady«.

KOPER - PLANET TUŠ - 16.30 »Amarterji«; 14.15, 17.40, 18.40, 20.50 »Butec in butec Da«; 20.40 »Gozdovi so še vedno zeleni«; 16.10, 18.50, 20.00, 21.15 »Igralokate: Upor - 1. delk«; 16.20, 18.30, 20.10 »Kako se znebiti šefu 2«; 19.00 »Medvezdje«; 15.00, 17.00 »Pingvini z Madagaskarja«; 14.00, 16.00, 18.00 »Pingvini z Madagaskarja 3D«; 14.30, 15.40 »Čebelica Maja«; 13.50 »Čebelica Maja 3D«; 14.10 »Škatlarji«.

KOSOVELOV DOM SEŽANA - 20.00 »Rio, I love you«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 22.00 »Sils Maria«; 18.15, 21.15 »Interstellar«; Dvorana 2: 11.00, 15.20, 17.00, 18.45, 20.30 »I pinguini di Madagascar«; 22.15 »Cub - Piccole prede«; 11.00, 15.20 »Il mio amico Nanuk«; Dvorana 3: 17.00, 18.45, 20.40, 22.20 »Scusate se esisto«;

SEKCIJA ZA SLOVENŠČINO Oddelka za pravne in jezikoslovne študije ter prevajanje in tolmačenje Univerze v Trstu vabi v ponedeljek, 1. decembra, ob 17. uri na predavanje dr. Alenke Kocbek (Univerza na Primorskem) z naslovom »Kulturemi pri prevajanju neliterarnih besedil«. Predavanje bo v predavalnici F1 (Narodni dom, Ul. Filzi 14) in se bo odvijalo v angleščini, na morebitna vprašanja pa bo predavateljka odgovarjala v italijansčini. Predavanje je organizirano ob Svetovnih dnevih slovenskega jezika.

SEKCIJI SLOVENSKE SKUPNOSTI iz Repentabre in Zgonika vabita na skupni občni zbor, ki bo v kmečkem turizmu v Zagradcu, v ponedeljek, 1. decembra, ob 20. uri.

SOCIALNA SLUŽBA Socialnega Okraja 1.1 (Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor) obvešča, da je mogoče oddati vlogo (do 1. decembra) za subvencijo za znižanje mesečnih otroških jasli in ostalih storitev za najmlajše v šolskem letu 2013/2014. Obrazci so na razpolago na spletnih straneh občin Socialnega Okraja in na sedežu Socialne službe Okraja 1.1, v Naselju Sv. Mavra 124 - Sesljan. Info: Socialna služba - Naselje Sv. Mavra 124 (Sesljan): petek od 8.30 do 10.30. Tel. 040-2017387.

ZALOŽBA MLADIKA vabi na Miklavžev sejem od ponedeljka, 1., do petka, 5. decembra, od 10. do 14. ure. **SUPER** - 16.30, 19.00 »Il giovane favoloso«; 21.30 »Clown«.

THE SPACE CINEMA - 11.05, 14.40, 17.10, 19.00, 19.40, 21.30, 22.10 »Hunger games - Il canto della rivolta«; 10.50, 13.00, 17.30, 20.00, 22.15 »Scusate se esisto«; 11.00, 14.45, 18.05, 21.25 »Interstellar«; 11.00, 13.00, 15.00, 17.00 »Il mio amico Nanuk«; 11.10, 13.20, 14.30, 15.10, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30 »I pinguini di Madagascar«; 11.15, 20.15, 22.15 »I vichinghi«; 11.10, 13.20, 15.30, 17.40, 19.50, 22.00 »Ogni maledetto Natale«; 18.30, 21.50 »Cub - Piccole prede«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.00, 17.10, 20.00, 22.15 »Hunger games - Il canto della rivolta«; Dvorana 2: 15.00, 16.45, 18.30 »I pinguini di Madagascar«; 20.15 »I pinguini di Madagascar 3D«; 22.10 »Cub - Piccole prede«; Dvorana 3: 15.45, 17.40, 20.15, 22.15 »Ogni maledetto Natale«; Dvorana 4: 16.20 »Il mio amico Nanuk«; 18.00, 20.00, 22.10 »Scusate se esisto«; Dvorana 5: 15.00, 17.20, 19.50, 22.10 »Trash«.

Obvestila

45-LETNIKI (1969) od Milj do Štivana, se bomo srečali v soboto, 13. decembra, ob 20.00 v Križu. Prijave najkasneje do danes, 30. novembra, na tel. 333-6170026 (Patrizia), 346-2197404 (Ivo) in 335-6008774 (Pavel).

OB PRAZNOVANJU VAŠKEGA ZAVETNIKA vabimo ljubitelje glasbe na koncert godbenega društva Viktor Parma iz Trebišč, ki bo danes, 30. novembra, ob 17.00 v cerkvi sv. Andreja v Trebiščah.

SKD LIPA iz Bazovice vabi danes, 30. novembra, ob 17. uri v dvorano Gozdarske zadruge v Bazovici na predstavitev koledarja »Bazovica 2015«, ki so ga izdale vaške organizacije in na predavanje o zgodovini klekljarstva prof. dr. Tadeje Primožič iz Žirov. Sodeluje OPZ Fran Venturini od Domja, pod vodstvom Suzane Žerjal.

VZPI ANPI, SKD SLAVEC (Ricmanje Log) in Krajevna organizacija ZB Škofje - Ob prazniku krajevne skupnosti Škofije in 73. obletnici ustanovitve prvega odbora OF v slovenski Istri vabi danes, 30. novembra, ob 10.30 na slovesno odkritje obnovljene spominske plošče na Badihi posvečene borcu NOB, organizatorju in aktivistu OF Danilu Pregaru - Zmaju. V kulturnem programu sodelujejo učenci OŠ Oskarja Kovačiča iz Škofije in MePZ Slavec - Slovenec (Ricmanje - Boršt).

ZSKD obvešča včlanjene zbrane, da je na www.zpz.si odprt prijavnica za Primorsko poje 2015. Rok prijave zapeče danes, 30. novembra.

DSI vabi v ponedeljek, 1. decembra, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na srečanje z Guidom Barellom, avtorjem knjige o polpretekli romunski stvarnosti »La tortura del silenzio«. Knjigo in avtorja bo predstavil Miro Opelt. Začetek ob 20.30.

KRU.T IN NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA vabita v sklopu Vseživiljskih aktivnosti na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi«, ki bo v ponedeljek, 1. decembra, ob 18. uri v čitalnici NŠK v Ul. S. Francesco, 20. Prijave in dodatne informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

SEKCIJA ZA SLOVENŠČINO Oddelka za pravne in jezikoslovne študije ter prevajanje in tolmačenje Univerze v Trstu vabi v ponedeljek, 1. decembra, ob 17. uri na predavanje dr. Alenke Kocbek (Univerza na Primorskem) z naslovom »Kulturemi pri prevajanju neliterarnih besedil«. Predavanje bo v predavalnici F1 (Narodni dom, Ul. Filzi 14) in se bo odvijalo v angleščini, na morebitna vprašanja pa bo predavateljka odgovarjala v italijansčini. Predavanje je organizirano ob Svetovnih dnevih slovenskega jezika.

JUS NABREŽINA obvešča člane in prijatelje, da se je začelo vzdrževalno čiščenje Brščic ter pobiranje suhih drv in čersakov. Za pojasmnila in organizacijo čiščenja lahko pokličete tel. št.: 347-6849308 (Igor), 349-5289593 (Milivoj) in 329-3177329 (Gianni).

MAŠA V ITISU (Ul. Pascoli 31) v Marijinem in predbožičnem duhu, z obiskom tamkajšnjih gostov, bo v sredo, 10. decembra: ob 16.10 molitev rožnega vencu, ob 16.30 sv. maša, ki jo bo daroval g. Klemen Zalar. Sodelujejo župnijsko občestvo od Sv. Vincencija, slovenski verniki in Vincencijeva Konferenca.

TRŽAŠKO ZDRUŽENJE za biodinamično poljedelstvo obvešča, da vsako prvo in tretjo sredo v mesecu, na sedežu v Trstu, Ul. Mazzini 30, 1. nadstropje, od 20.00 do 21.30, nadaljuje tečaj o biodinamičnem poljedelstvu, na osnovi dela knjige Rudolfa Steinerja »Znanstveno spiritualne pobude za razvoj poljedelstva«. Vstop prost.

ASD BREG organizira Silvestrovanje na Dolgi kroni. Info 338-288839 (Valter) ali 040-8327146 (Boris).

DAVČNI URAD OBČINE REPENTABOR sporoča, da bo na razpolago občanom za izračun davkov TASI in IMU (rok zapadlosti 16. decembra) vsako sredo od 9.30 do 17.00. S seboj prine-

site kopije plačil predujmov in katastrske izvlečke. Za izračun lahko uporabite program na www.monrupino-repentabor.it. Dodatne info in pojasnila na tel. 040-327122, 040-327335.

AŠSK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečaji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentabrska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina).

Poslovni oglasi

PRODAM BAR v Ul. Garibaldi - Conti, 60 kv.m., odlična ponudba. Tel. 348-5209276

V ŠKEDNJU PRODAM dve sedanji skladisci po znižani ceni. Tel. 349-8101401

IŠČEM V NAJEM STANOVAJE-MANJO HIŠO, področje Bazovica, Boršt; tel. 333-3230236.

IŠČEM DELO - z lastno kosičnico in motorno žago kosim travo ter obrezujem tako drevesa kot živo mejo. Tel. 333-2892869.

IZGUBIL SEM KLJUČE avta znamke ford v okolici pošte v Križu. Najditev naj pokliče na tel. št. 040-226826.

IŠČEM DELO kot negovalka ali pomočnica starejših oseb 24 ur na dan. Tel. št. 00386-41238424.

IŠČEM VEJE trte šmarnice in kozjega ziza. Tel. št. 040-4528403 (ob večernih urah).

NA LEPI SONČNI LEGI ob robu gozda v Dolini, prodajamo samostojno novo hišo z dvoriščem, kletjo, garažo in vrtom. Zaključna notranja dela po lastni izbiri. Tel. št. 347-7946135.

NA OPČINAH v zelenem okolju prodamo stanovanje, 84 kv.m. Tel.: 040-213385.

PRODAM HIŠO z vrtom v dolinski občini. Tel. št. 040-228390.

PRODAM 4 zimske gume, rabljene dve sezoni, velikosti 165/70 R14 znamke yokohama. Tel. št.: 340-6106710.

PRODAM cyclette in pletenke za vino. Tel.: 040-814212.

PRODAM ford mondeo SW ghia TDI, letnik 2005, sive temne metalizirane barve, v dobrem stanju. Tel.: 347-7145565.

PRODAM sliko Stanota Žerjala velikosti 120 x 90. Motiv: Cesta skozi gozd proti jezerčku. Tel. št.: 040-272701 (ob uri obedov).

PRODAM tablični računalnik asus eee pad transformer TF101, 16 GB, WiFi, 10", tipkovnico, ovitka za zaščito ter hdmi kabel. Tel. št.: 329-9841041.

Osmice

ANUR'CO AL'PEJ DVEJ

vabi na

KONCERT OB 15-LETNICI

DANES, 30. novembra,
ob 18.00

v Prosvetnem domu
na Opčinah

Gostje:

TRIO Volk Folk

Pamela in Linda

Povezuje Janez Dolinar

organizira KD Melodija

Odperto bo parkirišče ZKB.

ZANESLJIVA GOSPA išče delo kot hčišna pomočnica (tudi likanje) ali kot negovalka starejših oseb, 24 ur dnevno. Tel. št.: 347-86016

LJUBLJANA - Ljubljanski nadškof Stane Zore si bo prizadeval za zagotavljanje verske svobode. Pri tem ne želi nič več in nič manj pravic, kot jih imajo kristjani drugih evropskih držav, je dejal v pogovoru za STA. Kot meni, je treba pri nas najti družbeno soglasje o vrednotenju polpretekle zgodovine. Želi si tudi, da bi bil verouk priznan kot izbirna vsebina.

Kdaj ste izvedeli, da vas želi papež na čelu ljubljanske nadškofije?

Z apostolskim nuncijem v Sloveniji sem se 30. septembra dogovoril za osebno srečanje, ki je bilo nato naslednji dan. Na srečanju mi je povedal, da me papež želi imenovati za ljubljanskega nadškofa.

Torej tri dni pred imenovanjem. Vodenje franciškanske province, kar ste počeli prej, se precej razlikuje od vodenja nadškofije, posebej ker boste bolj izpostavljeni javnosti. Kako se navaja te na novo službo?

V času od imenovanja sem si vzel deset dni za duhovne vaje, ki sem jih preživel v samoti, molitvi in povezanosti z Bogom ter odmaknjem od vsakdanjega vrveža. Sicer pa sem se v tem času že srečal z apostolskim administratorjem Andrejem Glavanom, z nekaterimi drugimi sodelavci in tudi s kar nekaj ljudmi. Ob njih spoznavam področja nove službe. Zavedam se, da se nanjo v kratkem času ne moreš povsem navaditi.

Kmalu po imenovanju ste se srečali tudi s premierom Miroom Cerarjem. Sta govorila o čem konkretnem?

Z gospodom predsednikom vlade sva se srečala ob robu rdeče maše, ki jo je ob začetku pravosodnega in študijskega leta pripravilo Akademsko društvo Pravnik. Srečanje je bilo spoznavne narave, izmenjala pa sva poglede na posamezna vprašanja. Sam sem izrazil željo, da bi obnovili delovanje mešane komisije med verskimi skupnostmi in državo, ki je v devetdesetih letih že uspešno usklajevala odprtva vprašanja med Katoliško cerkvijo in vlado. Seveda sem govoril o tem neformalno, saj so to teme in odločitve, ki so v pristojnosti vlade in Slovenske škofovske konference.

Že na novinarski konferenci po imenovanju ste denimo izrazili željo po primernejši umeščenosti in ovrednotenju verouka.

Vemo, da je ustavno sodišče odločilo, da konfesionalnega pouka ne moremo izvajati kot obvezno vsebino v javnih šolah. To pa ne pomeni, da ne bi mogli ovrednotiti verouka kot izbirno vsebino v osnovnih in srednjih šolah. Mislim, da je prav, da spoštujemo čas in trud tako otrok kot tudi staršev, ki ju vlagajo v to dejavnost.

Dejavnost in dobrohotno sodelovanje države in Cerkve na tem področju bi staršem, skrbnikom in vzgojiteljem močno olajšalo njihovo delo. Gre za dejavnost uresničevanje človekove pravice. Na ta način bi se kot država in družba tudi približali praksi, ki je navzoča v vseh primerljivih evropskih državah. Prav tako pa bi verska vzgoja dobila primernejši status v slovenski družbi, kar bi brez dvoma močno prispevalo k strpnemu odnosu med različnimi verami in svetovnimi nazorji.

Kako pa urediti financiranje duhovnikov, ki delajo v bolnišnicah in zaporih, ne da bi kršili navodila ustavnega sodišča?

Glede zaposlovanja duhovnikov je treba spoštovati odločitev ustavnega sodišča, ki omejuje zaposlovanje duhovnikov v zdravstvenih ustanovah in zaporih, ne pa v vojski in policiji. Status pastoralnih delavcev v teh ustanovah in ovrednotenje njihovega dela bo lahko tema prej omenjene mešane komisije.

Ali ste kot novoimenovani nadškof in najverjetnejši prihodnji predsednik Slovenske škofovske konference (SSK) že vzpostavili dialog z drugimi verskimi skupnostmi?

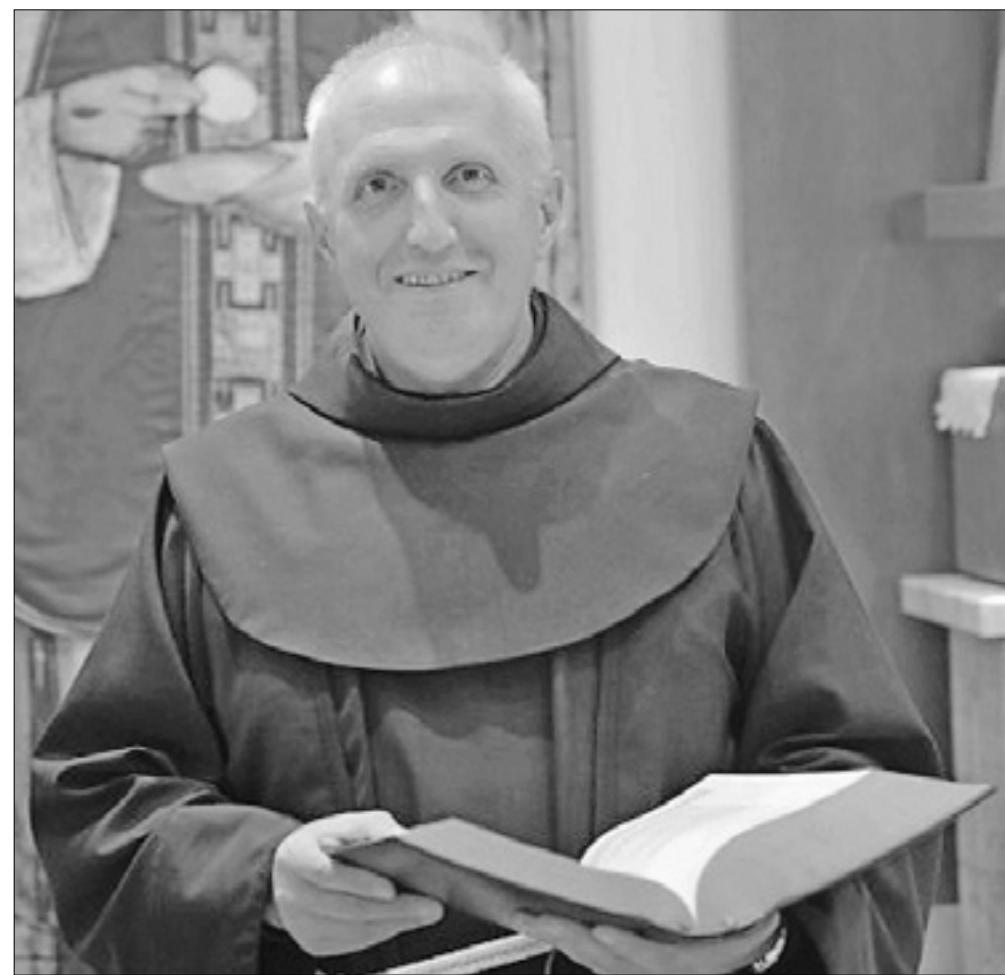
Škof Glavan je bil pred dobrim letom izvoljen za predsednika SSK s petletnim mandatom, zato ne vidim nobene potrebe, da tega mandata ne bi pripeljal

STANE ZORE, NOVI LJUBLJANSKI NADŠKOF

Dialog, odprtost za resnico in medsebojno spoštovanje

Pogovarjala sta se Aleš Kocjan in Sonja Poznič Cvetko (STA)

Novi ljubljanski nadškof Stane Zore je bil pred imenovanjem vodja slovenskih franciškanov. Duhovnik z dolgim kaplanskim stažem je deloval po različnih koncih Slovenije, nazadnje v franciškanski skupnosti na Tromostovju v prestolnici. Za svoje škofovsko geslo si je izbral svetopisemske besede Veselite se v Gospodu. Zore je bil rojen 7. septembra 1958 na Selah pri Kamniku v kmečki delavski družini. Oče je bil rudar v rudniku Krede v Črni v Tuhinjski dolini, mama pa se je ukvarjala s štirimi otroki in s kmetijto.

do konca. V svetu je povsem običajno, da se predsedniki škofovskih konferenc menjajo in ni nujno, da je predsednik škofovske konference vedno tudi škof glavnega mesta. Mislim, da tu ni treba prehitovati dogodkov.

Kar pa zadeva dialog z drugimi verskimi skupnostmi v Sloveniji, sem se z nekaterimi verskimi predstavniki že srečal. Vsekakor je za našo Cerkve ta dialog izrednega pomena, tako kot je dialog na sploh pomemben in nujen za uspešno delovanje družbe.

Kako pa ocenjujete stanje (ne)strpnosti do verujočih v Sloveniji?

Na tem področju pogrešam celovite analize verske nestrnosti, ki ima svoj izvor v preteklem sistemu. Sam si bom prizadeval za spoštovanje ustavnega zagotovljene verske svobode državljanov in svobode delovanja vseh verskih skupnosti. Pri tem ne želim nič več in nič manj pravic, kot jih imajo kristjani v drugih evropskih državah.

Prav tako menim, da ni dovoljeno diskriminirati in stigmatizirati državljanov samo, ker so kristjani in ker v javnosti zagovarjajo katoliško etiko in načela družbenega nauka Cerkve. Tudi verni smo enakopravni državljanji Slovenije z vsemi človekovimi in državljaškimi pravicami.

Vidite registriranje Čezvesoljske zombi cerkve blaženega zvonjenja kot provokacijo, protest ali kot kaj drugega?

Registracija verskih skupnosti je v pristojnosti državnih organov, ki morajo vzpostaviti jasna in razumna merila za presojo religijskih verskih skupnosti. Ta se med drugim kaže tako v verskem načiku in bogoslužju kot tudi v spoštovanju izročila drugih verskih skupnosti.

Sam si želim lepega in mirnega sodelovanja z vsemi cerkvami in drugimi verskimi skupnostmi.

Kako lahko nadškof prispeva pri odpravi madeža, ki je padel na slovensko Cerkve zaradi finančnega zloma mariborske nadškofije?

Najprej naj povem, da mi je žal, da je do tega zloma prišlo. Verjamem, da bo to dejstvo pomagalo, da bomo v Cerkvi pri upravljanju cerkvenega premoženja do sledno upoštevali tako evangelij kot tudi cerkveno zakonodajo. Trenutno v Nadškofiji Maribor še vedno potekajo pogajanja z bankami upnicipami in upam, da bo čim prej prišlo do ustreznih dogovorov.

Madeža, ki je padel na slovensko Cerkve, se po mojem mnenju ne da izbrisati ne z administrativnim ukrepom ne z neko izjavo, ampak bo samo evangeljsko delovanje vseh nas obnovilo zaupanje v našo Cerkve. V to trdno verjamem.

Cerkve na Slovenskem se v zadnjih letih podobno kot druge po Evropi sooča s pomanjkanjem duhovnikov. V zadnjih desetih letih je bilo pri nas povprečno posvečenih med 10 in 15 duhovnikov na leto, takoj po osamosvojitvi se je ta številka še gibala okoli 20. Kaj to pomeni za Cerkev? Bodo morali večjo vlogo prevzemati laiki?

Skrb za duhovne poklice se ni pojavila šele v zadnjem času, ko je duhovnikov dejansko manj, ampak je to stalna naloga Cerkve vse od prvih časov. Manjšanje števila duhovnikov pomeni, da mora Cerkve najprej poziviti delo za poklice. Na drugem mestu pa bo potreben premislek o pastoralni ureditvi naše Cerkve, saj se razmere skozi čas spreminja.

Ob tem ne moremo mimo laikov, ki imajo v Cerkvi še posebej pomembno mesto od II. vikarskega koncila naprej. Njihova vključenost v življenje in delovanje Cerkve je torej organska in ni zgolj posledica pomanjkanja duhovnih poklicev. V moči svojega temeljnega poslanstva že kar nekaj časa dobivajo vedno večjo vlogo na vseh ravneh življenja Cerkve.

Pa bo z morebitnim prevzemanjem nalog s strani laikov še zagotovljena zadostna kakovost verske oskrbe in vsega kar sodi zraven?

O tem ne dvomim. Znano vam je, da številni laiki obiskujejo teološko-pastoralne šole, v katerih dobijo temeljno teološko izobrazbo.

ki je pri nas zelo prisotna. To spreminja tudi sliko navzočnosti kristjanov na stari celini. Tradicionalnega krščanstva danes v Evropi skoraj ni več, počasi pa dobiva svoje mesto prepričano krščanstvo, ko ljudje verujejo iz svoje osebne vere. In teh je seveda manj, kot je bilo tradicionalnih kristjanov. Poleg tega Evropa sama v sebi demografsko umira, vanjo pa se naseljujejo ljudje, ki so drugih ver in prepričanj.

Na nekaterih drugih celinah so kristjani še vedno v manjšini, zato se vsakrivo povečanje njihovega števila pozna. Obenem je treba poudariti, da je bila misijonska dejavnost Cerkve v preteklosti večinoma osredotočena na tretji svet in je nekako preskočila Evropo. Danes pa je vedno bolj očitno, da bo treba začeti z misijonsko dejavnostjo tudi v Evropi. Tega se zelo zavedajo tako papež Frančišek kot tudi škofje.

Kako ste videli nedavno izredno sinodo na temo družine v Vatikanu? So na področju družine po vašem mnenju potrebne spremembe pri načiku Cerkve?

Mislim, da ne. Družina je prihodnost Cerkve, naroda in države. Prese netljivo je, da mladi med vrednote, ki se jim v življenju zdijo pomembne, zelo visoko, če ne kar na prvo mesto, postavljajo ravno družino. Bolj kot spreminjati načuk bo treba veliko več narediti za to, da bomo mladim pomagali z dobro pripravo uresničevati njihove družinske ideale, družinam pa omogočili pogoje za njihovo ustanavljanje, zdrav razvoj in rast. Celotno organizacijo družbenega življenja bi bilo treba zato narediti družini še bolj prijazno. Pri tem ima veliko poslanstvo tudi država.

Bi moral Cerkev spremeniti odnos do ločenih, ki so se ponovno poročili, in istospolno usmerjenih?

Cerkev mora imeti do vsakega človeka takšen odnos, kakor ga ji je pokazal Jezus Kristus v evangeliju. Njegov način je bil, da je vedno sprejel vsakega človeka, pri tem pa nikoli ni ne zanikal ne zmanjševal njegovega stanja.

Kar zadeva razporočene in ponovno civilno poročene, mora Cerkev stalno preverjati, koliko so ljudje še sposobni sprejeti temeljne pogoje za veljavno sklepanje zakonske zveze. S tem v zvezi pa mora Cerkev najti tudi pastoralne rešitve zlasti za tiste ponovno poročene, ki so se v tem položaju znašli neprostovoljno. Predvsem jim bo moral pomagati do spoznjanja, da zaradi svojega položaja niso izključeni iz občestva, kakor to pogostokrat doživljajo sami pri sebi.

Podobno velja glede istospolne usmerjenih. Cerkev aktivne istospolne usmerjenosti ne bo nikoli sprejela, ker nasprotuje evangelijskemu nauku. To pa ne pomeni, da istospolno usmerjeni ne morejo biti dobri kristjani.

Kakšen pa je vaš pogled na družbeno razmre v svetu? Na eni strani je jasno, da je socializem kot sistem propadel, na drugi strani se v kapitalizmu večji del bogastva koncentriра pri peščicu. Bi bile potrebne spremembe? Obstaja kakšna srednja, bolj pravična pot?

Družbene razmre v svetu so pogostokrat krivične. Take so bile v komunizmu in take so v nezmersnem liberalnem kapitalizmu. Tudi pri nas je veliko ljudi, ki jim delodajalci ne plačujejo zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja in ki se lahko neprostovoljno znajdejo v položaju trajne brezposelnosti. Zame to pomeni, da takšnega človeka postavljamo v položaj, ko nima ne sedanjosti ne prihodnosti.

Zato je pomembno, da država in vsi državljanji sprejmemo odgovornost in vzpostavimo takšne strukture, ki bodo vodile v ustrezno izobraževalno politiko, odpiranje novih delovnih mest ter vzpostavitev socialnih mehanizmov, ki bodo poskrbeli za tiste, ki so socialno izključeni. Kot katoličani smo pri tem še posebej pozorni na pravno državo, solidarnost in zavzetje za brezposelne in socialno izključene. Pri zavzemanju za slednje sodelavci Karitas in drugih humanitarnih ustanov naredijo veliko doberga, za kar se jiskreno zahvaljujem.

VINO, VSELEJ PRIMERNO DARILO

Majhne steklenice za velika vina

TONI GOMIŠČEK (besedilo in slike)

Začel se je čas obdarovanj. Na vrata trka Miklavž, Božički že pozvajojo po mestnih ulicah in nakupovalnih središčih, le Dekdek Mraz ostaja v ledeni jami nekje pod Triglavom, odšteva dneve do novega leta in čaka, da se kdo spomni nanj. Tam v kotle ležijo darila, ki jih je pozabil ali ni uspel oddati prejšnja leta. Jabolčni krhliji, domači piškoti, punčke iz cunji, lešniki in arašidi so prav pri tleh, prekriti z lesenimi igracami, kosi mandulata in presušenimi pomarančami, sledi plast plastičnih kock in lutk, smučarskih kap in nogometnih žog, nato že računalniških igrič in igralnih konzol, povsem na vrhu so tablični računalniki in pametni telefončki.

Ej, kako se spreminjajo želje otrok, modruje sam pri sebi, potem pa si z drugega kupa, namenjenega obdarovanju staršev, vzame steklenico vina. Kar nekaj se jih je nabralo, domačih in tujih, suhih in sladkih, mirnih in penečih. Saj, v svetu odraslih je vino vselej zaželeno darilo, vendar je izbira prave steklenice vse prej kot lahka naloga. Z eno samo steklenico povemo marsikaj. Razkrivamo lastno poznanje te pijače in odnos do tistega, ki mu jo namenjamo. Bomo vzeli kar prvo buteljko, ki nam jo, mogoče celo po praznično znižani ceni, ponujajo v prehrambenih hipermarketih, ali se bomo potrudili v vinotekah poiskati nekaj nevsakdanjega. Če je obdarovanec poznavalec vin, postane naša naloga še težja. Takrat ga moramo, če naj si nas in naše darilo zapomni, prav zares presenetiti. V nekaj decembrskih nadaljevanjih bi vam rad predstavljal vina, ki sodijo med posebneže. In pregovor dulcij in fundo – sladko na dnu (ali ob zaključku) navkljub bom začel sladkimi vini, tako da bomo lahko, proti koncu leta, skupaj nazdravili z mehurčki, torej kako dobro penino.

Plemenita plesen – dobrodošla botra sladkih vin

Ljudje so se že davno v preteklosti naučili pridelovati tako pivo kot vino, vendar so šele sredi devetnajstega stoletja mikrobiologi opisali potek fermentacije, ki botruje spremembni sladkorja v alkohol. To je sicer rodilo sodobno enologijo, vendar ni v ničemer spremenilo temeljev vinarstva, ki so bili postavljeni že davno prej. Vinariji so vedeli, da slajši kot je mošt, močnejše bo vino, zato so marsikje grozdje pred stiskanjem sušili ali mošt s kuhanjem zgostili, mogoče mu celo dodajali med, vendar je kar precej vode moralno preteči po Donavi, Garoni in še Padu za povrh, da so spoznali zaveznika pri pridelovanju vin najvišje kvalitete – plesen. Prisotnost sive

grozdne plesni (*Botrytis cinerea*) je sicer v poletnem času nezaželena, saj botruje gnitju, toda če se le-ta razvije šele v času polne zrelosti grozdja in če so jesenski dnevi suhi in mrzli, postane tako močan vinogradnik zaveznik, da jo je pripravljen preimenovati v plemenito. Njen prisotnost botruje hitrejšemu izsuševanju jagod, istočasno pa prispeva k prav posebnemu okusu mošta in kasnejše vina. Vremenski pogoji ne dovoljujejo povsod »čakanja« na plemenito plesen, katero prisotnost so najprej znali izkoristiti vinogradniki z območja Tokaja na Madžarskem.

Tokaji Aszú, kralj med vini

Legenda pravi, da je prvo vino iz grozdja, ki ga je okužila plemenita plesen, leta 1630 pridelal Laczó Máté Szepsi. Dejansko najdemo prvi zapis o takšnem vnužu že v Nomenklaturi, ki jo je leta 1576 napisal Fabricius Balázs Sziksai, sam začetek pridelave sladkih vin, znanih kot Tokaji Aszú, pa naj bi se začel že pred tem. Tako naj bi papež Pij IV med tridentinskim kocilom (1545-1563) ob kozarcu sladkega tokaja vzliknil Summum pontificem talia vina decent! - to je vino za papežovo miso. Slavo je vnuž med drugimi pel francoski kralj Ludvik XIV, ki je cenjeni nektar dobil leta 1703 v dar od transilvanskega vojvode Feranca II Rákócija. Ludvik XV ga je ponudil ljubljeni Madame de Pompadour z mislio Vinum Regum, Rex Vinarum, torej kralj med vini, vino za kralje. Ta slogan krasiti Aszú vina z vulkanskega gričevja na meji med Madžarsko in Slovaško še danes. Pili so ga umetniki in vladarji, avstrijski cesar in madžarski kralj Franc Jožef II pa je imel navado, da je vsako leto obdaril angleško kraljico Viktorijo s posilstvo tokaja. Pošiljal ji je toliko steklenic, kot je imela mesecev življenja: nazadnje je, za njen 81. rojstni dan, poslal kar 972 steklenic kraljevskega vina!

Madžarski Tokaji Aszú pripravljajo iz grozdja sort furmint (v Sloveniji poznani kot šipon), harslevel, rumeni muškat, zeta, körvér in kabar. Z leti so razvili več tipologij sladkega vina, ki jih označuje delž botritiziranih jagod v vnužu. Skrbni vinogradniki so namreč ročno odbirali posušene jagode (aszú, po madžarsko), jih zmleli (ali speštali) in nato po puttoniyih, ki merijo 25 kg, dajali v gönce (136 litrske sode), preostanek do vrha pa napolnili z moštom iz nepoškodovanih jagod. Zaradi maceracije na botritiziranih jagodah ima Tokaj Aszú barvo starega zlata, nekoliko bolj svetel je le Tokaji szamorodni, ki ni nujno sladek. Danes število puttonyoznačuje predvsem ostanek nepovretnega sladkorja v vnužu: tako ima tokaj s tremi puttonyoz najmanj 60 g sladkorja, tisti s šestimi 150, od 180 g dalje pa govorimo o Eszenci; za sledjo pravijo, da mora zoreti 4 leta v sodu in da je najbolj dolgoživo vino na svetu. Vrčni vinarji pogosto ponovno uporabijo tudi tropine in droži, s katerimi dajo poseben priokus navadnim vinom, ki jih po uporabi tovrstnega oplemenitev imenujejo Fordítás in Máslás.

Sauternes, francoski odgovor
Za pridelovalce v bordojskem Sauternesu pravijo, da so jagode s plemenito plesnijo sprva odstranjevali z grozdov, ker so se bali, da bodo pokvarile vino, danes pa jih zbirajo in samo iz njih pripravijo enega najdražjih sladkih nektarjev na svetu. Podobno kot tokaj je tudi sauternes zvrst, ki ji botrujejo sorte sémillon, sauvignon in muscadelle. Vinogradniki naj bi še vedno šli tudi do šestkrat skozi vinograd in vsakokrat pobrali le najbolj zrele oziroma botritizirane jagode. Vino velja za idealnega spremjevalca sirov s plesnijo in paštet z gosjimi ali račjimi jetri. Območje pridelave je razdeljeno v več kakovostnih razredov, vendar se zgolj Château d'Yquem s svojimi 100 ha vinogradov od leta 1855 ponosa z uvrsttvijo v najprestižnejši Premier cru supérieur.

Zahvaljujoč trgovcem, ki so tržili tako rdeča kot bela bordojska vina, se je sauternes kmalu znašel na mizah pomembnejšev s celega sveta. Prvi ameriški predsednik George Washington, ki je v Beli hiši bival v letih 1789-1797 je naenkrat naročil kar 30 zabojev sauternes z ducatom steklenici v vsakem. Kdo ve, za koliko bi na kaki dražbi danes lahko prodali steklenico iz te zaloge? Staranje pri takih vinih izvabi njihove najbolj plemenite note, obe-

nem pa dobijo sicer zlato-rumena vina vse temnejše odtenke. Poznavalci pravijo, da so primerni za pitje šele takrat, ko njihova barva spominja na star bakren novčič.

Slovenski predikati

Slovenija nima vinorodnega okoliša, ki bi se izrecno zapisal pridelavi vin s plemenito plesnijo, vendar so posamezni vinogradniki v Štajerski in Dolenjski vinorodni deželi dokazali, da so tamkajšnji vremenski pogoji primerni za najbolj žlahtne predikate. Pri tem sledijo nemški šoli, ki izhaja iz sorte čistosti, tip vina pa je odvisen od količine sladkorja v moštu, izraženi v Oechlejevih stopinjah.

Recimo, da smo ob trgovatih potrgali grozdje, ki je pokazalo 87,45 °Oe, kar je dovolj za vino z dostojno alkoholno stopnjo 12 vol %. Če trgovate zamknemo in če mošt doseže 92 °Oe, govorimo o pozni trgovci. Pravi svet predikatov se začne takrat, ko refraktometer, to je merilni instrument, pokaže moštu 105 °Oe, kar zastoste za vina, opredeljena kot izbor. Pri grozdju z najmanj 128 °Oe govorimo že o jagodnem izboru, za suhi jagodni izbor pa mora imeti mošt vsaj 154 °Oe. Toda ni redko, da so sladkorne stopnje še višje, tudi kreplko čez 200 °Oe, če se grozdje tako posušil, da še najbolj spominja na rozine. Še večja posebnost je ledeno vino, za katerega so bolj kot sladkorne stopnje zapovedani trije zaporedni mrzli dnevi globoko pod lediščem, tako da voda v jagoči zmrzne; sladkost mošta gre tudi v tem primeru v višave, saj ledeni kristali ostanejo v jagodi oziroma kot velik kos ledu v stiskalnici.

Vodilna slovenska pridelovalca predikatov sta Stanko Čurin z zetom Stankom Prapotnikom s Koga (Halozje) in Jože Prus iz Koromačne (Bela krajina). Čurin-Prapotnikovi začetki segajo v leto 1980, Prus si izkušnje nabira od 1989, torej sta preigrala že vse možne kombinacije, ki jih štajerska in belokranjska klima in zemlja nudita pridelovalcem najvišjih predikatov. Po prepričanju Stanka Prapotnika so za jagodni izbor najbolj ustrezen traminec, rumeni muškat, sivi pinot starih klonov in renski rizling. Za suhi jagodni izbor se najbolje obnesejo šipon, laški rizling in chardonnay, za ledeno vino se mu zdita najprimernejša šipon in laški rizling, izvir pa mu predstavlja traminec.

Jože Prus izpostavlja pri jagodnih izborih rumeni muškat, sauvignon in renski rizling, najboljše suhe jagodne izbore je pridelal iz rumenega muškata, kernerja, renskega rizlinga, traminca in sauvignona, ledena vina pa iz laškega rizlinga, renskega rizlinga, sauvignona, rumenega muškata in traminca.

»Vsaka trgovate je nekaj posebnega, je še bolj svečana od običajne,« pravi Stanko Prapotnik, ki se še zlasti spominja tiste, ki so jo imeli 13. januarja 2012, ko so pobirali grozdje za laški rizling suhi jagodni izbor 2011. Bile je pa tako: »Ko je sonce zašlo, smo prizgali štirideset bakel, ki so nam osvetile vinograd. Grozdne jagode, posušene kot rozine, smo ob zvoki harmonike in prepevanju slovenskih pesmi skrbno pobrali in stisnili. Po dolgem času stiskanja se je začel cediti žlahten sok, bilo ga je malo – vendar to je bila čista pozezija!«

Če narava dopušča, vinogradniki radi večje trgovate na kak poseben dan v zimskem delu leta. Ta pripravlja božično vino, drugi ima silvestrsko trgovate, ali pa vino kraljev, tretji gre v gorice na svečnico ali kulturni praznik. Pogosto pa je potrebno ujeti pravi čas zrelosti, prehiteti prihod lačnih ptic selivk, seogniti številnim vremenskim pastem, ki niso vedno naklonjene podaljšanemu zorenju grozdja. Zato pa je veselje toliko večje, ko taka zanesa pozna trgovate uspe.

Primorci grozdje sušijo

Pridelava sladkih vin je izvir tudi za primorske vinarje, ki pa ne morejo računati na suho in mrzlo jesen, zato se raje odločajo za dolgotrajno sušenje grozdja na sušilnikih iz trsa (v Brdih jim pravijo peconi) ali v zabojeckih. Tako je pripravljen tudi toskanski vin Santo, medtem ko na jugu grozde sušijo na vročem soncu – takšen je sicilijanski zibibbo. Ker pa ta vina niso narejena iz grozdja, ki romi z vinograda na stiskalnico, predstavljajo drug svet, o katerem več prihodnjič.

Obisk pri Lužiških Srbih, najmanjšemu slovanskemu narodu v Evropi

Nemčija vzpostavila solidne zaščitne mehanizme, popolnoma pa manjkajo ukrepi za razvoj manjšine

Tudi Lužiški Srbi imajo svoj dnevnik. Serbske nowiny izhajajo pet dni tedensko, od ponedeljka do petka, na štirih straneh formata tabloid, občasno na osmih in včasih celo na dvanajstih straneh. Izhajajo že 24 let, saj so bile ustanovljene malo po padcu berlinskega zidu; vsi Lužiški Srbi so bili namreč v nekdanji Vzhodni Nemčiji, bili so edina manjšina v tej državi in kot tako imeli tudi nekaj pravic, med temi tudi dnevnik. Vendar so po združitvi Nemčije pri osrednjem manjšinski organizaciji Domowina zaprli knjigo zgodovine in jo začeli na novo pisati; tudi z dnevnikom z novim imenom in novo grafično podobo.

Njihova preobrazba je bila precejšnja. Domowina, ki je bila prej delegatska organizacija vzhodnonemške komunistične partije, ki je očitno imela nalogo, da skrbi za edino slovansko manjšino v tej državi, je postala drugačna krovna organizacija, ki šteje, kotve povedati njen predsednik David Statnik, 7.400 članov. Njena dejavnost je razveljana, vsekakor pa jo oblasti priznavajo kot edino legitimno predstavništvo manjšine; s prehodom od delegatskega na neposredni volilni sistem svojega vodstva si je to legitimnost še povečala. Domowina je edini sogovornik nemške vlade in obeh vlad zveznih dežel, kjer živijo Lužiški Srbi, Brandenburga in Saške. Mimogrede, ko govorimo o Lužiških Srbih, moramo vedeti, da gre za dva naroda z dvema različnima jezikoma.

Gornjelužiška srbsčina, ki jo govorijo na Saškem (glavno mesto Bautzen – Budynšin) in ki jo govorja glavnina pripadnikov te manjšine, je blizu češčini, medtem ko je spodnjelužiška srbsčina, ki jo govorijo v zvezni deželi Brandenburg (glavno mesto Cottbus – Chösebuz), bližja poljsčini. To pa ni edina razlika. Med drugim je prebivalstvo zdesetka in razdelila tridesetletna vojna, tako da se Lužiški Srbi še danes delijo med katoličane in protestante, kar je seveda še dodatno obremenjujoče.

Manjšina si je v teh 25 letih nekako uredila svoje življenje. Nemčija je resna država in, čeprav se ni mogla izogniti krčenju financiranja, zagotavlja osnovna sredstva za manjšino. Predvsem seveda za šolo, ki je temelj ohranjanja jezika, pa tudi za dnevnik, za radijske in sicer skromne televizijske sporedne, za dejavnost kulturnih organizacij, ki jih je veliko, in za organiziranost manjšine, ki je v Budyšnu osredotočena na dve poslopij: veliko palaco Serbski dom, kjer je sedež organizacije Domowina in drugih večjih organizacij, pa tudi večja sejna dvorana in dvorana za prireditve, ki sprejme kakih 80 ljudi. Dobrih 100 metrov daleč je nekoliko manjša zgradba, v kateri je v pritličju knjigarna, v nadstropjih pa uredništvo dnevnika in še nekaj drugih organizacij. V Budyšnu je tudi Serbski muzej, pomembna zgodovinska institucija na zelo ugledni lokaciji, v srednjeveškem mestnem gradu, manjšina pa za večje

prireditve uporablja mestno gledališče, ki nosi dvojezičen napis.

Sploh je dvojezičnost v mestu in okolici navidezno zelo lepo urejena. Imena krajev so dosledno dvojezična, tudi imena ulic in trgov so dvojezična, čeprav je motilno dejstvo, da pripadajo nemščini, ki je seveda na prvem mestu, večje črke kot lužiškosrbsčini. To pa je tudi vse. Dvojezičnost bi zaman iskali na mestnih avtobusih, na avtobusnih postajah (je pa dvojezično ime kraja na železniški postaji). Naslovi nekaterih javnih uradov so tudi dvojezični, ampak gre za kozmetiko in ne za uporabno informacijo. Bode v oči mestna hiša, na kateri je dvojezičen napis omejen na informacijo, da gre za mestno pišarno, urniki odprtja pa so samo v nemščini. Na istem poslopju so javna stranička, kjer je napis prav tako samo v nemščini.

Vse to daje vtis, da je jezik predvsem kozmetika in ne uporabno sredstvo. To ugotoviš tudi s sprehodom po mestu, kjer ni na javnih obratih, na pišarnah in na drugih obvestilih enega samega napisa v jeziku manjšine; le v novem trgovskem centru je nekaj simbola, oznake za vhod, izhod, dvigalo in garažo, vendar lužiškosrbsčine na vsej trgovski dejavnosti ni.

Pristop do manjšinske problematike je torej izrazito statičen. Na eni strani ima manjšina zagotovljena osnovna sredstva in se ji ni treba iz leta v leto pogajati za denarje, na drugi strani pa se njeno stanje ne premakne, kaj šele, da bi se v večinskem narodu učili jezika manjšine. Nasprotno, če je podeželje pretežno lužiškosrbsko, gledajo mnogi v obeh mestih na pripadnike manjšine kot na nekakšne sovražnike, tujke v nemškem svetu. Neonacisti, ki se borijo proti priseljencem, sovražijo tudi Lužiške Srbe. Pozitivnega premika v družbi ni videti, vse se dogaja na ravni strpnosti, ustaljene prakse, tolerance, ki je, kadar gre za manjšine, izrazito negativen pojem.

V takem stanju ni mogoče pričakovati razvoja manjšine; le ohranjevanje kot nekakšne muzejske vrednosti in ne kot dela širše skupnosti, v kateri manjšina živi in njeni pripadniki dela. Zvezna država Saška, ki jo, med drugim, vodi Lužiški Srb, sodelavec Angele Merkel, nekdanji evropski poslanec in kot tak zelo prizaden za pomoč manjšinam, se ukvarja z običajnimi finančnimi problemi, le da to počenja na nemški način. Leta 2007 je iz zveznega proračuna prejela 3,25 milijarde evrov za kritje svojih stroškov, načrtuje pa, da leta 2019 ne bo potrebovala več nobene pomoči in da bo kos svojim potrebam iz svojih davkov in drugih lastnih prihodkov. Leta 1991 je Saška z davki skrila samo 30 odstotkov svojih izdatkov, leta 2020 naj bi krila skoraj 70 odstotkov. Vse je usmerjeno v razvoj, ki je človeku na očeh, za ostalo pa je malo sred-

stev in predvsem malo časa. Lužiški Srbi so tu drobtinica, komaj nekaj odstotkov prebivalstva, in sredstva za njih so zagotovljena, politike za razvoj jezika in torej manjšine pa ni.

Ostajajo evropski projekti, predvsem čezmejni projekti s Češko in Poljsko; obe podpirata Lužiške Srbe in jih vključujejo v mednarodne projekte, ki zadevajo predvsem okolje, izobraževanje in turizem. Tu je nekaj res dobrih projektov in manjšina je vanje vključena, vendar to ni tista razvojna politika, ki bi bila potrebna za njen razvoj in predvsem njen vključitev v stvarnost okolja, ki jo obdaja.

To majhnost in zaprtost občuti tudi dnevnik, Serbske Nowiny. Njegov direktor in odgovorni urednik Janek Wowčer se vsakodnevno srečuje z novimi problemi. Zadnji zadeva raznašalce. Teh je približno 60; na osnovi koalicijne pogodbe nove velike koalicije je vlad sprejela sklep, da je minimalna plača 8,5 evra na uro. Serbske Nowiny so popoldnevnik; izhajajo okoli 16. ure in v vaseh ga raznašalci dostavljajo na ročnikom. To so delno prostovoljci, v glavnem so prejemali majhno odškodnino, ja so tudi vasi majhne, popolna ravnina je tam in s kolesom ponekod za dostavo dnevnika zadostuje pol ure ali celo manj. Sedaj pa to novo določilo zavzuje delodajalca, da vsako začeto uro plača najmanj 8 evrov in pol. To je za skromno bilanco skromnega dnevnika velik problem. Wowčer celo razmišlja o tem, da bi dnevnik spremenil v jutranjik in bi ga raznašali pismonošče z jutranjo pošto; to bi bil velik prihnanek, vendar bi morali ponedeljko izdajo pripravljati ob nedeljah in plačevati nedeljsko delo, pa tudi tiskarski stroški bi zaradi nočnega dela narasli; zdaj so nizki, ker tiskarna tiska dnevnik

ob koncu delavnega dne, torej kot nekakšen ostanek proizvodnje.

Poleg tega se dnevnik srečuje tudi s predvidenim dodatnim upadom dohodkov: edini veliki oglaševalec je šved-

edini veliki oglaševalec in lužiškosrbski dnevnik. Skupna vsota sicer ni zelo velika, vendar za skromni proračun dnevnika je to veliko pomenilo. Sedaj pa se Wattenfall umika in ni znano, kdo bo

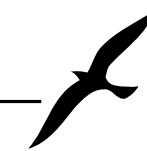

sko podjetje Wattenfall, ki je v 90. letih prejšnjega stoletja prevzelo rudnike lignita v zvezni deželi Brandenburg, na poselitenem območju Lužiških Srbov. Nekdanja Vzhodna Nemčija je za odpiranje rudnikov prisilno preseljevala Lužiške Srbe v mesta, v glavnem v Chösebuz; kmete so preseljevali v majhna stanovanja v sive bloke, jih prisilno spremeniли v urbano prebivalstvo in v glavnem tudi ponemčili, ker so se naenkrat znašli v popolnoma nemškem okolju. Ko so Švedi prevzeli to dejavnost so se začeli dogovarjati z ljudmi, uničili so nekaj vasi, vendar prebivalcem zgradili nove vasi in tako ohranili tudi družbeno tkivo. Zavezali so se tudi, da bodo finančno podpirali manjšinske ustanove in tako je Wattenfall postal

prevzel vso njegovo dejavnost v Nemčiji, torej tudi rudnik lignita. Prav tako ni znano, ali bo novi lastnik pripravljen skleniti dogovor z manjšino, kateri se ne bi omejeval na odškodnino prebivalstvu, ampak bi vseboval tudi potrditev financiranja manjšinskih organizacij.

Tako je torej stanje dnevnika Lužiških Srbov in tako je stanje manjšine. Res, veliko manjšin v Evropi deluje v težjih pogojih, kar daje tej slovanski manjšini v Nemčiji razlog za optimističen pogled v prihodnost, prav tako pa drži, da ta prihodnost, če ne bo velikih preskokov, zagotavlja ohranitev sedanje stanja, ne zagotavlja pa razvoja, torej dolgoročne prihodnosti Lužiških Srbov, najmanjšega slovanskega naroda v Evropi. (rn)

13. oktobra 2014 smo učenci tretjih razredov nižje srednje šole iz Doberdoba odpotovali na zeleni tehen v dom Planinka. Pospremili so nas profesorici Viljena Devetak in Alja Slamič ter profesor Andrej Vremec. Zelo smo se zabavili! Od jutranje telovadbe do nočnega miru. Vsak dan smo imeli na programu različne aktivnosti, nikoli se nismo dolgočasili. Ob deveti uri so se pričele dejavnosti. Dopolne smo bili razdeljeni v tri skupine. Jaz sem bila v skupini B. Zadnji dan smo imeli na programu lokostrelstvo in plezanje. Začeli smo z lokostrelstvom. Imeli smo na razpolago petnajst strelov. V naši skupini je zmagal Massimo. Učitelj nam je najprej povedal vse, kar moramo znati, da bi dobro streljali. Naučili smo se, kako se drži lok in kako se postavi puščico. Potem pa smo plezali po plezalni steni. Plezali smo po treh različnih progah: po rumeni (ki je bila najnižja in najlažja), po zeleni (ki je bila težja od rumene) in še po rdeči (ki je bila najtežja proga). Po kosilu je prišel čas za odhod. Vsi smo pospravili kovčke in torbe na avtobus ter pozdravili vse učitelje, ki smo jih srečali na domu. Vsi smo bili žalostni, ker bi radi ostali na Pohorju še malo, bili pa smo tudi veseli, saj nas je doma čakala naša družina. Doživeli smo zelo lep tehen s sošolci, priatelji, profesorji in psoma Suzi in Medom, ki sta nas spremljala povsod.

Beatrice Volpato 3.A

V četrtek, 16. oktobra, smo se kot vedno zbudili ob sedmi uri. Začeli smo z jutranjo telovadbo, nato pa smo zajtrkovali. Skupina A je imela na programu lokostrelstvo. Učitelj, ki nas je učil lokostrelstvo, je bil zelo prijazen. Po malici smo šli k plezalni steni. Zelo smo se zabavali. Giorgia je stalno fotografirala. Po plezjanju smo imeli kosilo. Popoldne smo imeli uro preživetja v naravi. Pripravili smo ognjišča. Iskali smo dračje, da bi zakurili ogenj. Simone nam je razkril, da će pomagemo les s smolo, se bodo veje prej vnele. V žerjavico smo nato dali krompir. Krompir je bil res odličen. Po večerji je vsaka soba pripravila točko. Predstavili smo jo sošolcem in profesorjem, nato pa smo pleasali in se zabavali do poznega.

Nicole Iacumin 3.A

Med zelenim tednom smo imeli tudi dežurne, ki so morali pripraviti in pospraviti mize za zajtrk, kosilo in večerjo. Vsi pa smo morali skrbeti za čistočo svojih sob, saj so nas vzgojitelji tudi ocenjevali. Bodisi zjutraj kot popoldne pa smo imeli dejavnosti. Pri lokostrelstvu je v moji skupini zmagal Simone, drugo mesto je zasedel Filip, tretja pa je bila Martina. Skupina B pa je šla do majhnega potoka, kjer je delala različne eksperimente z vodo. Skupina C pa je igrala bejzbol in se zelo zabavala. Vsi skupaj smo malicali ter se dogovorili za naslednje dejavnosti. Preverili smo tudi ocene iz urejenosti sob. Naša soba je bila med najbolj urejenimi. Zelo zanimiva dejavnost je bila tudi preživetje v naravi. Tri skupine so morale pripraviti vsaka svoje ognjišče. Tekmovali smo v najlepšem in tudi najboljšem ognjišču. V žerjavico smo nato dali krompir. Tudi pri orientacijskem tek u je bilo zanimivo. Morali smo iskati posebne točke v okolici doma. Veliko smo imeli tudi prostega časa. Igrali smo nogomet, se sprehajali in se veliko zabavali.

Mattia Galbiati 3.A

13. oktobra sem se zbudil ob šestih zjutraj. Ob sedmih sem šel od doma in se odpeljal proti Doberdobu. Tu so me čakali sošolci in avtobus. Pripravljeni smo bili na tehen šole v naravi. Do doma Planinka, kamor smo bili namenjeni, smo se vozili tri ure. V domu so nas čakali vzgojitelji. Pokazali so nam sobe. Imeli smo pol ure, da smo pospravili kovčke in si uredili ležišča. Potem smo kosili in po kosilu so nam predstavili tedenski program. Razdelili so nas v tri skupine. Zjutraj sem bil v skupini C, popoldne pa sem bil v skupini A. Naša skupina je imela naravoslovno uro. Spoznali smo drevesa in njihove plodove. Potem smo večerjali in šli na nočni pohod. Lepo si je bilo ogledati vasice, ki so se svetile pod nami. Veseli smo se vrnili v dom in se pred spanjem še nekoliko naklepali.

Gabriele Cecconi 3.A

V sredo smo se zbudili in zajtrkovali. Profesorji in profesorce, so nas obvestili, da ne bomo razdeljeni v tri skupine, a da bomo šli vse skupaj do razglednega stolpa nad Mariborom. Po zajtrku smo si pripravili nahrbtnike, pospravili sobe in primerno oblekli. Profesorji so nas opozorili na to, kako naj se obnašamo. Potem pa smo štartali. Do

UČENCI TRETJIH RAZENI NA POTEPAJ

stolpa smo hodili približno eno uro in pol. Ko smo dospeli, smo zaledali Maribor. Pomalico smo ob čudovitem razgledu. Vrnili smo se v dom in po kosilu smo imeli prosti čas. Nekateri so ostali v domu, drugi pa so šli na igrišče in se igrali z žogo. Po prostem času so nas razdelili v dve skupini. Nekateri smo imeli orientacijski tek, druga skupina pa je morala pripraviti tri ognjišča. Tekmovali so za najboljše. Sledila je večerja. Po večerji smo bili nekoliko preveč živahni, zato so se profesorji odločili za policijsko uro. Morali smo vask v svojo sobo in luči so se ugasnile nekoliko prej. Vsekakor je bil dan zelo zanimiv in utrudljiv.

Francesco Valerio Ferletti 3.A

REDOV NIŽJE SREDNJE ŠOLE DOBERDOB UPO POHORSKIH GOZDOVIH

13. oktobra 2014 smo šli na zeleni teden na Pohorje v dom Planinka. Jaz sem bil v sobi z Emilianom. Vsak dan je bilo na programu veliko dejavnosti. Igrali smo nogomet, imeli orientacijski tek, spoznavali nebesna telesa, kurili ogenj in pekli krompir, raziskovali gozd in potok v bližini doma. Zadnji večer smo pripravili predstavo. Vsak je prikazal eno zabavno točko. Emiliano, Gabriele, Filip, Jonathan, Marvin in jaz smo pripravili „Slovenija ima talent“. Bilo je zelo zabavno. Teden je prehitro minil in morali smo se vrniti domov. Pohorje mi je bilo zelo všeč, mislim, da se bom v dom Planinka vrnil že naslednje poletje.

Omar Ferrazzo 3.B

Med vožnjo do Pohorja so nekateri poslušali glasbo, drugi so se pogovarjali, ostali pa so nestrpno čakali, da bi prispeли do doma Planinka. Preden bi prispevali, smo se ustavili na Trojanah, kjer smo jedli ogromne in zelo dobre krofe.

Končno smo dospeli. Odložili in pospravili smo kovčke v sobo ter šli v jedilnico, kjer so nas razdelili v več skupin: A, B in C zjutraj, A in B pa popoldne. Pripadala sem zjutraj skupini C, nato pa skupini A. Vsak dan so si sledile različne dejavnosti. Opazovali smo drevesa, njihove plodove in liste, se urili v lokostrelstvu, plezali in veliko hodili. Zelo sem se čudila da sem pri lokostrelstvu prišla druga, kajti mislila sem, da so bili ostali veliko boljši. Izredno zanimiv je bil predvsem orientacijski tek. Poiskati smo morali 6 točk ter pri vsaki žigosati kartico. Zmagal je tisti, ki je v najkrajšem času s pomočjo karte našel vse točke. V tej disciplini nisem bila uspešna. Tudi nočni pohod je bil nadve zanimiv. Imeli smo ročne svetilke in se potikali po pohorskih gozdovih. Naenkrat pa smo pred sabo zagledali mesto Maribor. V temni noči so se svetile blešeče lučke. Odšli smo spat s čudovito sliko pred očmi. Zvezcer smo imeli razne igre. Okoli devete ure smo se tuširali ter se odpravili v postelje.

Zadnji zvezcer pa smo imeli krasno predstavo, kjer smo zaigrali razne točke. Moja skupina je uprizorila smešnico o Pierinu. Najlepša pa je bila po mojem mnenju točka o nekem filmu. Ob koncu pa smo imeli izbor mis in misterja zelenega teda. Bilo je zelo zabavno. Preden bi šli spat smo plesali in divjali vse na okrog. Na srečo so bili profesorji zelo veseli, da smo se toliko naučili in zabavili v enem samem tednu.

Suami Bergamasco 3.B

PONEDELJEK

Štartali smo ob osmi uri. V autobusu sem bila blizu Matilde. Bilo je zelo dolgočasno. Namenjeno je bilo, da bi sedel blizu Lee, ampak je bila bolna doma.

Bilo me je strašno žal, da Lee ni bilo, saj je moja najboljša prijateljica in en teden brez nje bi bil izredno žalosten.

Pot je bila zelo dolga. Ustavili smo se na Trojanah, kjer prodajajo krofe.

Ko smo končno prišli do doma, sem imela vrtoglavico.

Dom je bil velikanski. Največji dom, ki sem ga kdaj obiskala! Tudi sobe so bile ogromne.

V svoji sobi smo spale tri: Anna, Giulia in jaz.

Kot pri vseh domovih CŠOD prvi dan nismo imeli dejavnosti. Morali smo samo pospraviti kovčke in si pripraviti postelje.

Prvo noč sem prespala z Anno.

TOREK

Prebudili nas je profesorjev glas. Telovadili in zajtrkovali smo, nato pa se razdelili po skupinah in začeli z dejavnostmi. Moja skupina (B) je imela orientiring. Bilo je zelo zabavno, čeprav zelo zahtevno. Po kosilu smo igrali bejzbol.

SREA

Glavna dejavnost je bil pohod, ki je trajal 4 ure. Med pohodom sem spoznala nove prijatelje, s katerimi sem mislila, da ne bom nikoli govorila.

Popoldne je prišla Lea. Bila sem super vesela. Bala sem se, da ne bo prišla, njena mama pa jo je pripeljala. Popoldne smo šli k potočku in lovili majhne žuželke.

ČETRTEK

V četrtek smo imeli nekoliko različen orientacijski tek.

Popoldne smo šli na sprehod po gozdu in spoznavali drevesa..

Zvezcer je bilo drugo nadstropje budno do polnoči, ker je Lea praznovala rojstni dan. Ko je večina šla v sobe, smo dekleta pojedla torto.

PETEK

3.B je zjutraj ponovno voščila in dala darilo Lei, nato pa smo se začeli počasi pripravljati za pot proti domu.

Alessia Comuzzo 3.B

PONEDELJEK

V šoli v naravi smo bili razporejeni v tri skupine: A, B in C. Bila sem v skupini A. Imeli smo vsi različen program. Mi smo se zbrali v učilnici, kjer je profesorica Maja govorila o listih. Po teoriji smo šli na odprtto, da bi videli to, kar smo se naučili. Pokazala nam je različne vrste listov.

Po večerni smo se srečali v jedilnici, kjer nam je profesor razdelil lesene kocke in s temi smo morali graditi različne stavbe. Nato smo igrali na različne družabne igre. Bili smo utrujeni in smo hitro zaspali. TOREK

Ob sedmuri je profesorica Devetak vstopila v sobo in nas nežno zbudila. Hitro smo se preoblekle za jutranjo telovadbo. Po okusnem zajtrku smo imeli nekaj časa, da smo pospravili sobo, saj so nas profesorji ocenjevali. Na jutranjem programu smo imeli spoznavanje voda. Hodili smo do potočka in lepaga slapa.

V popoldanskih urah nam je visok učitelj predstavljal čudno mapo. Potem sem razumela, o čem je govoril. Morali smo se orientirati po okolici. Bilo je zelo zanimivo in tudi zabavno.

Zvezcer smo bili zelo utrujeni, a profesorji so vseeno zahtevali, da gremo na nočni pohod. Hodili smo v temi z lučkami.

Utrujeni smo se vrnili v dom in hitro zaspali.

SREA

Nežni profesorjičin glas nas je ponovno zbudil. Tokrat pa je bila naša jutranja budilka profesorica Slamič. Po jutranji telovadbi in zajtrku smo se odpravili na pohod. Med pohodom smo se pogovarjali in uživali lepo vreme. Prišli smo do zelo visokega stolpa. Razgled na dolino je bil prekrasen.

Komaj smo se vrnila nas je čakalo čudovito presenečenje. Naša sošolka Lea, ki je bila na začetku tedna bolna, se nam je pridružila. To je bilo veselje!

ČETRTEK

Bil je zadnji dan v naravi in vsi smo bili zelo žalostni. Zavedali smo se, da je bilo to naše zadnje skupno potovanje, saj bo naslednje leto vsak v drugi šoli.

Na programu je bilo tokrat lokostrelstvo in plezanje, popoldne pa preživetje v naravi. Sami smo morali prižgati ogenj, kar je bilo izredno naporno, a tudi zanimivo. Bili smo zelo ponosni, ko smo lahko v žerjavici spekli krompir.

Bil je naš zadnji skupni večer. Vsaka soba se je morala predstaviti. Na koncu programa pa smo plesali vsi skupaj.

PETEK

Zbudili smo se ob sedmih in po telesni vzgoji so se dežurni napotili proti jedilnici. Tokrat sem bila jaz dežurna. Po zajtrku nas je čakal zadnji orientiring, nato pa posebna igra, ki so jo imenovali bejzbol.

Žal je prišel čas, ko smo šli ponovno na pot, tokrat proti domu. Vzeli smo kovčke in nahrabtnike ter pozdravili in se zahvalili vsem vzgojiteljem.

Preden smo prišli domov, smo se ustavili na Trojanah, kjer je vsak od nas kupil okusne krofe.

Anna Saggin 3.B

Prikrivanje velike akcije centralnih sil v Zgornjem Posočju je bilo težko delo. Avstro-ogrška stran si je močno prizadevala, da bi čim bolj zmedla italijansko vrhovno poveljstvo. Vzeli so si sila kratko obdobje za pripravo izjemno obsežne ofenzive in tako omejili čas, ko bi lahko informacije pricurljale na plan. Dolgotrajno slabo in meglemo vreme je napadalcu šlo na roko, saj je prikril obsežne priprave na napad, čeprav njegovi vojaki in mrzlem in vlažnem vremenu niso ravno uživali. Svoje sile in opremo so centralne sile prevažale v oblačnem vremenu in ponoči. Obsežnejše prevoze opreme so začeli šele v zadnjih dneh septembra. Italijansko letalstvo ni opazilo večjih premikov, pa tudi bolj dejavno letalstvo sovražnika jim ni dopuščalo večje, ga števila izvidniških poletov.

Priprave na veliko vojaško operacijo na območju Zgornje Soče so centralne sile prikrivale z različnimi slepilnimi manevri. Italijanski obveščevalni službi so s tem očitno dale polne roke dela. V Trstu so nemški vojaki demonstrativno kazali svojo navzočnost, tamkajšnje oblasti so Tržačane javno pozivale, naj bodo ljubeznivi do zavezniških vojakov. Na Južnem Tirolskem so avstro-ogrške enote čez dan trumoma korakale proti frontni črti, ponoči pa so jih prevažali nazaj, potem pa so iste enote že naslednji dan spet korakale proti fronti, tako da je italijanska obveščevalna služba zanesljivo opazila »kopičenje« sovražnikovih čet na Južnem Tirolskem.

Cadorna je slovel kot sistematičen in previden general. V njegovem štabu so se tako grmadile nasprotujoče si informacije, ki jih ni bilo lahko razvozlati. Osrednji problem je bil selekcija informacij obveščevalne službe, in sicer to, kako ločiti slepilne ukrepe od resničnih. Toda tik pred začetkom dvanaest soške bitke so na italijansko stran prebegnili trije avstro-ogrski oficirji romunskega in češkega rodu, med njimi je bil celo štabni tolmač. Ti prebegi bi lahko usodno vplivali na potek 12. soške bitke. Prebežniki so sovražniku namreč prenesli zanesljive in zelo podrobne podatke o pripravah na ofenzivo. Izdali so celo bojni razpored napadalcevih enot in cilje napada.

Enote novoustanovljene 14. armade so pripravile napad na odsek od Velikega vrha na Rombonu do Loga pri Tolminu. Enote, izbrane za napad, so bile izkušene in usposobljene tudi za planinsko vojskovanje. Metode vojskovanja, za katere se so odločili tokrat, so bile povsem drugačne od običajnih kalupov vojskovanja. Sklenili so, da bo topniška priprava izjemno ostra, toda kratka in brez izdajalskega korektturnega obstreljevanja.

Noč s 23. na 24. oktober je naredila uslugo napadalcu. Začelo je deževati, v višjih predelih pa snežiti. Oblačno in meglemo vreme je italijanski obrambi onemogočilo lociranje sovražnikovih baterij. Napadalcevo topništvo je že vnaprej imelo dolocene cilje. Velika igra se je lahko začela. Ob dveh zjutraj je napadalcevo topništvo pričelo obstreljevati nasprotnika od Rombona do Loga pri Tolminu. Med eksplozivnimi naboji so bili tudi taki s stru-

penim plinom. Italijansko topništvo je na začetku ostro odgovarjalo, kmalu pa je povsem utihnilo. Natančni zadetki in strupeni plin so hitro storili svoje. Italijansko topništvo ni oviralo topništva napadalcev, zato so ti nemoteno tolkli po nasprotnikovih položajih, še zlasti po topovskih gnezdih, in Italijanom so kmalu prekinili vsako medsebojno komunikacijo. Rušilne granate so potrgale gosto postavljeni telefonski in telegrafski mreži, optično komuniciranje pa je onemogočilo oblačno vreme. Ostala je le še komunikacija prek radijskih zvez, kurirjev in pribročnikov, toda gosta toča granat je izvajanje njihovih nalog izjemno ovirala, tako da jima tudi ta način komunikacije ni bil v veliko pomoč, saj so poročila s terena prihajala z veliko zamudo.

Plin in rušilne granate so uničili topništvo in zastrupili pehoto in topniške posadke v zaklonih in nižini, na višje ležečih točkah pa je strupeni plin hitro raznesel veter in ni bil tako učinkovit kot v dolinah. Ob pol sedmih zjutraj je napadalec začel rušilni topniški napad, ki je uničeval predvsem prvo in drugo italijansko obrambno črto. Za pravo presenečenje pa so poskrbeli nemški minometni oddelki, usposobljeni za plinsko vojskovanje. V soteski Soče pod Javorščkom, v majhni dolini Naklo, so izvedli plinski napad.

Devetsto minometov je s pomočjo električnih detonatorjev naenkrat izstrelilo mine s strupenim plinom difosogenom na prej določeno majhno in z vseh strani zapro dolino. Italijani so bili sicer skriti v mrtvem kotu v številnih kavernah, tako da jih je bilo z običajnimi topniškimi izstrelki težko dosegči. V ozki soteski pa je nastala visoka koncentracija morilskega plina, zlasti zato, ker ni bilo vetrov. Koncentracija je bila tolikšna, da ni pomagala nobena maska in nobena kaverna. Koliko italijanskih vojakov je pod Javorščkom umrlo zaradi zastrupitev s plinom, je še danes stvar resnih polemic. Najpogosteje omenjajo številko blizu tisoč, drugi menijo, da jih je bilo več, nekateri pa celo, da jih ni bilo niti petsto.

Vojak, ki je vdihnil strupeni plin, se je v trenutku zadušil, saj mu je difosgen sezgal pljuča in jih spremenil v krvavo kašo. Prizor, ki so ga videli napadalci, je bil grozljiv tudi za ljudi z najboljšimi živci. »Alles kaput, alles kaput!« se je teh prizorov še osemdeset let po 12. soški bitki z grozo spomnjal avstrijski vojak Hans Hak, doma s Tirolskega.

»Nemci so nam pomagali namestiti maske, ki so bile nastavljene po meri, za vsakega od nas. Po izstrelitvi min so nas s plinskimi maskami poslali na juriš. Nič nam ni bilo treba storiti. Italijani so imeli položaje globoko pod zemljo, vhone v jame pa pokrite s travnato rušo. Vse je bilo mrtvo! Alles kaput, alles kaput!«

In kako so to ofenzivo doživljali civilisti? Andrej Ažman je tedaj zapisal:

»Dne 24. oktobra 1917 so avstrijske in nemške čete pričele ofenzivo proti Italijanu. Slišali smo takoj strašno strešjanje, da so se res okna tresla. Bili smo v strahu, da so začeli Lahi svojo 12. ofenzivo, katere smo se zlasti Notranjci opravičeno

bali. Vedeli smo, da je treba vzeti samo košček banjske planote in Lahi vderejo v Hrušico, odtod pa proti Logatcu in Idriji, ali pa se jim posreči vzeti Mrzli vrh, da udarijo proti Trstu. Kmalu smo dobili novico, da so zaveznički prodri pri Bovcu in Tolminu. To je bilo veselje! Rešeni smo bivšega zaveznika in nam Slovencem največjega sovražnika. Poraz je bil res popoln. Laški poraz je bil večji kot tisti pri Gorlicah. Velikanski plen na strelivu in živilih kaže, da so Lahi pripravljali svojo 12. ofenzivo.«

Presenetljiva taktika

Dvanajsta nemška divizija, ki je zjutraj krenila s tolminskega mostišča, je nemoteno zasedla prvo sovražnikovo obrambno črto. Zatem pa se je odločila za akcijo in nasprotju z vsemi tedanjimi vojaškimi pravilniki: po levu in po desni obali Soče je pod okriljem megle hitro napredovala proti Kobariudu, čeprav je imela močno oboroženega in številnega sovražnika na obeh straneh reke. Dotlej še ne videna predzrostnost, skorajda avanturizem in povsem nepričakovana pravila igre so kmalu obrodili bogate sadove. Opoldne so bili napadalci že v Kamnem, dve uri pozneje so v osvojili prehod čez Sočo pri Idrskem, ob šestnajsti uri so bili v Kobariudu, po katerem bo celotna vojaška operacija tudi dobila ime in ostala zapisana v zgodovini vojskovanja.

Zelo pomembno vlogo v prvem odločilnem dnevu napada je imel nemški alpski korpus iz skupine generala Berrerja. Na južnem delu tolminskega mostišča bi moral preko Ježa in Kolovrata odpreti najkrajšo pot proti reki Idriji. Ježa in Kolovrat sta bila naravna in najpomembnejša frontalna črta na soški fronti, zato ni čudno, da so ju Italijani močno utrdili in da so tu imeli obilo orožja. V dveh kolonah je nemški alpski korpus prodrl čez prvo in drugo obrambno linijo. Leva kolona je napredovala na oster odpor, desna pa je že ob enajstih zavzela Hevnik, opoldne pa močno topniško gnezdo v vasi Foni. Do noči je imel nemški alpski korpus v celoti v rokah vzhodni del gore Kolovrat.

V nekaj urah, kar bi bila za izkušenega planinca tudi v mirnem času težka naloga, se je ta enota povzpela tisoč metrov visoko, in to med nenehimi boji ali v stalni nevarnosti. Tega dne so prekoračila vrsto italijanskih obrambnih črt in utrdov. Uspeh alpskega korpusa in uspeh 12. nemške divizije v prvem dnevu 12. bitke na Soči je bil usodnega pomena za nadaljnji razplet spopadov na tistem območju.

Precejšnje uspehe so istega dne imele tudi divizije generala Berrerja in Scotija na gori Ježa. Obvladale so italijanske položaje v vasi Čiginj, opoldne pa so že napadle drugo nasprotnikovo obrambno linijo. Petnajsti korpus generala Scotija pa je pri Selih prekoračil Sočo, osvojil prvo obrambno črto in preko Čepovana napadel drugo ter pred nočjo osvojil pomemben Grad vrh. Tu so se italijanske enote na nekaterih odsekih prece-

PREDEN LISTJE ODPADE BOMO DOMA

Miro Simčič

44

Objavo v dnevniku je omogočil avtor
Miro Simčič
knjigo je izdala založba

buča
Book Publishing

Ljubljana, Kolarjeva ulica 47
Spletna knjigarna www.buca.si

Ob naslovu: straža ob Soči; zgoraj: Italijanski ujetniki opazujejo potek bojev v predstoječih postojankah

ostro upirale. 2. soška armada iz grupe generala Borrojeviča je napadla na večjem številu odsekov na Banjski planoti. Na začetku je dosegla uspeh in zasedla nekaj italijanskih jarkov, eni diviziji pa je uspeло prečkati Sočo in se tam tudi zadržala.

Na Banjščicah, kjer sta nasprotnika napadli dve diviziji iz Borojevičeve skupine, so Italijani izvedli močan protinapad, med katerim se je napadalec moral vrniti na stare položaje. Tu so Italijani očitno pripravljeni pričakovali sovražnikov napad, južno proti morju pa je 1. soška armada nasprotniku rahljala živce samo s topniškim delovanjem.

Prve novice, ki so 24. oktobra dopoldne začele prihajati v štabe 2. in 3. italijanske armade, niso zbujači skrbi. Po prvih ocenah je bila sovražnikova topniška priprava celo precej šibka in sodeč po njej se ni dalo napovedovati večje in pomembne vojaške akcije. Še eno prijetno presenečenje je doživel napadalec: italijansko topništvo je v času, ko bi v ozkih dolinah lahko usodno prizadelo sovražnika, ki je šele pričel razvijati napad, v glavnem molčalo. Direktne zadetki rušilnih in plinskih granat v italijanska topniška gnezda v bližini frontne črte lahko ta molk le deloma pojasnijo, saj je večina italijanskega topništva in strojniščnih gnezd ostala nepoškodovanih.

Pozneje, ko so morali višji topniški častniki italijanske vojske različnim inšpekcijskim pojaznjevati ta nenavadni molk in odsotnost pobude topništva, je bilo mogoče slišati tudi naslednje razlage: povelenjki so pošiljali oglednike, ki so poslušali odmese boja v dolini Soče. Ni bilo slišati težkih italijanskih strojnic (Italijani so jih imeli na tem odseku čez tri tisoč), tako da so domnevali, da sovražna pehota ne napada. Italijanska pehota je v odločilnem trenutku ostala brez podpore lastnega topništva in se je brezvoljno vdala enotam napadalcev.

KNJIŽNI SEJEM - Slovenski tržaški ustvarjalci

V debatni kavarni o slovenski poeziji

Predstavili so se Miroslav Košuta, Irena Žerjal in Marij Čuk

Trije slovenski tržaški pesniki na pogovoru z dr. Ireno Novak Popov

ROŠA

Pod naslovom Iz morja v središče: pol stoletja slovenske poezije v Italiji je potekala včerajšnja Debatna kavarna na 30. slovenskem knjižnem sejmu v Cankarjevem domu v Ljubljani. Na njej so spregovorili Miroslav Košuta, Irena Žerjal ter Marij Čuk. Moderatorka pogovora dr. Irena Novak Popov je goste povprašala o njihovem študijskem obdobju, ki so ga v različnih obdobjih vsi trije ustvarjalci preživeli v Ljubljani.

Miroslav Košuta je med drugim dejal, da so bili med ljubljanskimi študentskimi sovrstniki prišleki vsaj nekoliko na stranskem tiru, da pa je predvsem dobro poznavanje družbeno angažiranih italijanskih pesnikov, pri tem posebej izpostavil PierPaola Pasolinija, nekoliko le pripomoglo k plodnejšemu druženju. Irena Žerjal je podrobno predstavila pot do svojih prvih objav, izpostavila nekatere danes uveljavljene študentske kolege in med njimi posebno pozornost namenila prijateljici Mariji Pertot. Marij Čuk je poudaril, da je Ljubljano hitro začutil za svoje mesto. »Od prvega dne dalje sem imel občutek, da lahko brez nadzora staršev sam razpolagam s

svojo usodo,« je bil nazoren Marij.

Sledil je sklop vprašanj na temo ponovne vrnitve v Trst. »Moje doživljjanje Trsta, je doživljjanje Trsta pod STO ter gesla Trst je naš,« je obdobje petdesetih let ilustrativno predstavil Košuta in obiskovalce podrobnejše seznanil s svojim delom v gledališču oziroma na Radiu Trst. Irena Žerjal je predstavila svoje delo učiteljice v rudarski in železarski šoli na Koroškem, ki jo je po njenih besedah nadvse dobro pripravilo na trdo življenje. »V Trstu so se učenci čudili moji strogosti in doma govorili, da so dobili strogo Ljubljancanko za profesorico,« je za zaključek še dejala Irena Žerjal. Marij Čuk je izpostavil, da si je tudi sam sprva nadvse močno želet poučevanja, da pa je na učiteljišču v Gorici poučeval le leta dni. Predstavil je svoje šestnajstletno obdobje dela novinarja ter urednika na Primorskem dnevniku ter večletno obdobje na RAI. S krajšo predstavitvijo svojih literarnih del, ki so v letosnjem letu izšla pri Založbi Mladika so udeleženci skleni sobotno debato.

Roša

KNJIŽNI SEJEM - Niz srečanj Kulinartfest

Ko na sejmu zadiši po kraških dobrotah

Marina repa tropinka in Stancichev biodinamični teran

Martina Kafol je uvedla včerajšnjo predstavitev kraških dobrot na ljubljanskem knjižnem sejmu

ROŠA

Da na letosnjem knjižnem sejmu v Ljubljani ni dišalo le po knjigah, temveč tudi po kraških dobrotah, je včeraj poskrbela prireditve Od biodinamičnega terana do Marine repe, Kulinartfest – Volčji Grad. Urednica in publavnica dogodka Martina Kafol (ZTT) je idejo za prireditve dobila ob izidu knjige Mrjuče Offizia Iz morja v ponev (ki so jo na knjižnem sejmu predstavili v petek, prav tako v nizu srečanj Kulinartfest), in zanjo navdušila še nekaj sovaščanov.

Romana Marinšek Logar je zbrala vse recepte žal že pokojne Mare Štolfa in dva izmed njih predstavila v okviru 30. slovenskega knjižnega sejma. Pred številnim zainteresiranim občinstvom je skupaj z možem in hčerkom pripravila kraško pogačo, Marino repo oziroma repe tropinka, kateri so družbo v loncu delale tudi obvezne klobase-kožarice. Pripravo kraških dobrot je spremljala dobro začinjena zgodba o repi in načinih njene priprave. Romana Marinšek Logar, sicer profesorica na Biotehnični

fakulteti, je pomen tradicionalne metode priprave repe dodatno podkrepila s posameznimi znanstvenimi ugotovitvami.

Sergij Stancich, ki kmetuje že deset let, je obiskovalce seznanil s pridobivanjem terana po biodinamični poti. Po njegovih besedah gre za združevanje in usmerjanje energije iz zemelje in vesolja v sam pridelek. Metoda naj bi temeljila na filozofiji Rudolfa Steinerja. Vinogradi so obvezno zatravljeni, uporabljena škropiva pa so praviloma le različne vrste čajnih mešanic. Praktično edini dodatek vin pridelanih po tovrstni metodai naj bi bile le strogo odmerjene manjše količine žvepla.

»Za večino vinogradnikov je bilo letošnje leto katastrofalno, pri nas pa je bilo že grozdje izredno in tudi vino je zelo dobro,« je predstavitev pridelovanja vina sklenil Sergij Stancich. Da ne bi vse ostalo le pri besedah se je s kraškimi dobrotami na knjižnem sejmu seveda tudi postreglo.

Roša

NOVOST - Založba Ognjišče

Knjiga spominov Dušana Jakomina

Naslovna knjiga

V založbi Ognjišče so pravkar izšli spomini škedenjskega kaplana Dušana Jakomina, ki bo januarja dopolnil 90 let. Že sam naslov Od petrolejke do iPADA nam jasno načaka sila razvejano dobo, v kateri so si sledili ne le ideološki premiki od fašizma in nacizma do komunizma, pač pa ogromne tehnoške spremembe. Gre za osebni zapis, istrsko-tržaško sa, v kateri si sledijo najrazličnejši protagonisti, mali in veliki dogodki, trenutki sreče in žalosti. Pisana je brez dlak na jeziku, zato bo verjetno naletela na kritike tako v določenih cerkvenih krogih kot tudi v naši neenotni skupnosti. Jakomini spomini so dragocen dokument manj znanih razmer v slovenski Istri pred in med drugo svetovno vojno, kakor tudi v povojskih letih na Tržaškem.

Knjiga je že v knjigarnah v Sloveniji, nabaviti pa jo je moč tudi v Trstu, na sedežu Mladike v ulici Donizetti 3, trete nadstropje od pondeljka do petka od 10.00 do 15.00. Cen je knjige je pri nas 19 evrov.

GLEDALIŠČE - Prvi od treh pogovorov ob predstavi Trst, mesto v vojni

Prepletanje več govoric

S Francom Peròjem sta se pogovarjala avtorja Marko Sosič in Carlo Tolazzi - Jutri srečanje v kavarni Rossetti

Z leve: Carlo Tolazzi, Marko Sosič in Franco Però

FOTODAMJ@N

stopil k drznemu projektu. Tudi Sosič je izrazil zadovoljstvo nad izbiro režiserja, ki je bil sposoben izlučiti bistvene motive. Tolazzi je povedal, da je Pison ustvaril iz dveh nek tretji tekst, ki ni preprosta združitev danega gradiva, temveč nekaj več. Vsi so soglasno poudarili tudi smiselno in upravičeno uporabo videoprojekcij, ki se navezujejo na današnjo spektakularizacijo vojne na televizijskih in filmskih ekranih, hkrati pa prepričajo podobi vse, kar ni izrečeno.

Oba avtorja sta priznala, da gre za zelo različni govori. Sosičev tekst je sestavljen iz miselnih, notranjih svetov in oniričnih trenutkov, Tolazzijev pa iz dokumentov in tudi resničnih zgodb, med katerimi ga je na poseben način fascinirala vloga žensk, ki ostanejo same doma in

se pogumno preživljajo. Povedal je tudi, da je moral poiskati ravnotežje med bolj ireditistično usmerjenimi pisci in pričevanju o ponosni pripadnosti Avstroogrski.

Pero je odprl tudi vprašanje o avstrijski komponenti, ki je izginila v današnji tržaški stvarnosti, a je osnova, na kateri se je mesto razvilo in je postal to, kar je. To temo bodo poglobili na naslednjem srečanju, ki bo jutri ob 17.30 v kavarni gledališča Rossetti, ko bo sta zgodovinske aspekte predstave obravnavala zgodovinarja Fabio Todero in Marta Verginella, ki bo vzpostavila konfrontacijo med realnostjo in fikcijo v pogovoru z režiserjem Igorjem Pisonom.

ROP

SOVODNJE - Odprtje in poimenovanje obnovljenega objekta

Kulturni dom bo dobil ime po Jožefu Češčutu

Bil je prvi župan v povoju obdobju, občino je vodil 30 let - Slovesnost bo potekala v nedeljo, 14. decembra

Kulturni dom v Sovodnjah bo sredi decembra poimenovan po Jožefu Češčutu, prvem sovodenjskem županu v povoju obdobju, ki je s svojim delovanjem močno zaznamoval politično in družbeno življenje v občini. Tako so sklenili člani kulturnega društva Sovodnje, ki bodo istega dne tudi slovesno odprli obnovljeno stavbo: dom je bil namreč deležen korenitih obnovitvenih del, ki so se nedavno zaključila. »Ideja o poimenovanju Kulturnega doma po Češčutu se je porodila pred leti. S predlogom, ki ga je predstavil občan, smo že takrat soglašali, sklenili pa smo, da počakamo na pravi trenutek. Že dalj časa je bilo namreč jasno, da bo treba dom obnoviti, dela pa smo letos tudi dočakali,« pravi predsednik društva Sovodnje Erik Figelj.

Jožef Češčut je bil za prvega župana ponovno ustanovljene občine Sovodnje izvoljen 24. junija 1951. »To vlogo je opravljal celih 30 let, kar priča o njegovi priljubljenosti in ogromnem trudu, ki ga je vložil v razvoj naše občine. Njegova ljubezen do rodne vase ga je privredila do tega, da je med župovanjem kril tudi več pomembnih mest v vaskih društvin in ustanov. V povoju letih je sodeloval v dramski družini prosvetnega, danes kulturnega društva, v katerem je v kasnejših letih bil podpredsednik in nadzorni odbornik. Pomembna je bila tudi njegova vloga predsednika sovodenjske posojilnice, ki jo je imel v šestdesetih letih, in nato njegova prisotnost v upravnem svetu le-te,« pravi Figelj. Zaslужnemu sovaščanu se bodo poklonili s tem, da bodo po njem poimenovali stavbo v Prvomajski ulici, ki so jo obnovili v prejšnjih mesecih. Društvo Sovodnje je priskočila na pomoč družbi Alpe, ki je tudi formalna lastnica Kulturnega doma. V načrt so vključili sanacijo azbesta, obnova strehe in žlebov ter zamenjavo zunanjih vrat, ob tem pa so delavci prepleskali zunanjost stavbe, ki je tako dobila bolj svež videz. Veliko del so opravili tudi sami člani društva, ki so poskrbeli za ureditev parka, postavitev strehe nad zunanjim stopniščem in druge manjše ukrepe. Sovodenjski Kulturni dom, ki so ga odprli 15. oktobra 1972, je bil temeljite obnovi zadnjič deležen leta 2001, ko so preuredili dvorano, dvajset let pred tem pa so dvorano razširili in dogradili gledališki oder. Slovesnost ob poimenovanju in odprtju obnovljene stavbe bo v nedeljo, 14. decembra. Začela se bo ob 11. uri, program pa bodo organizatorji predstavili v prihodnjih dneh.

MUZEJ NOVEJŠE Zgodovine Slovenije

Vljudno vabijo na odprtje razstave

PREKOMORCI

O razstavi bo spregovorila avtorica razstave zgodovinarka, Irena Uršič

Glasbeni poklon: MoPZ Skala Gabriele Zborovodja Zulejka Devetak

Ob. 17.30 bo v komorni dvorani projekcija dokumentarcev:

- I. Rudolf - Življenje in delo Jugoslovanske vojske na Srednjem vzhodu
- E. Adamič - Prekomorci

Kulturni center Lojze Bratuž

Torek, 2. decembra 2014, ob 18. uri

MUSIC EVENT

NASTOP GLASBENE SKUPINE **EGSCHIGLEN** IZ MONGOLIJE

Četrtek, 4. decembra 2014 ob 20.30
Kulturni dom Gorica - ul. Brass, 20
Vstopnina: € 10,00

Info: Kulturni dom - tel. +39 0481 33288; email info@kulturnidom.it

Obnovljeni
sovodenjski
Kulturni dom

BUMBACA

TRŽIČ - Civilna iniciativa o raziskavi Arianeta

Z rezultati se ne strinjajo, lišaji so zanje zanesljivejši

Člani civilne iniciative proti sežiganju premoga v tržiški termoelektrarni se ne strinjajo z zaključki raziskave, do katerih je prišlo podjetje Arianet, in zahtevajo nadaljevanje raziskovanja s pomočjo lišajev. Iz pred kratkim objavljene študije podjetja Arianet izhaja, da naj bi bil vpliv termoelektrarne A2A na okolje obroben, saj naj bi bili po mnenju izvedencev omenjene družbe za največje izpuste treh tako imenovanih makro onesnaževalcev (dušikov oksid, zveplov dioksid in prašni delci) krivi avtomobili, pristanišče in letališče.

Člani civilne iniciative kot prvo opozarjajo, da je podjetje Arianet izvedlo raziskavo po naročilu družbe A2A, ki je lastnica termoelektrarne. Ob tem pojasnjujejo, da temelji raziskava podjetja Arianet na matematičnih izračunih in analizah, zaključki raziskovalnega dela pa niso niti zdalec v sovočju z izsledki, do katerih so prišli tehnični dejelne agencije za okolje ARPA in Tržaške univerze, ki so podatke o stopnji onesnaženosti iskali v lišajih. Člani civilne iniciative pojasnjujejo, da podjetje Arianet ni opravilo novih meritiv ali analiz, pač pa se je posluževalo podatkov iz starih raziskav in jih predelalo z matematičnimi formulami. Na ta način naj bi dokazali, da termoelektrarna podjetja A2A le malenkostno vpliva na skupno stopnjo ones-

Tržiška termoelektrarna BONAVENTURA

naženosti, kar po mnenju članov civilne iniciative nikakor ni res. »Prepričani smo, da je treba nadaljevati z raziskovanjem stopnje onesnaženosti s pomočjo lišajev; posaditi bi jih bilo treba tudi na območje ob termoelektrarni, kjer jih raziskovalci agencije ARPA med svojim zbiranjem vzorcev niso našli,« pravi Dario Antonaz iz civilne iniciative proti sežiganju premoga, medtem ko se Adriano Bernardel iz tržiškega mestnega rajona Enel sprašuje, zakaj v okolici termoelektrarne niso našli lišajev. »Je mogoče stopnja onesnaženosti ob termoelektrarni tako visoka, da lišaji ne uspejo preživeti?«

MUSIC EVENT

NASTOP GLASBENE SKUPINE

EGSCHIGLEN
IZ MONGOLIJE

Četrtek, 4. decembra 2014 ob 20.30
Kulturni dom Gorica - ul. Brass, 20

Vstopnina: € 10,00

SOVODNJE

Novi urniki v občinskih uradih

Občina Sovodnje obvešča, da bo od 1. decembra stopil v veljavo nov urnik uradov: anagrafski in matični urad, urad za splošne zadeve, tajništvo in vložišče bodo odprti ob ponедeljkih 11.30-13.30, ob torkih, četrtekih in petkih 8.30-10.30, ob sredah 8.30-10.30 in 16.00-17.45. Urnik občinske policije: ob ponedeljkih 11.30-12.30, ob torkih, četrtekih in petkih 8.30-9.30, ob sredah 8.30-9.30 in 16.00-17.00. Zaradi izobraževalnega tečaja uslužbencev bodo anagrafski in matični urad, urad za splošne zadeve, tajništvo in vložišče zaprati cel dan v sredo, 3. decembra, uradi občinske police pa bodo zaprati samo v jutranjih urah.

»Urad za zemljiško knjigo mora ostati v Gorici.« Tako so poudarili na včerajnjem srečanju na goriškem županstvu, ki se ga je udeležilo več upraviteljev iz Gorice in okoliških občin; poleg njih so bili prisotni tudi predstavniki odvetniške zbornice, geometri in sindikalisti, ki so vsi po vrsti opozorili, da so v Gorici v zadnjih letih že zaprli kar nekaj uradov in ustanov. »Selitev urada za zemljiško knjigo iz Gorice v Gradišče bi povzročila nešteto težav tako občanom kot tudi vsem, ki zaradi opravljanja svojega poklica skoraj dnevno potrebuje podatke iz zemljiške knjige,« je poudaril goriški župan Ettore Romoli, medtem ko je predsednik goriške odvetniške zbornice Silvano Gaggioli opozoril, da se je dejel odločila za zaprtje urada za zemljiško knjigo brez pravne podlage. »Niso spremeniли zakonskega določila, na podlagi katerega je predvideno delovanje urada za zemljiško knjigo v Gorici,« je pojasnil Gaggioli, medtem ko je zaskrbiljenost zaradi počasnega hiranja Gorice izrazilo več udeležencev včerajnjega srečanja.

Sovodenjska županija Alenka Florenin je tudi v imenu števerjanskega odbornika Marjana Drufovke poudarila, da se je treba resno vprašati, kakšna bo prihodnost Gorice, če se bo nadaljevalo zapiranje uradov in izpostav, če bodo še naprej krčili storitve, ki jih nudijo redke prezivelle ustanove. Srečanja na goriškem županstvu se je udeležila tudi senatorka Laura Fasiolo, ki se je tudi sama vključila v reševanje goriškega urada za zemljiško knjigo. Fasiolova je napovedala, da se bo v kratkem srečala s predsednikom deželne vlade Deboro Serrachianim, s katero se bo pogovorila o uradu za zemljiško knjigo in drugih perečih vprašanjih, ki zadevajo Gorico. Ravno na predsednico Serrachianijevo in sploh na deželno vlado so apelirali ob zaključku včerajnjega srečanja s priporočilom, naj ohranijo urad za zemljiško knjigo v Gorici, ki si ne more dovoliti nadaljnega krčenja storitev in zapiranja uradov.

**Kulturni center
Lojze Bratuž**

SREČANJA POD LIPAMI

Ladinska skupnost v pokrajini Belluno in projekt evoregije Alpskega loka

Gosta večera bosta predsednik ladinske skupnosti in podpredsednik gibanja BARD DANILO MARMOLADA ter sociolog DIEGO CASON.

Četrtek, 4. decembra 2014, ob 20. uri
Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

**Krožek
Anton Gregorčič**

V PRIČAKOVANJU MIKLAVŽA...
z Damjano Golavšek

Miklavž zaprosi za predhodno najavo prisotnosti
Sobota 6. decembra 2014 ob 17.00 uri
Kulturni dom Gorica - ul. I. Brass, 20
Vstopnina le 2 evra!

Info: Kulturni dom Gorica - tel. +39 0481 33288; email: info@kulturnidom.it

GORICA - Kardinal Rode v Kulturnem centru Lojze Bratuž

Nehajmo izzivati, polemizirati, spotikati, obtoževati in celo sovražiti

V imenu ustaljenih prirediteljev je dolej po položaju v javnosti najvišjega gosta Srečanju pod lipami pozdravila Franka Žgavec. V spremstvu Renata Podberšiča st., ki se je z njim nato pogovarjal poldruge uro, je v komorno dvorano Kulturnega centra na Vialu 20. septembra živahno vstopil kardinal Franc Rode.

Podobno je bilo nadaljevanje z izbrusenim pripovedovanjem svojega razvejanega študijskega, geografsko razčlenjenega in službeno pomembnega življenja. Začetek ni bil povsem posrečen, ko je izpravevalem vpadel v besed z informacijo brez nadaljnje obrazložitev, da so mu osnovno šolo v rojstnem kraju začali partizani, v nadaljevanju pa je ne glede na vsebine vprašanj prevladal pomirjevalen odnos do splošnih pojavnosti in posebej do stanja v Sloveniji. Zavzel se je za pravice Cerkve, zlasti za to, da bi država priznala popoldanski pouk v župniščih kot izbirni predmet, sicer pa naj tisti potuk ostane izven šolskega poslopa, ker je na ta način bolj občuten, globlje dojet.

Verjetno je bilo za večino poslušalcev poglavito sporočilo, pravzaprav poziv, naj

bi se že enkrat Slovenci nehali izzivati, polemizirati, spotikati, obtoževati in celo sovražiti. Labilnost vlad, poplitvenost in jugonostalgija niso pozitivni pojavi, kot ni pozitivna rast razočaranja od leta 1991 dalje ali zamorjeno ozračje. Up ostaja, ker je večina ljudi poštenih, narod je radodaren, vrhnja plast pa ustvarja strupen zrak. Pozitivno je, da so ob namestitvi novega ljubljanskega nadškofa bili prisotni najvišji predstavniki državne oblasti.

Sicer pa sta izpravevalec in gost razpredla po vrsti življensko nit od rojstva in odhoda Rodetove družine iz Slovenije ter sedmih argentinskih let do leta 1956, mimo študija bogoslužja, pri lazaristih in disciplinsko strogega gregorijanskega inštituta v Rimu ter pariškega obdobja, kjer je bil posvečen v duhovnika, do težnje po vrnitvi v domovino, kamor se je vrnil leta 1965. Pariška šola ga je temeljito pripravila po teološki plati in splošneje etični zlasti v zvezi z zavzemanjem za objektivno resnico in za resen pristop k življenju.

V Ljubljani je predaval o sodobnem ateizmu in leta 1976 postal izredni profesor.

Franc Rode v
centru Bratuž

BUMBACA

sor. Bila so najlepša leta v življenju; profesoški kolegij je bil prijazen, kot predavatelj je imel proste roke in bogoslovci so bili dobrati fantje, čeprav za njegove pojme prema lo »intenzivni«. Prepričeval jih je, da si morajo sami izboriti svobodni prostor, zunanjji svet jim ga ne bo podaril. Imel je tudi druge zadolžitve. Bil je šest let vodja jugoslovenskih lazaristov - za ta red se je odločil, ker se je spomnil iz mladih let na skupino lazaristov v domačem kraju, udeleževal se je simpozijev z marksisti v Ljubljani, Budimpešti, Moskvi, Amsterdamu, Oslu ... Spoznal je, kako se je komunizem razlikoval v različnih državah.

Vmes je napisal petnajst knjig, a ne iznotranjega vzgiba, temveč zato, ker so ga drugi pozivali k temu. Nadškof je postal leta 1997 in še istega leta tudi metropolit do leta 2004. Zadolžitve je sprejel veselo, saj je

menil, da je mogoče marsikaj postoriti na področju demokracije in socialne pravnosti, a se je uštel. Za mednarodni ugled Slovenije je bil zelo pomemben sporazum s Svetim sedežem, za kar je imel veliko zasluga predsednik Janez Drnovšek. Drugi pomemben dogodek za slovensko Cerkve je bila v njegovem času sinoda; struktura prenova slovenske Cerkve je bila razglašena na Brezjah leta 2002. Ni mu pa uspelo pripeljati do zaključka spoden prevod bogoslužnih knjig. Načrt dozoreva še sedaj. Kot nadškof mu je sledil Alojz Uran.

V dinamiki vprašanj in odgovorov je bil nenavaden občutek glede na običajne javne intervjuje, da ni sledil intervjuvancem ponudniku iztočnic, temveč je slednji upoštival napisano besedilo svojega gosta. O dogajanju v slovenski Cerkvi v zadnjih treh letih ni bilo nobenega vprašanja in nobene razlage. Vsekakor, glede na prejšnjo pripoved je sledilo novo rimske obdobje, kjer so Franca Rodeta vključili v kongregacijo za nove redovne skupnosti, ki se vračajo na tradicionalna stališča.

Iz Vatikana ocenjuje tudi na osnovi prejšnjega vedenja, da se je glede stanja med Slovenci v zamejstvu v sto letih položaj bistveno izboljšal. Na splošno pa: nihče ne ogroža slovenskega jezika, če ga sami ne ogrožamo. Od nas samih je odvisno, koliko imamo notranje moči. Nihče ne ovira naših možnosti. Pri tem smemo domnevati, da je imel v mislih zgolj etično duhovno sfero, ne pa gospodarsko finančne.

Sledila so vprašanja, pravzaprav premisliki iz publike, med katerimi je izstopal poseg prisotnega polkovnika Srečka Lisjaka iz Zveze veteranov Slovenije, ki je kardinalu izročil kolajno v spomin na njune prijazne odnose pred dvajsetimi in več leti. (ar)

POMNIKI MORIJE - Lepo ohranjena fontana v Grgarskih Ravnah

Ob njej so se odžejali

Zgradili so jo avstro-ogrski vojaki, avgusta 1917 so Italijani nanjo dali nov napis

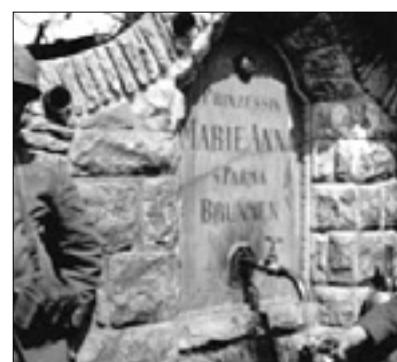

Fontana danes in med prvo svetovno vojno; fotografije so prispevali Mario Muto, Simon Kovačič in Vili Prinčič

Pred leti me je znanec povabil na izlet na Banjško planoto. Ko sva se z avtomobilom vzpenjala iz Grgarja proti Banjšicam, mi je v Grgarskih Ravnah predlagal, da se ustaviva in si v vasici ogledava zanimivo avstro-ogrsko fontano. Seveda sem bil za to, a sem bil prepričan, da bova v vasi našla majhen steberček s še manjšo pipico, iz katere voda curja v korito. Na moje veliko začudenje pa se je pred nama pokazala kar velika in arhitektonsko izjemno lepa fontana, ki bi lahko krasila trg v katerem koli mestu. Najbrž gre za enega najlepših objektov, ki so jih vojaki zgradili v zaledju Soške fronte. Ko sem bil prvič pri fontani v Ravnah, je objekt še bil ovit v staro patino, pred kratkim pa so ga domačini temeljito očistili in uredili, tako da izgleda, kot bi ga postavili še pred kakim letom in ne pred skoraj sto leti.

Iz avstro-ogrskih virov ni mogoče najti nikakršnih opisov o načrtovanju, gradnji in uporabi tega lepega objekta (podatki verjetno obstajajo, a jih bo potrebno iskati v kakem dunajskem arhivu). Pred nedavnim je izšla knjiga z dnevníškimi zapisi avstro-ogrskega poročnika slovenskega rodu Vladimira Bregarja, ki se je s svojo enoto pretežno boril na enem najbolj krvavih odsekov fronte med vasico Zagora in vzpetino Prižnica, na levem bregu Soče, nasproti vasi Plave. Bil je pripadnik bataljona, ki mu je poveljeval legendarni major Stanko Turudija

in je veljal za nepremagljivo enoto. Avgusta 1916 je bil Turudija zajet v bližini Štmavra, ob obupnem poizkusu zaustavitev italijanskih čet med 6. soško bitko. Po vtedenškem bivanju v prvih bojnihi črtah na po-bojih Prižnice so vojaki odhajali na kratek počitek prav v Grgarske Ravne. Poročnik Bregar opisuje, da so se tam očedili, pošteno najedli in nasplali, prisostvovali pa so tudi številnim kulturnim prireditvam s petjem in godbo. V njegovih opisih pa ne zasledimo ničesar o kakih lepih fontani, ki je bila zgrajena med letoma 1915 in 1916 (vsaj tako piše na spominski tabli zraven glavnega curka vode). Opisi objekta pa obstajajo v italijanski literaturi. Zapisi so nastali takoj po italijanski zasedbi Banjske planote avgusta 1917. Takrat so fotografijitalijanskih enot na-

pravili več posnetkov te pravcatele, ki je sestavljena iz treh glavnih delov. Na posnetkih so vidni italijanski vojaki, ki si iz piipe točijo vodo, drugi vojaki pa so se fotografu nastavili ob kapelico, ki stoji tik glavnega objekta. Glavni, skoraj bi rekli veličastni objekt, izgleda kot nekak oder z dvema bočnima stolpoma.

Iz posnetkov lahko razberemo, da so avstro-ogrski graditelji fontano posvetili princisu Mariji Ani Parmski, hčerki nadvojvode Friedricha, poveljnika avstro-ogrskih vojske. V sredini največjega dela monumentalnega kompleksa je vgrajen betonski ščit, na katerem pa ne vemo, kaj je bilo prvotno napisano oz. upodobljeno. Ob njihovem prihodu so Italijani izvirni napis uničili, ga prekrili s cementom in na svež cement napisali imena poveljnikov enot, ki so se prve prebole v Grgarske Ravne. Zdaj je napis komajda čitljiv, iz nekaterih starejših fotografij pa je moč razbrati (v prevodu) naslednje: 7. kolona poročnika Valleja in 5. kolona majorja Casatija, v zmagoslavnem pohodu 24. avgusta 1917. Nekaj desetin metrov stran, v ozadju glavnega kompleksa, najdemo še četrto komponento fontane. Gre za mojstrsko zgrajen vchod (zaprt z železnimi vrati) v votlini, nad katerim piše, da ga je zgradila inženirska enota z oznako 6/13. V votlini se je zbirala voda, ki je nato po podzemnih kanalih odtekala v sprednji del fontane. (vip)

Franc Rode v
centru Bratuž

BUMBACA

Umrl je Alessandro Felluga

Na Goriškem jeboleč odjeknila vest, da je v 59. letu starosti odšel turistični podjetnik Alessandro Felluga. Njegovo truplo so v petek zvečer odkrili v gradeškem hotelu, ki ga je prevzel letos in ki je trenutno zaprt. Felluga je bil zelo znana in cenjena osebnost: v preteklosti je bil predsednik podjetja APT za Gradež in Oglej, družbe GIT in agencije AIAT iz Gorice, podpredsednik deželne agencije za turizem, občinski svetnik v Gradežu, nemčinski agent in tudi pisatelj. Novico o njegovi žalostni smrti je že v petek ponoči objavljal blog gradospia.it.

A.Felluga

Našli truplo pogrešanega

Iskalna akcija za 54-letnega Goričanom, ki so ga žena in sinovi pogrešali od peteka zjutraj, se je tragicno zaključila. Policiisti so njegovo truplo našli včeraj dopoldne v Devinu; moški je umrl v svojem furgonu, ki ga je parkiral v bližini pokopališča. Sile javnega reda so v petek zjutraj poklicali svojci, potem ko so našli poslovilno pismo. Goričan je pred tem že večkrat odšel od doma, tokrat pa naj bi s seboj imel tudi strup, ki se uporablja pri evtanazijah in ki naj bi si ga priskrbel prek spleta.

Jutri bo stavka

Jutri bo stavka javnega sektorja sindikata CISL. Zaradi stavke bi lahko bile ohromljene tudi storitve občinskih uradov tako v Gorici, Tržiču kot ostalih občinah goriške pokrajine. Za informacije o delovanju vrtcev in jasli z goriške občine svetujejo vsem staršem, naj se pozanimajo neposredno pri učnem osebu.

Zagraj brez vode

Zaradi obnovitvenih del na vodovodnem omrežju bo Zagraj v torek, 2. decembra, brez pitne vode; oskrba bo prekinjena od 8.30 do zaključka del.

Podelitev Klase

Na standreškem trgu bodo danes ob 11. uri podelili nagrado Klas Majdi Zavadlav. Že od 9.30 no na trgu božična tržnica.

GORICA - Slovesna izročitev v palači Lantieri

Prvo nagrado Auersperg prejel dr. Miha Preinfalk

Miha Preinfalk

BUMBACA

lanu, v zadnjem letu druge svetovne vojne pa se je poročila z Emilem Auerspergom, predstnikom rodbine turških grofov, ki so mu jugoslovanske oblasti razlastile vse imetje. Zakočila sta se preselila v Krmin, kjer se je začela njuna profesorska pot. Po nekaj letih sta dobila službo na slovenskih šolah v Trstu, kasneje pa sta poučevala tudi na Visoki šoli za prevažalce in tolmače v Trstu. Emil je preminil leta 2003, Janja pa decembra lani.

»Nagrado smo dr. Preinfalku dodelili za njegovo zadnje delo *Med družinama Andrioli in Zorn*, izpostaviti pa je treba, da je bila njegova doktorska disertacija obsežna raziskava o rodbini Auersperg, h kateri je dala svoj doprinos tudi grofica Janja,« je povedala Cutrupijeva, ki je na slovesnost povabila številne plemiče in druge goste, od predsednika deželnega sveta Franca Iacopa in predstavnika Ministrstva za kulturo RS Silvestra Gaberščka do generalne konzulke Ingrid Sergaš, zgodovinarke Petre Svoljsak, glasbenika Črtomirja Šiškoviča in Simone Mallozzi, pevca Alessandra Svaba in arhitekta Borisa Podravec. Pred zaključnim koncertom je navzoče nagovoril zgodovinar Alessio Stasi. Poždravil je v italijanščini, slovenščini in nemščini ter spregovoril o stikih, ki so jih Auerspergi-Turški imeli z Goriško. Sklenil je s čestitkami nagrajencu in pozivom k odkrivanju zgodovinskih korenin, ki naj nam bodo trdna vez s preteklostjo za bodočnost naših krajev.

Janja Novak Auersperg je bila po rodu iz Maribora. Študirala je v Ljubljani in v Mi-

GORICA - Društvo sKultura 2001 predstavilo katalog lanske umetniške delavnice

Ko kiparstvo povezuje

»Z izidom kataloga se zaključuje 7. kiparsko srečanje, začeti pa moramo z razmišljanjem in s pravami na 8. kiparsko-klesarski teden v Štandrežu,« je v svojem nagovoru povedal Marjan Brescia, predsednik društva sKultura 2001. Petkova predstavitev kataloga z opisom in oceno srečanja umetnikov dleta in kladija je potekala v Pokrajinskih muzejih v goriškem grajskem naselju ob navzočnosti številnih ljudi z obeh strani meje.

Lepo zasnovano prireditve je z glasbenim untrikom na klavir uvedla glasbenica in pevovodkinja Tiziana Zavadlav iz Štandreža, nakar je uvdne misli iznesel kulturni delavec Saša Quinzi, ki mu je bila tudi zaupana naloga povezovanja pestrega programa večera. Svoj pozdrav prireditvi s čestitkami snovalcem res neobičajne pobude so iznesli goriški občinski odbornik Stefano Ceretta, župan Sempereta-Vrtojba Milan Turk in tajnik Fundacije Goriške hranilnice Giuseppe Bragaglia. Vsi so izpostavili edinstvenost sKultura 2001, ki je v goriški prostor vpeljala umetniško vrz, po zaslugu katere krepijo prijateljstvo med sosednjimi narodi. Poudarili so tudi dejstvo, da umetniška dela, ki so jih izklesali avtorji iz vseh koncev, ostanejo v Štandrežu in v bližnjih območjih, kar je za Goriško nedvomno obogatitev. Skulpture iz prejšnjih let namreč ne gredo neopazeno mimo in marsikateri domači ali tuji ljubitelj umetnosti se rad zaustavi ob lesenem ali kamnitem izdelku pridnih in spretnih rok.

O sami pobudi in o katalogu je spregovoril novinar, besedni ustvarjalec in kulturni delavec Jurij Paljk, ki je izpostavil zlasti prijetno ugotovitev, da je prireditve, ki jo vsaki dve leti pripravlja štandreško društvo sKultura 2001, postalo eno najpomembnejših tovrstnih srečanj v Furlaniji-Julijski krajini. Njen glas pa se je razširil tudi v umetniške kroge vse Italije, Slovenije in drugih sosednjih držav. Štandrež si s sKulturo želi ostati in se utrditi kot samostojna slovensko govoreča skupnost in ne le predmestje Gorice, ki ga hočeš-nočeš počasi pozira, je še povedal Paljk in opozoril, da se okrog kiparskega tedna strne celotna štandreška skupnost, posebno še Jeremitišče, zaselek, ki so ga brezvestnež pred leti hoteli uničiti. Vsi smo potrebeni do-

Predstavitev petježičnega kataloga društva sKultura 2001

BUMBACA

brega in lepega, kajti kultura je dragocenost, ki je ne smemo izpustiti iz rok, je svoj prvi del posega zaključil Jurij Paljk. V drugem delu svojega nagovora je Paljk predstavil še petježični katalog, ki v sliki in besedi predstavlja potek štandreške umetniške delavnice v letu 2013. V njem bomo našli podatke vseh sodelujočih umetniških ustvarjalcev ter opis njihovega dela. Ob projekciji fotografij tedna kiparstva v oktobru 2013 so bile prebrane osnovne značilnosti slehernega umetnika. V Štandrežu so si z raznimi orodji dali opravka Maria Eterna Barrata iz Salerna, Aurora Folloni iz Codroipa, sestri

Daniela in Maria Teresa Cetani iz Matere, kamnošeška skupina Manče pri Ajdovščini, Franc Kocjan iz Novega Mesta, Nivea Kofol iz Ljubljane, Sisto Lombardo iz Bielle, Michele Petruz iz Dobrodo, Tjaša Remec iz Dutovlj, Aleksander Starc iz Kontovela in Nika Šimac iz Vipave. Na prireditvi so bili skoraj vsi prisotni in so iz rok predsednika Brescie prejeli priložnostni knjižni dar. Zaključek večera je bil ponovno glasbeno in pevsko obarvan s pianistko Tiziano Zavadlav in baritonistom Goranom Ruzzierom ter z nastopom mešanega pevskega zbora društva Štandrež. (vip)

DOBERDOB - Društvo Jezero

Telovadijo

Tečaj pilatesa je zelo dobro obiskan

Udeleženke tečaja na sedežu društva Jezero

Pri kulturnem društvu Jezero so se pred začetkom sezone odločili, da bodo organizirali tečaj pilatesa. Društveni odborniki so pri tem naleteli na veliko zanimanje, tako da so morali 35 vpisanih razdeliti v dve skupini, ki ju vodi Sara Rossi. Pilates je sicer specifična telesna vadba, kjer mišice trupa aktivno sodelujejo pri izboljšanju moči, gibljivosti in pravilni drži. Pilates krepi mišice in jim daje tonus, zagotavlja gibljivost in ravnovesje.

Pri društvu Jezero so z uspehom tečaja pilatesa zelo zadovoljni, zato že razmišljajo, da bi ga ponovili tudi prihodnjo sezono. Poleg pilatesa vodijo tudi tečaja kvačkanja in pletenja, ki sta lepo obiskana. Izdelke, ki jih ustvarjajo na obeh tečajih, bodo razstavili ob praznovanju dneva žena, ki bo prihodnje leto - severa osmega marca. (mp)

Od kolonstva do čezmejnega podjetja

Vsek teden beremo in poslušamo napovedi, kako naj se goriška krajina ovrednoti, da postane dovolj privlačna za tokove obiskovalcev. Vselej se ob vrsti krajinskih in zgodovinskih postavk omenja proizvodnjo raznih sort vina. Kakšen je ta vinogradniški svet danes, kako razmišljajo in delujejo mladi gospodarji, ki sicer že nadomeščajo svoje starše, a slednji še niso povsem izpregli?

Prinčičevi so na Jazbinah nadeli svojemu podjetju ime Gradis'ciutta, ki odraža slovensko furlanski ozemeljski jezikovno narodni prehod iz Brd v ravnino. Predniki so se z zakonskimi zvezami premikali iz Kozane na Cerovo in nato v ravnino. Številna pokolenja so bili v kolonskem odnosu z gospodarji, po drugi svetovni vojni so se osamosvojili, a potrebno je bilo delo tudi v podgorški tovarni, da so preživeli.

Robertov oče se je slednjič odločil zgolj za kmetijo in se posvetil ne le vinogradništvu, tem-

več tudi vrtnarstvu. Povrnine so odvajali s tornjakom do Trsta. Smelo se je tudi odločil, da je Robertu prepustil vodenje kmetijskega podjetja, čim je sin dopolnil dvajseto leto starosti, ko je za seboj imel koneljansko kmetijsko šolo, na kateri se je usposobil za vinarskega tehnika. Desetletje kasneje je na istem študijskem področju opravil »master« na tržaškem zavodu MIB. Vzporedno sta - prvič leta 1997 - preusmerila količinsko prostro prodajo vina v njegovo stekleničenje.

Robert Prinčič je pričel vlagati najprej v same vinograde, nato še v klet, za katero s pokrajinske ceste Ločnik - Jazbine si prvi trenutek obiskovalcev ni na jasnem, ali gre za vinsko klet oziroma za proizvodno halo. Nato mogoče spozna, da se nahaja v podjetniških razsežnostih tako zaradi obsega proizvodnje, kot za organizacijo dela, trženje, povezave in vodenje razčlenjenih organizacij, kot je na primer združenje Vino Collio, ki mu predseduje prav gospodar Gradis'ciutta. Težav ne zmanjka nikoli in po letu 2008 je državni prispevek usahnil ...

Kmetija Gradis'ciutta

GORICA - Andrejev sejem

Vrtiljaki!

Stojnice z najrazličnejšim blagom zasedle mesto

Otroci se preizkušajo v veslanju

BUMBACA

Nepričakovano lepo vreme je včeraj pospremilo začetek tradicionalnega Andrejevega sejma, ki je posebno med najmlajšimi izredno priljubljena prireditve. Ker za današnji in jutrišnji dan vremenske napovedi niso najboljše, so še zlasti družine izkoristile včerajšnji dan za obisk sejma in seveda predvsem vrtiljakov. Letos jih je skupaj z raznimi atrakcijami kar 74.

V okviru sejma poteka v dvorani UGG tudi pokušnja vin na pobudo združenja Autokontona; danes in jutri bodo vina in prigrizek ponujali med 11. in 24. uro. V nekaterih praznih trgovinah v Raštelu so včeraj zaživele gostilne, poleg tega so poskrbeli za prižig božičnih lučk v vsem mestnem središču. Zarazela je tudi jelka na Travniku.

Zaradi Andrejevega sejma so številne ulice zaprte za promet; voznikom zato svetujejo, da parkirajo pri Rdeči hiši ali vsekakor izven mestnega jedra. Jutri bo parkiranje v modrih conah brezplačno.

OD DOMAČEGA LATNIKA DO ...

Robert Prinčič

Čezmejno podjetništvo zaobjema povsem drugačno pobudo. Z vinogradnikom Matjažem Četrčičem, gospodarjem posestva Ferdinand na Kojskem v občini Brda, sta se spoznala v okviru študijskega »masterja« in se dogovorila o skupni pripravi ter trženju Rebulove penine. Zamisel o skupnem čezmejnem vinu je našla rodovitna tla, zaradi česar se jima je odprla možnost, da sta ga predstavila v Rimu med obiskom slovenskega predsednika Türk-a pri italijanskem predsedniku Napolitanu.

Za vse našteto imajo pri Prinčiču potrebo po delovni sili treh zunanjih oseb, med trgovijo tudi do dvajset, da poberejo vse grozdje v Zavogenci, Dolgem bregu, Bukovi, Bratinisu in na površinah okrog domačije. Vse več kupcev prihaja neposredno na dom, kamor jih napotijo restavracije ali jih pritegne steklenična nalepka Sine finis; zelo pogosto jim je treba biti na razpolago, sicer pa poteka prodaja na sejmih v Veroni in Düsseldorfu, v Chicagu in New Yorku, v Rusiji, Egipetu, Capo Verde in Švicari.

Aldo Rupel

Ni le pokroviteljica

Pokrajina ni bila le pokroviteljica razstave Dolgo stoletje, ki so jo odprli v petek v muzeju sv. Klare v Gorici, ampak je iz fototeka pokrajinskih muzejev prispevala kar 60 odstotkov fotografij, ki so na ogled. Na to opozarja pokrajinski svetnik Stefano Cosma, ki se je petkovega odprtja razstave združenja Isonzo-Soča udeležil v imenu pokrajinske uprave. »Tako sem opazil, da moja navzočnost župana ne navdušuje, zato se nisem pridružil govornikom. V nasprotнем primeru bi vsekakor opozoril na to, da pokrajina ni bila le pokroviteljica razstave, kot je izhajalo iz vabila in predstavitevne panoja,« pravi Cosma in dodaja, da razstavn prostori v kompleksu sv. Klare v resnici niso pravi muzej. »Ime kvečemu kaže na županovo željo, da bi si leta 2016 prisvojil Pokrajinske muzeje,« je piker Cosma, ki je že dalj časa zelo kritičen do goriške občinske uprave in predvsem do župana Ettoreja Romolija. Pokrajinski svetnik pa se zahvaljuje združenju Isonzo-Soča za razstavo, ki ima po njegovem mnenju miroljubno sporočilo in bi bo bilo vredno prenesti tudi v druge evropske mesta.

Sadje in zelenjava

Ob sv. Martinu so tudi letos kmetje iz Štandreža in Sovodenj - v številnih primerih bivši gojenci doma - obnovili tradicijo, staro kar nekaj desetletij, in Dijaški dom obdarili z bogato pošiljko sadja in zelenjave, ki so ga pridelali na svojih poljih in vrtovih. Vsem kmetom so za pošiljko, še bolj pa za prikazano navezost na Dijaški dom, v domu hvaležni.

Voden obisk Ogleja

Forum za Gorico in Iter Aquileiense v sodelovanju z goriškim Kulturnim domom priejajo 13-kilometrski pohod od kraja Pertole do Ogleja. Zbirališče bo pred cerkvijo sv. Andreja v kraju Pertole danes ob 10.30. Ob 16. uri bo voden ogled oglejske bazilike, ki ga bo vodil goriški kulturni delavec Andrea Bellavite. Za informacije je na voljo telefonska številka 339-6382180.

Proti potrati hrane

V restavraciji Hendrick's v Ulici Mazzini v Gorici bo danes ob 10. uri delavnica za samooskrbo s hrano, ob 13. uri pa kosilo z menjem proti potrati.

Srečanje o plenicah

V pokrajinski palači v Gorici bo jutri ob 16.30 javno srečanje o plenicah za ponovno uporabo, ki so prijazna okolju.

Alpinci v kuhinji

V knjigarni LEG na Korzu Verdi v Gorici bodo jutri ob 18. uri predstavili knjigo o alpincih v kuhinji »Il quaderno di cucina degli alpini«.

Danes ogled jezera

Zadruga Rogos prieja danes ob 10.30 voden ogled Doberdobskega jezera. Zbirališče bo ob centru Gradina. Ob 14.30 pa bo ogled otoka Cona ob izlivu Soče. Prijave za oba vodena obiska zbirajo na telefonski številki 333-4056800.

GORICA - Klavirsko tekmovanje Pecar Tokrat najboljši Michael Davidov

Michael Davidov je zmagovalec 14. klavirskega tekmovanja Giuliano Pecar. 28-letni špansko-izraelski pianist si je prisluzil pet tisoč evrov nagrade, ki jo je poklonila Fundacija Goriške hranilnice, hkrati pa bo imel možnost nastopiti na šestih koncertih, med katерimi bo enega priedel slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel. Na drugo mesto sta se z enakim številom točk uvrstila Rusa Dmitry Malshev in Liana Gevorgyan; v finalnem delu tekmovanja sta nastopila še Daniël Van Der Hoeven iz Nizozemske in Nikolay Kozin iz Rusije. V tekmovanju za mesto Gorice so zmagali Lara Arbabjer iz Srbije v kategoriji under 9,

M. DAVIDOV

Marko Matajčič iz Slovenije in Arsen Dalibal-tayan ex aequo v kategoriji under 12 ter Elia Cecino iz Italije v kategoriji under 15; v kategoriji under 18 niso podelili prvega mesta, na drugo se je uvrstil Josip Frigam iz Hrvaške. Obeh tekmovanj, ki sta potekala v kulturnem centru Lojze Bratuž, so se udeležili pianisti iz 22 držav. Tekmovanje je priedilo društvo Florestan v sodelovanju s SCVG Emil Komel.

GORICA - V sredo bodo odprli razstavo

V galeriji Ars umetniki za Karitas

Prodajna razstava Umetniki za karitas v Gorici je v predbožičnem času že tradicionalna. Likovna dela, ki so nastala v 20. Mednarodni koloniji na Sinjem Vrhu nad Ajdovščino, bodo na ogled v galeriji Ars na goriškem Travniku od srede, 3. decembra. Prireditev ob odprtju bo ob 18. uri; zapele bodo Žene iz Dornberka, pozdravil bo predsednik društva Ars Jurij Paljk, o namenih razstave in ustvarjalcih bosta spregovorili vodja projekta Umetniki za karitas Jožica Ličen in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn.

Letošnje kolonije so se iz Slovenije udeležili Irena Jeras Dimovska - Boge Dimovski, Silva Kari - Azad Karim, Marta Jakopič Kunaver - Matej Kunaver, Polona Kunaver Ličen - David Ličen, Maša Bersan Mašuk - Nikolaj Mašukov, Klementina Golja - Klavdij Tutta, iz tujine pa Sumyiko Kyohara - Jože Stražar (Švedska), Susanne Gimbel Kortan - Helmut Kortan (Avstrija) in Ana Marija Botteri Peruzović - Hrvoje Marko Peruzović (Hrvaška). To so umetniki, ki ljudem v stiski darujejo svoj čas in talent. V dvajsetih katalogih Umetniki za karitas je zapisanih 1381 imen z domačine in tuje likovne scene, dve tretjini od skupno 2.132 nastalih del pa je že prodanih. Namen prodajnih razstav je prenašanje sporočila o umetnosti in dobrodelenosti. Tokratna razstava v Gorici je od samega začetka že 215. po vrsti, na ogled je bila tudi v Rimu. »Letos nas je nagovoril obisk papeža Frančiška na Lampedusai, zato smo se odločili, da opozarjam na problematiko tujcev pri nas in tudi izkupiček namenimo njim,« pravi Jožica Ličen.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVIDENTI, UL. Oberdan 3, tel. 0481-531972.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska Ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), UL. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLÓ, UL. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

Gledališče

GLEDALIŠKA REVJA »A TEATRO CON L'ARMONIA« ob 16. ur: danes, 30. novembra, v župniškem gledališču Pija X. v Ul. De Amicis 10 v Štrancu »Aristide e Tobia uno gobo e st'altro spia«, nastopa gledališka skupina Il teatrozo iz Pasiana (PN); več na www.teatroarmonia.it.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V GRADISČU bo iz niza »Sipario Ragazzi« danes, 30. novembra, ob 16. ur »Il Gattone senza stivali«. 13. decembra ob 21. ur bo gledališka predstava »La vita è un viaggio«, nastopata Beppe Severgnini in Marta Isabella Rizi; informacije po tel. 0481-969753 in na www.artistiassociatigrizia.it.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 15.00 - 17.10 - 20.00 - 22.15 »Hunger Games - Il canto della rivolta« 1. del.

Dvorana 2: 15.00 - 16.45 - 18.30 »I pinguini di Madagascar«; 20.15 »I pinguini di Madagascar« (digital 3D); 22.10 »Cub - Piccole prede« (preveden mladim pod 14. letom).

Dvorana 3: 15.45 - 17.40 - 20.15 - 22.15 »Ogni maledetto Natale«.

Dvorana 4: 16.20 »Il mio amico Nanuk«; 18.00 - 20.00 - 22.10 »Scusate se esisto!«.

Dvorana 5: 15.00 - 17.20 - 19.50 - 22.10 »Trash«.

Dvorana 6: 15.00 - 17.20 - 19.50 - 22.10 »Winter sleep - Il regno d'inverno«.

JUTRI V KRMINU

OBČINSKO GLEDALIŠČE: 21.00 »Il giovane favoloso«.

Koncerti

OBČINA RONKE v sodelovanju z občinsko knjižnico prireja v avditoriju v Ronkah niz koncertov z naslovom »Autunno da sfogliare e da ascoltare«: danes, 30. novembra, ob 18. uri Silvana Zanolli - sopran, Cristiana Crustanic - klavir (Verdi, Strauss, Schubert, Schumann, Dvorak, Tosti, Chaplin); 4. decembra ob 20.30 Marzia Postogna - petje in recitacija, Eduardo Contizanetti - kitara in live electronics, Giuliano tull - saksofon (jazz); 11. decembra ob 20.30 ansambel keltskih harf, Tatiana Donis, Elia Vigolo - violin, Marina Sabbadini - glas (irsko in angloščka glasba).

Izleti

SPDG prireja izlet v neznano danes, 30. novembra. Zbirališče pri gostilni pri Miljtu (Devetak) ob 8. uri, približno 3 ure in pol hoje po kraškem terenu, na koncu postanev v planinski koči; informacije po tel. 339-7047196 (Boris).

Obvestila

KD OTON ŽUPANČIČ prireja v soboto, 6. decembra, med 14.30 in 16.30 božično delavnico za otroke iz vrtca in osnovne šole. Ker je število mest omejeno, prireditelji pozivajo k čim prejšnji prijavi po tel. 347-8665505 (Katja).

SINDIKAT UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA SPI CGIL vabi na zborovanje v četrtek, 4. decembra, ob 15.30 v turistični kmetiji Kovač v Doberdobu. Spregovorili bodo o sedanjih težavah in si izmenjali voščila.

LETNIKI 1934 vabijo soletnike na praznovanje, ki bo v nedeljo, 7. decembra, ob 11. uri z udeležbo pri maši v cerkvi v Gabrijah. Po maši si bodo nahrivali in se slikali. Ob 13. uri bodo priredili srečanje s kosiom pri Kogoju v Biljah. Udeleženci se obvezno morajo prijaviti po tel.: 0481-532092 (Emil D.) ali 0481-882285 (Ivici K.).

SINDIKAT UPOKOJENCEV za Gorico, Moš, Števerjan in Sovodnje prireja v soboto, 20. decembra, vsakoletno druženje z včlanjevanjem, ki se bo začelo ob 11. uri v cerkvi Srca Jezusovega za mašo v spomin na rajne, sledilo bo srečanje v restavraciji Tre Soldi Goriziani; vpisovanje do 13. decembra oz. do zasedbe mest na sedežu CISL v Ul. Manzoni 5 ali po tel. 0481-533321.

PRI KD BRIŠKI GRČ ŠTEVERJAN zbirajo stare kartonaste potovalke oz. vintage kovčke za gledališko predstavo; informacije po tel. 320-1817897 (Daniela) ali 347-0162172 (Tamara). Zaboji, kovčke in škatle sprejemajo do 20. decembra.

Prireditve

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja tradicionalno prednovoletno silvestrovje v nedeljo, 28. decembra, v Pineti pri Gradežu. Prijave sprejemajo po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 0481-78138 (Sonja S.). Obvezno na račun 20 evrov.

MIKLAVŽEVA TRŽNICA za zbiranje prostovoljnih prispevkov za združenje ANDOS bo potekala v prvem nadstropju tržiške bolnišnice od ponedeljka, 1. decembra, do srede, 3. decembra med 9. in 18. uro.

KAKO NAJ SE BRANIMO PRED GOJLFU IN TATOVI? Občina Sovodnje vabi v torek, 2. decembra, ob 19. uri v dvorano Zadružne banke Doberdob in Sovodnje, Prvomajska 120/A v Sovodnjah, na srečanje na temo varnosti in oblik preprečevanja goljufij in latvin, ki je namenjeno predvsem starejšim občanom oz. ranljivim skupinam. Pobudo prireja goriška pokrajina v sodelovanju s sindikalnimi predstavniki upokojencev, zavodom Galilei in javnimi upravami.

JUTRI V RONKAH: 11.30, Giovanni Ridolfi s pokopališča v cerkev Sv. Lovrenca, sledila bo upepelitev.

JUTRI V ROMANSU: 14.00, Maria Irma Zarzettig vd. Morgut (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču.

ŽUPNIJA SV. ANDREJA APOSTOLA, PD Štandrež in Skultura 2001 vabijo na praznovanje župnijskega zavetnika »Štandrež 2014«: danes, 30. novembra, ob 9.30 na trgu pred cerkvijo tržnica v pričakovanju Božiča; ob 10. uri bo mašo vodil srebrnomašnik Božo Rust; ob 11. uri na trgu podelitev dvanaestega klasa; ob 11.15 bo mašo vodil srebrnomašnik Karel Bolčina; ob 17.30 praznične večernice; ob 18. uri v župnijskem domu »Naša tombola«. V torek, 2. decembra, ob 14. uri v župnijskem domu lutkovna predstava.

TA VESELI DAN KULTURE v knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici: v ponedeljek, 1. decembra, ob 18. uri v sklopu »Radovednih ponedeljkov« bo Tita Tušar, diplomirana andragoginja in porodna spremjevalka predavalna na temo »Sporočila porodnih zgodb«.

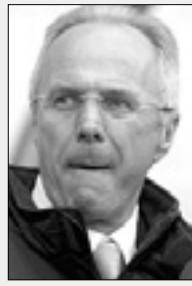
KD DANICA vabi na miklavževanje v četrtek, 4. decembra, ob 19. uri v ŠKC Danica na Vrhu. Nastopajo OPZ Vrh Sv. Mihaela in društveni otroci z igrico »Decembrska pustolovčina«.

SKRD JADRO vabi na predstavitev knjige »Le origini dell'Occidente. Nel segno di Belino«, prevod knjige »Belino's codeks« Iva Petkovška. O delu in avtorju bosta spregovorila zgodovinarja Valentino Roiatti iz Vidma in Claudio Barberi iz Trsta ter lektorica Anita Callea ob glasbeni spremjevalji Edoarda Zottija iz Ronk v četrtek, 4. decembra, ob 18. uri v konferenčni dvorani tržiškega kulturnega konzorcija na trgu Unita 24 v Ronkah.

KD SOVODNJE vabi otroke sovodenjskega vrtca in šole ter njihove vaške prijatelje, da se udeležijo obisku Sv. Miklavža v kulturnem domu v Sovodnjah v petek, 5. decembra, ob 18.30.

SV. MIKLAVŽ prihaja v Dol v petek, 5. decembra, ob 19. uri v prostorih društva Kras Dol - Poljane. Nastopili bodo otroci z igrico »Tekuo je blok'dru b'i sli naši nonti mičkinii«. Angelči bodo ob 16. ure dalje v društvenih prostorih; informacije po tel. 338-3176605 (Katiuša).

OBČINA RONKE v sodelovanju z občinsko knjižnico prireja v avditoriju v Ronkah niz srečanj z avtorji z naslovom »Autunno da sfogliare e da ascoltare« ob petkih: ob 18.30: 5. decembra Luigi Nacci, »Alzati e camminare«, predstavljata Furio Pillan in Emilio Rigatti; 12. decembra Pierluigi Di Piazza, »Compagni di strada«, predstavlja Andrea Bellavite. Gianluca Barnabà bo razstavljal svoje fotografije z naslovom »Semplici vedute«.</

Trenerji kot zvezdniki

SANGHAJ - Šved Sven Goran Eriksson je že v letih (bil je tudi trener Anglike, v Italiji pa Rome, Fiorentine, Sampdorie in Lazio), a z nogometom še vedno bogato služi. Zdaj je postal šef kitajskega moštva Sanghaj IPG, pri katerem bo za dve leti prejel 10 milijonov evrov letne plače, kar ni manj kot je prejel drugi kitajski bogataš Marcello Lippi. Zaradi konkurence azijskih in arabskih klubov je tržan vrednost trenerjev v svetu čedalje večja, primerljiva z vrednostjo najboljših nogometarjev.

Udrih vse bolj kroji vrh

MEMPHIS - Zelo uspešna ekipa Bena Udriha Memphis Grizzlies je v tekmi lige NBA slavila v Portlandu s 112:99, slovenski košarkar je v desetih minutah zbral šest točk. To je bil obračun ekip, ki za zdaj krojita vrh lige v tej sezoni, Portland pa je prvič po devetih zmagah v nizu doživel poraz. Na drugi strani pa so se košarkarji Mephisa zdaj povzpeli na vrh zahodne konference, saj imajo ob 14 zmaghah le dva poraza. Phoenix Suns Gorana Dragiča (7 točk) je kar s 122:97 izgubil proti moštvu Denver Nuggets.

ALPSKO SMUČANJE - Ženski veleslalom v Aspnu

Tina za vodilnimi

ASPEN - Avstrijka Eva-Maria Brem je zmagala v veleslalomu za svetovni pokal alpskih smučark v ameriškem Aspnu. Druga je bila njena rojakinja Kathrin Zettel (+0,59), tretja Italijanka Federica Brignone (+1,36), četrta pa Črnjanka Tina Maze (+1,41). Michaela Kirchgasser, peta na prvi progji, je v finalu vodila pred nastopom Mazejeve, ki je Avstrijko pri prvem merjenju prehitela za osem stotink, na cilju za 18, pri drugem pa je bila dve stotinki počasnejša. Kathrin Zettel je nato Črnjanko ugnala za 82 stotink, Brignonejeva pa kljub velikim napakam med vmesnima časoma za pet stotink. Šestindvajsetletna Eva-Maria Brem je na koncu zdržala pritisk in se je veselila svoje prve zmage v pokalu; ima še eno drugo in dve tretji mesti. Za Brignonejevo (letnik 1990), svetovno veleslalsko podprvakinja iz leta 2011, so bile to osme stopničke v kariери, na prvi tekmi letos v Soeldnu pa je bila peta.

Tina Maze je s končnim 4. mestom dokazala, da je tudi letos v vrhunski formi in se, za razliko od lanske sezone, lahko spet bori tudi za zmago v skupnem seštevku svetovnega pokala, čeprav bo vse še bolj jasno po prvih nastopih v hitrostnih disciplinah konec prihodnjega tedna. Za zdaj je včeraj spet pustila za sabo tudi Američanko Mihaela Shiffrin, ki je za letos napovedala boj v vseh disciplinah.

Toda slovenski tabor je včeraj prese netil in razveselil tudi nastop Ane Drev. Ta je po prvi vožnji delila 28. mesto. Nato je z najboljšim časom druge vožnje krepko napredovala na 14. mesto za četrti izid kariere. Po težavah z zdravjem in poškodbah, ki so jo spremajale v zadnjih sezonah, se je približala deserterici, v kateri je bila doslej v pokalu le dvakrat, decembra leta 2012 je bila v Courchevelu deseta, osma pa no vembra 2007 v kanadskih Panorami.

V skupnem seštevku pokala vodi Zettlova (190) pred Shiffrinovo (164), Bremovo (160) in četrtovrščeno Mazejevo (159).

Danes bo v Aspnu za dekleta še slalom.

MOŠKI SMUK

Jansrud najhitrejši

LAKE LOUISE - Norvežan Kjetil Jansrud je v prvem smuku za svetovni pokal alpskih smučarjev v kanadskem Lake Louisu najboljše prebrodil neugodne vremenske razmere. Norvežan, ki je bil na olimpijskem smuku v Sočiju tretji, je za svojo četrti zmago v pokalu za 14 stotink ugnal Francoza Guillera Fayedu v Američani Osborne-Paradisu, četrtri pa je bil branilec lanske zmage Italijan Dominik Paris (+0,41). Fayed je bil doslej najvišje v pokalu na šestem mestu in si je pripravil najboljšo čestitko dan po svojem devetindvajsetem rojstnem dnevu.

Hud poraz na prvem smuku sezone je doživel avstrijska reprezentanca, med deserterico je bil na devetem mestu le Salzburžan Hannes Reichelt (+0,76), olimpijski reprezentant Matthias Mayer pa je bil 15. (+1,08). Slovenci so bili povsem na repu uvrščenih, saj je bil Kosi predzadnji med uvrščenimi.

Eva-Maria Brem je dosegla svojo prvo zmago v svetovnem pokalu, odlična tretja pa je bila Italijanka Federica Brignone. Progo druge vožnje ji je zarisal njen trener Livio Magoni

ANSA

Prevč pod stopničkami

KUUSAMO - Veterana smučarskih skokov Japonec Noriai Kasai in Švicar Simon Ammann (272,2 točke) sta skupaj slavila zmago na tekmi svetovnega pokala v finskem Kuusamu. Tretji je bil Nemec Severin Freund (268,7), tik za njim pa je z 2,2 točko zaostanka na četrtem mestu končal najboljši slovenski skakalec Peter Prevč. V «top 10» je pristal še Jernej Damjan. V finalu so bili Robert Kranjec (237,4) 14., Tomaž Naglič (198,6) 25. »Z nastopom smo zadovoljni, saj smo imeli pet finalistov. Peter je tekmo spet odskaljal na visoki ravni, kot skače že od začetka sezone. Za stopničke pa je treba prikazati dva popolna skoka, tokrat je spet pri obeh morad malce zamudil. A sezona je še dolga in Peter jo je začel najbolje doslej,« je slovenske nastope ocenil trener reprezentance Nejc Frank. Prihodnji teden bo tekma v norveškem Lillehammerju.

NOGOMET - Danes v A-ligi

Niz zanimivih tekem, Udinese proti Milanu

V nogometni A-ligi bodo vse najbolj zanimive tekme danes. Ena od teh zadeva tudi Udinese, ki se bo ob 15. uri na milanskem stadionu Meazza pomeral z Milanom. Trener Milančanov Filippo Inzaghi je odkrito priznal, da želi v ligo prvakov skozi »glavna vrata«, se pravi, da cilja na 3. mesto, strateg Udineseja Andrea Stramaccioni pa pred tekmo razmišlja predvsem o kakovosti igre svojega moštva. »Vseh sedanjih osemnajst točk smo osvojili predvsem zavoljo pozravnostnosti in organiziranosti, vendar priznam, da smo dobro igrali le na nekaterih tekneh,« je dejal mladi trener, ki ga z Inzaghijem veže dolgoletno prijateljstvo. »Oba igralcem teživa, oboji še iščemo kvadraturo kroga,« je še povedal.

Vodilna Juventus in Roma stojita pred pastjo. Juventus čaka ob 18. uri derbi s Torinom. Najbolj se bo moral paziti svojega nekdanjega napadalca, nepredvidljivega Quagliarello. Romu pa zvečer čaka domači nastop na Olimpi-

cu proti Interju, ki ga skuša novi trener Manicni spremeniti v zmagovalno moštvo, kar pod Mazzarrijem ni bilo.

Sassuolo - Verona 2:1 (0:1)

Strelci: Moras (V) v 7., Sansone (S) v 50. in Taider (S) v 78. min.

Chievo - Lazio 0:0

Vrstni red: Juventus 31, Roma 28, Napoli 22, Sampdoria 21, Genoa in Lazio 20, Milan, Udinese in Sassuolo 18, Inter 17, Fiorentina 16, Verona in Palermo 14, Empoli 13, Torino 12, Cagliari 11, Atalanta in Chievo 10, Cesena 8, Parma 6

Danes: ob 15.00 Cagliari - Fiorentina, Cesena - Genoa, Empoli - Atalanta, Milan - Udinese, Palermo - Parma, ob 18.00 Juventus - Torino, ob 20.45 Roma - Inter.

1.SNL: 19. krog: Gorica - Domžale 1:2 (1:1), Maribor - Rudar Velenje 3:2 (2:0), Celje - Zavrč 3:0, Olimpija - Krka 1:2, danes Radomlje - Luka Koper. Vrstni red: Domžale 44, Maribor 38, Celje 37, Olimpija 35, itd.

Norvežani in Katja Višnar

KUUSAMO - Na uvodni tekmi svetovnega pokala v smučarskem teku je le Slovenka Katja Višnar preprečila popolno norveško zmagovalstvo. Norvežani so namreč v finskem Kuusamu doobili obe sprinterski preizkušnji, pri ženskah je slavila Marit Bjoergen, pri moških pa Eirik Brandsdal, za lep uvod v sezono pa je z drugim mestom poskrbela Katja Višnar. Za Višnarjevo sta tekmo v sprintu končali še Maiken Caspersen Falla na tretjem in Ingvild Flugstad Oestberg na četrtem mestu, tako da je le slovenska tekacica preprečila norveškim tekmicam trojno zmago. V moški konkurenči pa so bili na stopničkah samo predstavniki te države; za zmagovalcem Brandsdalom (zmagal je četrtič v karieri in prvič po letu 2012) še Petter Northug in Sondre Turvoll Fossli, Norveška pa je imela še četrtega Finna Hagena Krogha.

FORMULA ENA - Preizkus v Fioranu

Vettlov prvi dan v (starem) ferrariju

MARANELLO - Nekdanji svetovni prvak formule 1 Sebastian Vettel, ki je po zadnjem letosnji dirki zapustil ekipo Red Bull, je opravil prve kroge z dirkalnikom novega delodajalca Ferrarija. Na domači testni stezi ekipe iz Maranella v Fioranu je včeraj dopoldne preizkusil dve leti star dirkalnik F2012. Imel je tudi posebno čelado, na kateri je bil napis Moj prvi dan s Ferrarijem. Vettel je z italijansko ekipo podpisal triletno pogodbo, v moštvu pa je zamenjal Španca Fernanda Alonsa.

ROKOMET Gladka zmaga Tržačanov

TRST - V tekmi rokometne A1-lige so Tržačani zanesljivo premagali južnotirolske kometaše, ki so za njimi zaostajali na lestvici. Odločilen je bil že prvi polčas, v katerem so z odlično obrambo popolnoma onesposobili svoje nasprotnike in ob odmoru že vodili z devetimi točkami prednosti.

Pallamano Trieste - Forst'Brien 23:17 (14:5)

Trieste: Zaro, Giolo, Radojković 4, Oveglia 1, Dapiran 4, Anici 1, Pernic, Cunjač 5, Bellomo 3, Campagnolo, Di Nardo 3, Carpanese, Dovgan, Visintin 2.

Ostali izidi: Pressano - Eppan 23:17, Bozen - Metalli Cologne 33:19 (20:9), Cassano Magnago - Mezzocorona 25:24. Vrstni red: Bozen 27, Pressano 21, Pallamano TS 20, Meran 12, Forst Brixen 10, Eppan, in Cassano Magnago 9, Cologne 6, Mezzocorona 3.

Liga prvakov: Vardar Skopje - Celje Pivovarna Laško 34:32 (19:17).

ODOBJKA - Ekipa ACH Volleyja bo v naslednjem tednu okrepil devetindvajsetletni poljski podajalec Michal Kozłowski, dosedanji igralec poljskega moštva Asseco Resovie Rzeszow.

Moška A1-liga: Piacenza - Perugia 0:3 (23, 25, 20). 1. slovenska liga za ženske: Vital - Go Volley 1:3, Luka Koper - Kostmann Slovenj Gradec 3:0; za moške: Salonit Anhovo - Go Volley 3:1 (13, -22, 23, 18).

VATERPOLO - Moška A2-liga: Sori - Pallanuoto Trieste 7:5.

KOŠARKA - Moška A1-liga: Cantu - Brindisi 63:73. Ženska A2-liga: Virtus Cagliari - Interclub Muggia 59:62. Liga ABA: Zadar - Krka 79:69, Union Olimpija - MZT Skopje 69:56, Budućnost - Szolnoki Olaj 75:68.

KOŠARKA - V B2-ligi po 10. krogu

Jadran Franco padel na izpitu

Jadran Franco - Desio 68:74 (20:23, 38:42, 40:62)

Jadran: M. Batich (-, 0:1, 0:5), Ban 11 (3:4, 4:10, 0:2), De Petris 12 (-, 6:12, -), Franco 10 (4:7, 0:3, 2:4), Malalan 10 (2:2, 4:10, 0:3), Marusic 7 (1:2, 3:3, -), Ridolfi 6 (4:4, 1:1, 0:1), Diviach nv, Zobec nv, D. Batich 12 (-, 3:7, 2:6). Trener: Andrea Mura. Izgubljene žoge: 14, pridobljene: 8; assist 16, skoki: 41 (22 + 19). SON: 21. PON: Marusic.

Jadran Franco ostaja po 10. krogih pri ničli. Tekma proti predzadnjevrščenemu Desiu je bila za varovance trenerja Mure posmemben zrelostni izpit, ki pa ga niso opravili. Odločilna za poraz je bila tretja četrtina, v kateri je Jadran dosegel samo dve točki (v prostih metih 2:4), nasprotniki z visokim Politijem na čelu (21 točk), ki je kraljeval pod košem, pa dvajset. Končni izidi povsem spodelete tretje četrtine je bil takoj 40:62. »Z drugimi v trenerskem štabu se sprašujemo, kaj se je zgodilo, a takega izida ne znamo komentirati. Eden izmed podatkov je ta,

da smo v prvem delu zbrali kar 12 asistenc, v tretji pa nobene. Bili smo pasivni, premalo agresivni in napadalni, v obrambi pa smo tudi dovolj preveč, kar 42 točk,« je pojasnil trener Mura. Visok naskok, ki si ga je Desio priigral v tretjem delu, je bil nato odločilen tudi za končno zmago. Jadran Franco je v zadnjih petih minutah reagiral, a so bili tri meti iz zunanjih položajev, nekaj uspešnih protinapadov in ostrejša obramba, le obliž na rane. Že v drugi četrtini je na obrazih igralcev zmanjkal prepričljivost, da zmorejo. Zacetek je bil sicer prepričljiv (še vedno brez Diviacha), saj je Jadran dobro branil, v napadu pa koš bil z globinsko igro, v kateri je izstopal De Petris (v prvih petih minutah je dosegel 8 točk od 14). Zagrizenost so Franco in ostali v prvih minutah pokazali tudi s skoki v napadu (5), a je počasi vse dobro splahnelo. Desio je izkoristil preciznost pri metih iz razdalje in z Marinojem (na koncu 14 točk) in Masierijem (10 točk) povedel 23:33 v zacetku druge četrtine. Vodstvo je nato Jadran le omilil (tudi 38:40), vse do odmora pa je bila igra preveč posejana z napakami (izgubljene žoge in zgrešene podaje). Višek neuспešnega nastopa je bila tretja četrtina, v kateri je igra postala vse bolj počasna in statična, predvsem v napadu brez pravih idej. »V

Borut Ban med visokimi »lovkami« Politija in Gallazzija

FOTODAMJ@N

obrambi ni bilo slabo, v drugem delu pa smo izgubili na samozavesti, ker nam nekaj metov ni šlo. Vsi moramo dati še kaj več. Naš položaj res ni enostaven, sam tega še nisem doživel. Vidna pa je razlika z nasprotniki in mi še nismo na tej ravni,« je po tekmi ocenil igralec Daniel Batich. Razočaranje, žalost in predvsem osuplost je bila rdeča nit pogledov med tekmo. »Upal sem, da bomo tokrat le igrali bolj zagrizeno. Ne vem pa, zakaj proti takim ekipam tega ne zmoremo,« je še pristavljal trener Mura. (vs)

Ostali izid: Urania Milano - Basket Lecco 62:60.

primorski_sport
facebook

JADRANJE - Finale svetovnega pokala v Abu Dabiju

Brez finalne regate

Jadraca Sivitz Košuta in Farneti končala na 14. mestu - Izolan Žbogar visoko vodi pred zadnjo regato

Jadraca Čupe Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti bosta danes gledala najboljšo deseterico z obale. Zadnji dan kvalifikacijskih regat finale svetovnega pokala v Abu Dabiju jima uvrstitev med najboljše ni uspela. Tretji dan regat sta zaključila na 15. (predzadnjem mestu) in 8. mestu, tako da sta po šestih plovilih končala na 14. mestu. »V prvem plovu sva naredila nekaj napak, zato sva končala v ozadju flote, na drugi regati pa sva jadrala dobro, a v orci nisva uspela biti dovolj hitra,« je pojasnil flokist Jaš Farneti. Delno je na to vplivala jadrnica, ki sta si jo jadralca izposodila v Abu Dabiju, medtem ko je večina posadk jadrala s svojo. »Ko bi bili hitrejši, bi lahko ujeli tudi najhitrejše, tako pa sva zaključila na 8. mestu, kar je vselej pozitivno,« je nastop ocenil Farneti. Tudi v zadnjem dnevu regat sta jadralca Čupe vsekakor dokazala, da se lahko borita z najboljšimi, še vedno pa so njuni nastopi zelo nihajoči: dobri predstavi sledi velikokrat nastop z napakami. »V takih konkurenči vsako napako dragi plačaš. Vselej pa je bila regata za naju zelo dober trening. Ko naju včeraj (v petek) ne bi diskvalificirali, bi bila s 3. mestom zagotovila v regati za kolajne,« je še dodal Farneti. Jadralca Čupe sta v šesti plo-

vih zbrala 6., 14., 10., 15. in 8. mesto ter eno diskvalifikacijo.

Iz najboljšega izhodišča bo v finalni regati jadrala avstralška posadka Belcher in Ryan, ki sta spet dokazala, da sta najboljša. Druga sta Grka Mantis in Kagiatis, tretja pa Hrvata Fantela in Marenić. Druga italijanska posadka, ki je jadrala v Abu Dabiju Pilati in Rubagotti pa je končala na 16., zadnjem mestu.

V razredu finn je najboljši slovenski jadralec Vasilij Žbogar na pragu zmage. Pred današnjim zadnjim regatom za medalje ima kar 15 točk prednosti pred vsemi tekmeči. Z odbitkom najslabše regate ima 9 točk, drugouvrščeni Američan Caleb Paine 24 točk, Avstralec Jake Lilley pa 29 točk in je kar 20 točk za Žbogarem. Jadralki Tina Mrak in Veronika Macarol pa sta v razredu 470 na šestem mestu, Tržačanki Komatar in Carraro pa 8. Brez regate za kolajne sta ostala tudi tržaška jadralca Giovanni Coccoletto in Alessio Spadoni v razredu laser.

Danes bodo razdelili tudi visok nagradni sklad, ki znaša kar 200.000 dolarjev. Denarno nagrado v vsakem razredu bodo prejeli prvi trije uvrščeni: prvi 10.000 dolarjev, drugi 6.500, tretji pa 3.500. (vs)

Mladinci Krasa poraženi, Vesna pa premagala in prehitela Cormonse

Giorgione - Kras Repen 3:2 (1:2)

Strelce: Zetto v 20. in 40. minuti
Kras: Karan, Selakovič, Petrich, Košut, Costa, Castellano, Sgrobissa (Kocman), Fachin, Zetto, Vascotto (De Leo), Caselli. Trener: Pahor.

Kras se je proti višjeuvrščenemu Giorgionemu dobro upiral, še 20. minut pred koncem je vodil z 1:2, s kančkom sreče pa bi lahko naposled vsaj odnesel točko, saj je Corman pet minut pred koncem zgrešil le streln s kazenskega prostora. Kljub porazu pa je bil trener Pahor zadovoljen s prikazano igro: »V prvem polčasu smo jih s kombinacionarno igro presenetili, v drugem delu pa so oni pritisnili, vendar kljub temu smo imeli ves čas kontrolo nad igro.« V prvem delu je prvi povedel Giorgione v 15. minut, nato pa je Kras povepel. Za Kras je bil dvakrat uspešen Zetto: prvič po lepi kombinaciji, drugič pa je po podaji Castellana dobro streljal čez vratarja. Giorgione, ki združuje igralce, ki so tudi štiri leta starejši od nogometnika Krasa, pa je v drugem delu pritisnil na plin, prehitel Kras in se na koncu veselil zmage.

Ostali izidi: Belluno - Sacilese 0:9, Padova - Dro, Fontanafredda - Tamai 2:0, Mezzocorona - Montebelluna 4:2, Mori S. Stefano - Union Pro 4:1, Triestina - Ripa 0:1. **Vrstni red:** Padova* 27, Ripa 24, Mezzocorona 23, Giorgione 22, Triestina in Fontanafredda 18, Sacilese 17, Mori 14, Kras 9, Montebelluna in Dro*

Mladinci Krasa (arhivski posnetek)

8, Tamai 6, Belluno 5 (* s tekmo manj). Naslednji krog: Kras - Dro, 6. 12.

DEŽELNI MLADINCI

Vesna - Cormonese 2:1 (1:0)

Strelca: Bubnich v 22. minuti, Disnan v 55. minuti
Vesna: Kerpan, Renar, Pizzardi (D'Orca), Žerjal, Kosovel, Faiye (Gatto), Tarable (Ursulescu), Piras

Bubnich, Disnan, Arduini. Trener: Toffoli.

Mladinci Vesne so vknjižili pomembno zmago, saj so s tremi točkami prehiteli Cormonese, ki je dotej zbrala dve točki več. Z 18 točkami je med šestnajstimi ekipami na zlati sredini. S prepričljivo igro je

Vesna povedla že v prvem polčasu z Bubnichem, pred nasprotnikovim golom pa je bila nevarna še trikrat. Z napadalno igro so varovanci trenerja Toffolija nadaljevali v drugem delu, ko je bil uspešen Disnan, priigral pa so si tudi več čistih priložnosti, a jih zaradi napak niso izkoristili. Edini gol so nasprotniki dosegli v zadnjih sekundi pred končnim sodnikovim žvižgom.

Vrstni red: Trieste calcio* 29, Manzanese 25, Zaule 22, Virtus Corino, San Luigi in Torreanese 21, Ronchi 20, Vesna 18, Ufro Monfalcone* in Cormonese 17, Gradisca* 15, Pro Cervignano 14, Sangiorgina 11, S. Giovanni 8, Muggia 7, Costalunga 1 (* s tekmo manj). Naslednji krog: Manzanese - Vesna, 6. 12.

8, Tamai 6, Belluno 5 (* s tekmo manj). Naslednji krog: Kras - Dro, 6. 12.

DEŽELNI MLADINCI

Vesna - Cormonese 2:1 (1:0)

Strelca: Bubnich v 22. minuti, Disnan v 55. minuti
Vesna: Kerpan, Renar, Pizzardi (D'Orca), Žerjal, Kosovel, Faiye (Gatto), Tarable (Ursulescu), Piras

Bubnich, Disnan, Arduini. Trener: Toffoli.

Mladinci Vesne so vknjižili pomembno zmago, saj so s tremi točkami prehiteli Cormonese, ki je dotej zbrala dve točki več. Z 18 točkami je med šestnajstimi ekipami na zlati sredini. S prepričljivo igro je

Vesna povedla že v prvem polčasu z Bubnichem, pred nasprotnikovim golom pa je bila nevarna še trikrat. Z napadalno igro so varovanci trenerja Toffolija nadaljevali v drugem delu, ko je bil uspešen Disnan, priigral pa so si tudi več čistih priložnosti, a jih zaradi napak niso izkoristili. Edini gol so nasprotniki dosegli v zadnjih sekundi pred končnim sodnikovim žvižgom.

Vrstni red: Trieste calcio* 29, Manzanese 25, Zaule 22, Virtus Corino, San Luigi in Torreanese 21, Ronchi 20, Vesna 18, Ufro Monfalcone* in Cormonese 17, Gradisca* 15, Pro Cervignano 14, Sangiorgina 11, S. Giovanni 8, Muggia 7, Costalunga 1 (* s tekmo manj). Naslednji krog: Manzanese - Vesna, 6. 12.

8, Tamai 6, Belluno 5 (* s tekmo manj). Naslednji krog: Kras - Dro, 6. 12.

DEŽELNI MLADINCI

Vesna - Cormonese 2:1 (1:0)

Strelca: Bubnich v 22. minuti, Disnan v 55. minuti
Vesna: Kerpan, Renar, Pizzardi (D'Orca), Žerjal, Kosovel, Faiye (Gatto), Tarable (Ursulescu), Piras

Bubnich, Disnan, Arduini. Trener: Toffoli.

Mladinci Vesne so vknjižili pomembno zmago, saj so s tremi točkami prehiteli Cormonese, ki je dotej zbrala dve točki več. Z 18 točkami je med šestnajstimi ekipami na zlati sredini. S prepričljivo igro je

Vesna povedla že v prvem polčasu z Bubnichem, pred nasprotnikovim golom pa je bila nevarna še trikrat. Z napadalno igro so varovanci trenerja Toffolija nadaljevali v drugem delu, ko je bil uspešen Disnan, priigral pa so si tudi več čistih priložnosti, a jih zaradi napak niso izkoristili. Edini gol so nasprotniki dosegli v zadnjih sekundi pred končnim sodnikovim žvižgom.

Vrstni red: Trieste calcio* 29, Manzanese 25, Zaule 22, Virtus Corino, San Luigi in Torreanese 21, Ronchi 20, Vesna 18, Ufro Monfalcone* in Cormonese 17, Gradisca* 15, Pro Cervignano 14, Sangiorgina 11, S. Giovanni 8, Muggia 7, Costalunga 1 (* s tekmo manj). Naslednji krog: Manzanese - Vesna, 6. 12.

8, Tamai 6, Belluno 5 (* s tekmo manj). Naslednji krog: Kras - Dro, 6. 12.

DEŽELNI MLADINCI

Vesna - Cormonese 2:1 (1:0)

Strelca: Bubnich v 22. minuti, Disnan v 55. minuti
Vesna: Kerpan, Renar, Pizzardi (D'Orca), Žerjal, Kosovel, Faiye (Gatto), Tarable (Ursulescu), Piras

Bubnich, Disnan, Arduini. Trener: Toffoli.

Mladinci Vesne so vknjižili pomembno zmago, saj so s tremi točkami prehiteli Cormonese, ki je dotej zbrala dve točki več. Z 18 točkami je med šestnajstimi ekipami na zlati sredini. S prepričljivo igro je

Vesna povedla že v prvem polčasu z Bubnichem, pred nasprotnikovim golom pa je bila nevarna še trikrat. Z napadalno igro so varovanci trenerja Toffolija nadaljevali v drugem delu, ko je bil uspešen Disnan, priigral pa so si tudi več čistih priložnosti, a jih zaradi napak niso izkoristili. Edini gol so nasprotniki dosegli v zadnjih sekundi pred končnim sodnikovim žvižgom.

Vrstni red: Trieste calcio* 29, Manzanese 25, Zaule 22, Virtus Corino, San Luigi in Torreanese 21, Ronchi 20, Vesna 18, Ufro Monfalcone* in Cormonese 17, Gradisca* 15, Pro Cervignano 14, Sangiorgina 11, S. Giovanni 8, Muggia 7, Costalunga 1 (* s tekmo manj). Naslednji krog: Manzanese - Vesna, 6. 12.

8, Tamai 6, Belluno 5 (* s tekmo manj). Naslednji krog: Kras - Dro, 6. 12.

DEŽELNI MLADINCI

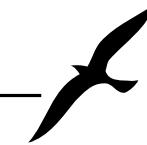
Vesna - Cormonese 2:1 (1:0)

Strelca: Bubnich v 22. minuti, Disnan v 55. minuti
Vesna: Kerpan, Renar, Pizzardi (D'Orca), Žerjal, Kosovel, Faiye (Gatto), Tarable (Ursulescu), Piras

Bubnich, Disnan, Arduini. Trener: Toffoli.

Mladinci Vesne so vknjižili pomembno zmago, saj so s tremi točkami prehiteli Cormonese, ki je dotej zbrala dve točki več. Z 18 točkami je med šestnajstimi ekipami na zlati sredini. S prepričljivo igro je

Vesna povedla že v prvem polčasu z Bubnichem, pred nasprotnikovim golom pa je bila nevarna še trikrat. Z napadalno igro so varovanci trenerja Toffolija nadaljevali v drugem delu, ko je bil uspešen Disnan, priigral pa so si tudi več čistih priložnosti, a jih zaradi napak niso izkoristili. Edini gol so nasprotniki dosegli v zadnjih sekundi pred končnim sodnikovim žvižgom.

MOŠKA B2-LIGA - Prestižna zmaga v Gorici

Olympia je iz pravega testa

Olympia - Bibione 3:1 (25:22, 25:22, 18:25, 25:21)

OLYMPIA: Hlede 1, Juren 6, Persoglia 9, Terpin 16, Gastaldo 19, Vizin 2, Plesničar (L), Pavlovič 5, Komjanc 2, Lavrenčič 2, Vogrč 0, Riganot 0, Čavdek (L2). Trener: Marchesini.

Odbojkari Olympia, novinci v ligi, so vknjižili že četrto zmago. Tokrat so si privoščili ugleden skalp. Bibione je bil pred tekmo pred njimi in na 4. mestu, zdaj je za njimi, četrti pa so zdaj Goričani.

Odbojkajri združene ekipe so pospremili sinoči z zelo dobrim nastopom. Izkazali so se z izjemno napadnimi servisom. Hlede, Juren, Gastaldo, Terpin in Lavrenčič so vsi po vrsti servirali v skoku, skupno jih zgrešili enajst, a hkrati onesposobili nasprotnikove visoke centre. Če k temu dodamo še učinkovit aktiven (Persoglia 7 točk) in pasiven blok domačih blokerjev, je slika popolna. Sprejem (84-odstotni izkoristek) je omogočil podajalcema, da so ustrezno razvijali igro. Napad še ni bil optimalen, vse-

kakor pa boljši kot pred tednom dni proti Bassanu.

Prvi set je bil zelo izenačen. Olympia je na začetku vodila z 8:5, Bibione, ki še pogreša svojega poškodovanega in operiranega korektorja, jih je prehitel pri izidu 15:16, a gostitelji se niso ustrashili reakcije gostov, reagirali in set vknjižili. V drugem setu so igrali še bolj samozavestno. Vodstva nikoli niso izpustili iz rok. Dobro je delovala tudi dvojna menjava. Tretji set je bil najbolj kritičen. Lep del je bil izenačen, po izidu 14:15 pa so obojkari Olympia popustili v napadu. Žoge enostavno niso več spravili na tla. V hipu je bilo 14:21 za Bibione. V tem setu so pridelali tudi 12 napak, največ na tekmi.

Toda panika je bila odveč. V naslednjem setu so Goričani spet poprijeti. Pri izidu 10:8 je Jurna na krilu zamenjal Matija Komjanc in dosegel dve zelo pomembni točki (pri 11:10 in 14:11), vsa ekipa je spet delovala samozavestno in na koncu zasluženo osvojila prestižno zmago.

S sinočne tekme v Gorici

BUMBACA

ŽENSKA C-LIGA - Težka, a pomembna zmaga Zaleta Sloga po vodstvu z 2:0

Še naprej visoko na lestvici

Zalet Sloga - Rizzi 3:2 (25:19, 25:21, 20:25, 15:25, 15:11)

Zalet Sloga: Balzano 10, P. Grgić 14, Spanio 10, Mania 3, Štoka 10, Gridelli 10, Pretilippi (L), A. Grgić, Costantini 3, De Walderstein (L2), Vitez 0, Zonch, trener Bosich.

Vse je dobro, kar se dobro konča. Če je namreč res, da so igralke Zaleta na temi v Repnu proti Videmčankam že vodile z 2:0, je namreč po drugi strani morda še bolj res, da so se zdele po četrtem setu povsem izgubljene, a so vendarle reagirale in vknjižile novo, šesto zmago v osmih nastopih. Ta je še toliko bolj pomembna, ker so jo dosegle proti neposrednemu konkurentu, ki je imel pred tekmo enako število točk na lestvici. Z zmago so ga pustile za sabo in se tako učvrstile na četrtem mestu.

Tekma je imela kar nekaj različnih obrazov. V prvem setu so nasprotnice sicer povedle s 5:1, vendar so bile naše igralke v nadaljevanju precej boljše. Takoj so izenačile, prvič nato povedle pri izidu 11:10, nato pa zagospodarile na igrišče. V napadu se je v zanjo nenavadni vlogi korektorice dobro znašla Petra Grgić (Tania Babudri zaradi bolezni ni trenirala in je tekmo spremljala s tribune), sprejem je bil dober, servis precej učinkovit.

Obetaven je bil tudi začetek drugega seta, ko so naše igralke povedle z 10:6. Tedaj se je zataknilo. Rizzi je najprej izenačil na 10:10, nato je Zalet povedel z 12:10, odtej pa po vsaki osvojeni točki zagnrešil napako. Od nasprotnic se je »odlepil« in set osvojil šele po izidu 18:16, a se mora pri tem zahvaliti tudi številnim napakam manj izkušenih nasprotnic. Takšen razplet je morda nekoliko zavedel naše igralke, da so tretji set začele zelo slabo. Povedle so sicer 6:5, a v bistvu samo zaradi petih napak Rizzija, ki je pri izidu 6:7 prvič povedel na tekmi od začetka uvodnega seta, odtej pa vodstvo ni več izpustil iz svojih rok. Popoln mirk je v vrstah Zaleta nastopal po izidu 13:15. Niso si več opomogle, nič ni šlo, niti napad s centra, ko je sprejem deloval, nasprotnice pa so se opogumile. Da ne gre le za prehodno krizo, je pokazal resnično klavrnico četrti set, ki ga je trener Bosich začel s spremenjeno postavo (Costantini korektorka, Petra Grgić na krilu namesto Jessice Štoka), ki pa se ni obnesla. Set je bil popolnoma enosmeren in (maloštevilni) gledalci na tribuni so že začeli obupovati, da bo preobrat popoln. A k sreči so naša de-

kleta zelo dobro reagirala in v tie-breaku popolnoma nadigrale svoje nasprotnice, za katere se je pokazalo, da le niso bile tako močne, kot bi se dalo misliti glede na njihov položaj na lestvici.

»Krita je nastopila, ko smo popustili v sprejem, na visokih žogah pa v napadu nismo bili učinkoviti. So pa dekleta, za razliko od tekme proti S. Andrea reagirale,« je po tekmi povedal trener Bosich.

ŽENSKA D-LIGA

Zalet Kontovel - Lauzacca 3:1 (21:25, 25:20, 25:6, 25:10)

Zalet Kontovel: Bukavec 22, Bressan 9, Muccilli 10, Cassanelli 13, Antognoli 2, Kalin 7, Zavadlav 0, Barut (L), Škerl, Ban, Sossi, Ghezzo 0, Kneipp. Trener: Zuzič.

Zalet Kontovel je začel prvenstvo z edinim ciljem, da se reši, zdaj pa se vse bolj vzpenja na lestvici. Novo zmago je vknjižil proti ekipi, ki je imela pred tekmo celo točko več na lestvici, a pokazalo se je, da sploh ni bila boljša.

Na koncu so obojkarice Zaleta Sloga vendarle zmagale

FOTODAMJ@

Kontovelke so sicer začele slabo. Klub temu, da so imeli močnejši napad od Lauzacca (18 proti 13 točk), so set izgubile zaradi prevelikega števila napak. Toda od drugega seta so strnile vrste, napadu dodale še ostrejši servis, s katerim so gost-

jam preprečile, da bi igrale preko centra. Vseskozi je solidno deloval tudi blok, ne le z Bukavčevico, ampak tudi z mlado Kalinovo, ki je po prvem setu zamenjala Zavadlavovo. Še najbolj pomemben podatek je, da so zelo malo grešile. Tako naprej.

1. ženska divizija: tokrat dokaj uspešen krog za naše ekipe

Na Goriškem

Skupina A

Val - Moraro Volley 1:3 (23:25, 25:22, 16:25, 23:25)

Val: Nanut, Devetak, Visintin, Degano, Zavadlav, Peressini, Lupin, Coppola, Crisci, Dellisanti (L); trener Jelavič.

Valovke so prva dva seta odigrale dobro; čeprav so prvega izgubile na razliko, so si drugega priborile z zagriznostjo. V tretjem nizu pa je moral trener Jelavič spremeniti postavo (Visintinova se je počutila slab), kar je vplivalo na igro Valovk, ki so močno popustile. V nadaljevanju so bile domačinke premalo konstantne v igri, tako da so set in tekmo osvojile nasprotnice.

Skupina B

Soča Govolley Farnažar - ASD Pallavolo Grado 3:1 (25:14, 25:22, 20:25, 25:12)

Soča Govolley: Winkler 6, Devetak 8, Malič 13, Paulin, Meroni 8, Valentinsig 2, Princi 11, Cotič 8, Fajt, Uršič (L) 1; trener Lavrenčič.

Soča Govolley se je tokrat Gradu oddolžila za gladek poraz iz prve tekme. Domači publiki so prikazale boljšo igro, h kateri je gotovo pripomogla Paola Uršič, ki je v vlogi libera izboljšala sprejem in obrambo ekipe, posledično je bil uspenejši tudi napad, saj je podajalka Cotičeva lahko enakomerno zalagala vse svoje napadalke.

Če k temu dodamo še dober servis in blok domačink, je slika popolna. Sočanke so se tako lahko veselile pomembne zmage.

Na Tržaškem

C.G. S. Sergio - Zalet Breg 1:3 (23:25, 25:14, 21:25, 12:25)

Zalet Breg: Martincich, Ciocchi, Grgić, Košuta, Sancin, Pertot, Spetič, Virgilij, Gregori, Cerneca, Piccinino (L); trener: Drassich.

Zalet Breg je tekmo dobil, vendar je bila igra zelo nihajoča. V prvih dveh setih so imele Zaletovke težave s sprejemom in v obrambi, nakar so se v tretjem končno zbrale, delale

manj napak in prepričljivo odigrale kar nekaj lepih akcij. Uspešno igro so nadaljevale tudi v četrtem nizu, ko so dosegale točke že z učinkovitim servisom in nadigrale nasprotnice v vseh elementih.

Zalet Sloga - TIMmusic 3:0 (25:14, 25:20, 25:16)

Zalet Sloga: Vitez 3, Legiša 3, Maver 4, Roma 15, Feri 8, Pertot 9, Zonch 8, Torcello 2, de Walderstein (L1), Zaccaria (L2), Bortolin, Antoni 0; trener: Maver.

Pred domačo publiko je Zalet Sloga z lepo igro vknjižil vse tri točke. V prvem setu so Zaletovke igrale izredno koncentrirano in organizirano, dobra je bila povezava blok-obramba z uspešnimi protinapadi. V drugem nizu pa je bila igra med mladima ekipa izredno izenačena. Ekipi sta se z največjo prednostjo treh točk izmenjevali v vodstvu do izenačenja pri 20. točki, s servisom jo je dosegla Anastazija Pertot, ki je z uspešnimi prvimi udarci tudi nadaljevala in v kon-

SPORTEL

»Vse o košarkarski C-ligi

V prvi decembrski oddaji Športel na tv Koper jutri ob 18.00 se bosta v pogovor z voditeljem spustila predsednik ŠZ Bor, Igor Kocjančič in predsednik Brega Walter Mocor. Glavnina pogovora bo usmerjena v košarkarski C ligi, svet in delno tudi v druge športne panoge, ki jih gojita obe društvi. Sodelavka Valentina Sancin bo »zlepila« prispevke obojkariča Zaleta in Jadranovih košarkarjev. Kolegi Slovenskega Sedeža Rai pa bodo ponudili domači boj Krasa z novim »prišlecom« na klopi, obojkarje Sloga Tabor in Festival estetskih športov v Gorici.

3. POLČAS

Žlogar v novi vlogi

Jutri vas bo na frekvencah Radia Trst A med 9. in 10. uro spremljala športa oddaja Tretji polčas. Gostili so ga v prvi oddaji, ko je povedal, kaj ga zanimala po koncu igrske kariere. To se je zgodilo kmalu. Anton Žlogar bo tokrat na zvezi v vlogi trenerja nogometnika Krasa. Šli bodo tudi v tabor udeleženca nogometne lige prvakov. Maribor je med velikani zelo pozitivno presenetil in ima pred zadnjo tekmo skupinskega dela s Schalkejem odprte še prve vse opcije, kar verjetno nihče ni realno pričakoval. Vzdušje bo odkril podajalec pri pomembnih zadetkih Mitja Viler. Po začetnem šoku in izgubi zmage za zeleno mizo gre košarkarjem Brega dobro od rok v deželnem C ligi. Pogovorili se bodo s trenerjem Tomom Kraševcem.

Obvestila

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečaji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborska ul. 38 na Opčinah, ob pondeljkih od 20. do 21. ure. Tel. št. 340-5814566 (Valentina).

ZSŠDI sporoča, da bo v sredo, 3. decembra ob 19.30, v športnem centru pri Briščikih seja košarkarske komisije.

primorski_sport

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
20.00 Tv Kocka **20.30** Deželni Tv dnevnik
20.50 Koncert: Naš čarni čas, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.30 UnoMattina in famiglia **7.00** 8.00, 9.00, 13.30, 16.30, 20.00, 23.35 Dnevnik **9.30** Verški dogodek **11.15** Maša **12.20** Linea Verde **14.00** Talk show: L'Arena **16.35** Show: Domenica in **18.50** Kviz: L'Eredità **20.35** Igra: Affari tuoi **21.25** Carosello Reloaded

21.30 Film: Il ritorno di Ulisse

RAI2

7.00 Risane **8.35** Serija: Il nostro amico Charly **10.00** Dok.: Una spiaggia per le tartarughe **10.30** Dok.: Il fiume delle rondini **10.45** Cronache animali **11.30** Show: Mezzogiorno in famiglia **13.00** 17.05, 20.30, 1.00 Dnevnik, vreme in šport **13.45** Quelli che aspettano **15.30** Quelli che il calcio **17.10** Stadio Sprint **18.10** Šport: 90° minuto **19.35** Serija: Squadra Speciale Cobra 11 **21.00** Serija: N.C.I.S. **21.45** Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **22.40** Športna rubrika: La Domenica Sportiva

RAI3

6.50 Serija: Ai confini dell'Arizona **8.00** Serija: La signora del West **8.35** Film: Scipione detto anche l'Africano **10.25** Aktualno: Community - L'altra Italia **11.10** 12.10 Rubrike **12.00** 14.00, 18.55, 23.30 Dnevnik in vreme **13.05** Colpo di scena **14.30** Aktualno: In 1/2 ora **15.05** Kilimangiaro **20.00** Blob **20.10** Talk show: Che tempo che fa **21.45** Report **23.45** Gazebo

RAI4

14.00 Film: The Quest – La prova (akc.) **15.35** Dok.: Fumettology **16.15** Serija: Pri-meval **17.05** Novice **17.10** Serija: Continuum **17.55** Nad.: Haven **19.35** Serija: Ghost Whisperer **21.10** Film: Harry Brown (triler) **23.00** Mainstream **23.25** Film: Transsiberian (triler)

RAI5

12.25 In scena: La metamorfosi **13.20** Kafka – L'ultimo processo **14.15** La Grande barriera corallina **15.20** La nascita dei continenti **16.25** Gledališče: Tim Robbins' Dream **18.00** Prima della prima La Bohème **18.30** Novice **18.35** Koncert: Lang Lang **20.35** Dok.: Claudio Strinati - Velasquez e Guido Reni **21.15** Dok.: Michelangelo **22.10** Cool Tour Arte **23.05** Film: Dona che canta (dram.)

RAI MOVIE

13.55 Film: Il lungo addio (dram.) **15.55** Film: In & Out (kom.) **17.25** Novice **17.30** Film: Heartburn – Affari di cuore (kom.) **19.25** Film: Totò e i re di Roma (kom.)

21.15 Film: La sposa dell'imperatore (dram., '08) **0.55** Nad.: Crash

RAI PREMIUM

11.05 Nad.: Mia madre **14.35** Aktualno: Anica – Appuntamento al cinema **14.40** GranPremium **15.20** 23.45 Serija: La nave dei sogni **16.55** Nad.: Tutti pazzi per amore **17.50** Novice **17.55** La papera non fa l'eco **19.30** Nad.: Raccontami **21.15** Tale e Quale Show

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.20** Superpartes **8.00** Dok.: Il meraviglioso volo degli uccelli **9.00** Aktualno: Terra! **10.00** Sv. Maša **10.50** 12.00 I grandi della fede **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **13.00** Pianeta mare **14.00** Donnaventura **14.45** Film: Soldato Giulia agli ordini (kom.) **17.00** Film: Cavalca Vaquero! (western) **19.35** Nad.: Tempesta d'amore

21.30 Film: Mission: Impossible III (akc., '06, i. T. Cruise)

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Promet, vremenska napoved in dnevnik **8.50** Le frontiere dello spirito **10.10** Show: The Chef – Talento e passione in cucina **11.00** Le storie di Melaverde **12.00** Melaverde **13.00** 19.55 Dnevnik in vreme **13.40** L'arca di Noè **14.00** Show: Domenica Live **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Paperissima Sprint **21.10** Nad.: Il segreto **23.30** Show: X-Style

ITALIA1

7.40 Serija: Supercar **8.35** Serija: A-Team **10.30** Film: Il piccolo panda **12.25** 18.30 Dnevnik in vreme **13.00** Šport **14.00** Film: Martian Child – Un bambino da amare **16.10** Film: Duma **18.15** Risanka: Tom &

VREDNO OGLEDА

Rai Nedelja, 30. novembra
Rai 4, ob 23.15

Transsiberian

Španija, Velika Britanija, Litva
2008

Režija: Brad Anderson
Igrajo: Woody Harrelson, Emily Mortimer, Ben Kingsley, Kate Mara in Eduardo Noriega

Jassie in Roy sta že nekaj let po-ročni ameriški par, a križa ne-pričakovano načne njun odnos. Da bi se približala in si sama pomagala, se odločita za dalje po-tovanje, upajoč, da jima bo to do-volj pri premostitvi težkega trenutka.

Na transibirsko železnicu stopi-ta, ko se vračata s Kitajske, kjer sta nekaj časa delovala kot prostovoljca v centru za otroke.

Na vlaku spoznata Abby in Carlotta, španca, ki trdi, da se ukvarja s prodajo leseni obrtnih predmetov po vsem svetu.

Resnica bo nekoliko drugačna in Andersonov film, ki se na začetku zdi lah-kotna komedija, se kmalu izkaže za prepričljiv thriller.

IRIS

Jerry **19.00** Nan.: Love bugs **19.25** Film: Il signore degli anelli – Il ritorno del re (fant., '03, i. E. Wood) **21.30** Dok.: Adam Kadmon

IRIS

13.55 Film: Ali (dram.) **16.50** Film: L'ospite d'inverno (dram.) **18.55** Film: Sono pazzo di Iris Blond (kom.) **21.00** Film: L'amore ritorna (dram., It., '03, r. in. S. Rubini) **23.25** Film: Il caso dall'infedele Klara (dram., It.)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **9.45** L'aria che tira **10.45** Otto e mezzo, pon. **11.30** Bersaglio mobile **14.00** Kronika **14.40** Film: Da qui all'eternità (dram.) **17.00** Serija: Le strade di San Francisco **18.00** Serija: L'ispettore Barnaby **20.30** Domenica nel Paese delle Meraviglie **21.10** La gabbia

LA7D

7.40 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 16.10 I menu di Benedetta **10.00** 19.30, 20.30 Talent show: Chef per un giorno **11.00** 13.05 Cuochi e fiamme **14.05** Film: L'uomo senza volto (dram.) **18.20** 20.00 Qui studio: Le invasioni barbariche **19.00** Food Maniac **21.30** Crozze ne Paese delle Meraviglie **22.55** Film: Con gli occhi chiusi (dram.)

TELEQUATTRO

6.30 18.00 Le ricette di Giorgia **9.30** Italia economia e prometeo **9.45** 19.30, 23.00 Dnevnik **10.00** La parola del signore **10.30** 23.15 Rotocalco Adnkronos **10.45** Aktualno: Musa Tv **11.00** Tisane, uguenti e cachel **12.30** 20.00 Qui studio a voi stadio **18.00** Cooperative e crisi economica **19.45** Racconti sul tram **23.30** Trieste in diretta

LAEFFE

12.15 Serija: Jamie – Menu in 30 minuti **14.15** 22.10 Nad.: Emma **15.15** 21.05 Nad.: The Paradise **16.15** Serija: La storia della scienza **17.15** Serija: Città nascoste **19.15** Serija: Bourdain – Senza prenotazione **20.10** Serija: Racconti dalle città di mare **23.15** Film: Pantaleon e le visitatrici

CIELO

10.00 Wrestling **12.00** 13.15 Serija: Most Dangerous – Pericolo reale **13.00** Novice **14.15** Film: Airline Disaster (triler, '10) **15.45** Film: Prospettive di un delitto (triler, '08) **17.15** Stop & Gol **18.45** Serija: Most Shocking **19.45** Top 20 Countdown **20.30** X Factor Weekly

21.15 Film: Salt (triler, '10, i. A. Jolie) **23.00** Film: Max Payne (akc., '08, i. M. Kunis)

DMAX

11.40 23.40 Turtleman **12.35** Wild Frank **13.25** 22.50 Nudi e crudi **14.15** I re della griglia **15.10** Acquari di famiglia **16.00** Affari a quattro ruote **16.50** Fast n' Loud **17.45** Top Gear **18.35** Affare fatto! **19.30** Affari a tutti i costi **20.20** Banco dei pugni **21.10** Storage Wars **22.00** Container Wars

SLOVENIJA1

7.00 18.40 Risanke in otroške nanizanke **10.45** Dok. film: Z nitjo povezane **11.20** Ozare **11.25** Obzorja duha **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 17.00, 18.55, 22.45 Poročila, šport in vreme **13.25** Slovenski pozdrav

14.55 Dok. serija: Village folk **15.20** Film: Niagara **17.20** Nedeljsko popoldne z Ulo **19.25** Zrcalo tedna **20.00** Nan.: Naš vsakdanji kruhek **20.25** Nad.: Doktor Martin **21.25** Intervju **22.15** Dok. odd.: Drugo življenje macesna **23.15** Dok. serija: Zakaj demokracija?

SLOVENIJA2

8.05 Globus **9.00** Slovenski magazin **9.35** Turbulenca **10.05** Ugriznimo znanost **10.40**

Rad igram nogomet **11.15** Slavnostni koncert ob 70-letnici Moškega pevskega zobra

Srečko Kosovel Ajdovščina **13.10** Avtomobilnost **14.05** Konjeništvo: preskakovanje zaprek, prenos **15.20** 17.30, 20.20 Zima je zakon **15.25** Biatlon: SP, otvoritev sezone, mešane štafete, prenos **17.00** Športni iziv **18.00** Alpsko smučanje: SP, slalom (ž), 1. vožnja, prenos **18.55** Alpsko smučanje: SP, superveleslalom (m), prenos **20.00** Žrebani Lota **20.55** Alpsko smučanje: SP, slalom (ž), 2. vožnja, prenos **21.45** Dok. odd.: Ruski oporečnik **23.00** Kratki film: Nad mestom se dani **23.35** Aritmia

KOPER

14.00 Čezmejna Tv – Deželne vesti **14.10** Evronovice **14.30** Vsedanes – Svet **14.40** Tednik **15.10** Vrt sanj **16.00** Potopisi **16.30** The Real Six Pack **17.10** Avtomobilizem **17.25** Najlepše besede **18.00** Ljudje in zemlja **18.50** Ali me poznaj? **19.00** 22.00, 23.45 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vzhod – Zahod **19.50** Kino premire **20.00** Vesolje je... **20.30** Istra in... **21.00** Alpsko smučanje **21.45** Avtomobilizem **22.15** Alpe Adria **22.45** Glasbeni julij in Koru **23.15** Sredozemlje

POP TV

7.00 Risane, otroške in zabavne serije **10.25** Film: Zahvalni dan z družino **12.25** Serija: Downton Abbey **13.55** Serija: Gospa Eastwood z družbo **14.15** Film: Romanca ob jezeru **16.10** Film: Princ in jaz **18.00** Serija: Gostila išče šefu **18.55** Nov

RAI3bis

SLOVENSKI PROGRAM - Na kanalu 103
18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.30 Deželni Tv Dnevnik, sledi Čezmejna
 Tv: Dnevnik Slo 1

RAI1

6.45 Aktualno: UnoMattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00, 13.30, 16.30, 20.00 Dnevnik, vreme in rubrike **10.00** Storie vere **11.10** A conti fatti **12.00** Show: La prova del cuoco **14.05** Show: Dolci dopo il Tiggì **14.40** Show: Torto o ragione? Il verdetto finale **16.00** La vita in diretta **18.50** Kviz: L'Eredità **20.30** Igra: Affari tuoi **21.10** Carosello Reloaded **21.15** Qualunque cosa succeda - Giorgio Ambrasoli **23.15** Talk show: Porta a porta

RAI2

7.20 Nad.: Army Wives **8.05** Protestante-simo **8.30** Serija: Il tocco di un angelo **10.00** 13.30, 17.45 Rubrike **11.00** I fatti vostri **13.00** 18.20, 20.30, 23.55 Dnevnik in vreme **14.00** Detto fatto **16.15** Serija: Castle **17.00** SuperMax Tv **18.00** Šport **18.50** Serija: N.C.I.S. - Los Angeles **19.40** Serija: N.C.I.S. **21.00** Impazienti **21.10** Show: La papera non fa l'eco **22.50** Show: Quanto manca?

RAI3

6.00 11.55, 14.00, 19.00, 0.00 Dnevnik in vreme **6.30** Rassegna Stampa **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Talk show: Agorà **10.00** Mi manda RaiTre **11.00** Elisir **12.45** Pane quotidiano **13.10** Dok.: Il tempo e la storia **14.50** Rubrike **15.10** Nad.: Terra nostra **15.55** Dok.: Aspettando Geo **16.40** Dok.: Geo **20.00** Blob **20.15** Nan.: Tre mogli per un papà **20.35** Nad.: Un posto al sole **21.05** Amore criminale **23.10** Gazebo

RAI4

11.45 15.35 La vita segreta di una teenager americana **12.30** 18.00 Xena **13.15** Heroes **14.00** 20.20 Beauty and the Beast **14.50** Greek **16.20** The Lying Game **17.05** Novice **17.10** Streghe **18.50** La spada della verità **19.35** Supernatural **21.10** Nad.: La sa-ga dei Nibelunghi

22.50 Film: Biancaneve nella Foresta Nera (fant.)

RAI5

12.00 Glasba: Beethoven **13.20** Glasba: Ra-vol **13.35** 18.15 Contact **14.10** La Grande barriera corallina **15.15** La nascita dei continenti **16.25** 21.15 Cinque buoni motivi **16.30** Dok. film: La versione di Mario **18.00** Scaramouche Scaramouche **18.10** Novice **18.45** Storia e splendore dei palazzi reali **19.40** Art of... Russia **20.40** Passe-partout **21.20** Gledališče: Amleto **0.10** Shakespeare da scoprire

RAI MOVIE

12.10 Film: Capricorn One (triler) **14.20** Film: Il mistero Von Bulow (dram.) **16.20** Film: Indovina chi (kom.) **18.05** 0.45 Novice **18.10** Film: Valanga (pust.) **19.40** Film: Porgi l'altra guancia (kom.) **21.20** Film: Il solitario di Rio Grande (western)

23.10 Film: Identikit di un delitto (triler, '06, i. R. Gere)

RAI PREMIUM

12.15 Nad.: Potere e passione **13.05** 19.15 Nad.: Terra Nostra **13.55** Serija: Close to Home - Giustizia ad ogni costo **15.25** Aktualno: Anica - Appuntamento al cinema **15.30** Rubrika **15.50** Nad.: Amanti e segreti **17.35** 0.40 Novice **17.40** Nad.: Pasion Prohibida **20.10** Nad.: Un medico in famiglia **21.10** Serija: Squadra Omicidi Istanbul **22.50** Attori e divi italiani **23.50** Serija: Sulle tracce del crimine

RETE4

6.50 Serija: Zorro **7.10** Serija: Hunter **8.05** Nad.: Cuore ribelle **9.30** Serija: Carabinieri **10.35** Sai cosa mangi? **10.45** Ricetta all'italiana **11.30** 18.55 Dnevnik in vreme **12.00** Serija: Detective in corsia **13.00** Serija: La signora in giallo **14.00** Lo sportello di Forum **15.30** Serija: Hamburg distretto **21. 16.35** Serija: Il comandante Florent **19.35** Nad.: Il segreto **20.30** Nad.: Tempesta d'amore **21.15** Aktualno: Quinta colonna **23.55** Aktualno: Terra!

CANALE5

6.00 Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vreme, borza in denar **8.45** Show: Mattino cinque **11.00** Aktualno: Forum **13.00** 20.00 Dnevnik in vreme **13.40** Nad.: Beautiful **14.15** Nad.: Centovetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne **16.15** Nad.: Il segreto **17.00** Talk show: Pomeriggio cinque **18.45** Kviz: Avanti un altro! **20.40** Show: Striscia la notizia - La voce dell'indecenza **21.10** Film: Biancaneve e il cacciatore (fant., '12, i. K. Stewart, C. Hemsworth) **23.40** Nad.: Hostages

ITALIA1

6.50 Serija: Tutto in famiglia **7.15** Serija: Mike & Molly **8.10** Serija: Psych **10.05** Serija: The Closer **12.05** Cotto e mangiato **12.25** 18.30 Dnevnik, vreme in šport **14.05** Nan.: Simpsonovi **14.35** Nan.: Futurama **15.00** Nan.: The Big Bang Theory **15.50** Nan.: E alla fine arriva mamma! **16.45** Nan.: White Collar - Fascino criminale **19.20** Serija: C.S.I. - New York **21.10** Film: Ti presento i miei (kom.) **23.25** Tiki Taka - Il calcio è il nostro gioco

IRIS

11.05 Film: La soldatessa alle grandi manovre (kom.) **12.55** Film: L'anatra all'arancia (kom.) **15.00** Film: Quelli della calibro 38 (det.) **16.55** Note di cinema **17.05** Film: Stasera a casa di Alice (kom.) **19.10** Serija: Hazzard

21.00 Film: State of Play (triler, '09, i. R. McAdams) **23.20** Film: Una anno vissuto pericolosamente (dram.)

LA7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** 13.30, 20.00, 0.00 Dnevnik **9.45** Coffee break **11.00** L'aria che tira **14.00** Kronika **14.40** Serija: Il commissario Maigret **16.30** Serija: Suor Therese **18.10** Serija: Il commissario Corrier **20.30** 0.15 Otto e mezzo **21.10** Piaz-zapulita

LA7D

6.30 I menù di Benedetta - Ricetta Sprint **7.40** 15.00 The Dr. Oz Show **8.30** 12.55, 18.55 Dnevnik **8.50** 12.00, 13.05 I menù di Benedetta **10.00** 19.00 Talent show: Chef per un giorno **11.00** 20.05 Cuochi e fiamme **14.30** Dottori in prima linea **16.50** SOS Tata **21.10** Film: La ragazza con l'orecchino di perla (dram., '03, i. S. Johansson) **22.55** La mala educaxxon

TELEQUATTRO

7.00 Sveglia Triestel **8.30** Dok.: Luoghi magici **12.45** Aktualno: Musa Tv **13.00** Incontrti sul tram **13.20** 17.30, 19.30, 20.30, 23.00 Dnevnik in vreme **13.45** Qui studio a voi studio **14.30** 22.30 Il caffè dello sportivo **15.15** Košarka **18.00** Trieste in diret-

ta **19.00** Peccati in tavola **20.00** Happy Hour **21.00** Il caffè dello sport **23.30** Film: Come sposare un milionario

LAEFFE

13.45 19.45 Novice **14.00** 17.45 Serija: Jamie - Meni in 30 minuti **15.05** Serija: 360 giorni in viaggio **16.10** Serija: L'archeologo vagabondo **16.45** Serija: Città nasconde **18.50** Serija: Bourdain - Senza prenotazione **20.00** Serija: Racconti dalle città di mare **21.00** Film: Amour (dram., Fr., '12) **23.20** Film: La niña santa (dram., '04)

CIELO

12.30 Hell's Kitchen **13.15** 14.30, 15.30 MasterChef Australia **13.45** 17.30 Buying & Selling **15.15** Novice **16.30** 18.30 Fratelli in affari **19.15** Serija: Affari al buio **20.15** Serija: Affari di famiglia

SLOVENIJA1

12.35 18.35 Affare fatto! **14.15** 20.20 Banco dei pugni **15.10** 22.00 Cine andrà a finire? **16.00** 22.50 Turtleman **16.50** Affari a quattro ruote **17.45** I maghi delle auto **21.10** Il re della griglia **23.40** Video del tubo

SLOVENIJA2

6.15 Utrip **6.30** Zrcalo tedna **6.55** Dobro jutro **10.35** Obzorja duha **11.10** Izobraževalni program **12.00** Ljudje in zemlja **13.00** 15.00, 17.00, 18.55, 22.40 Poročila, vreme in šport **13.35** Polnočni klub **15.10** Dober dan, Koroška **15.45** Dok. serija: Village folk **15.55** 18.40 Otoški program: OP! **17.25** 0.15 Duhovni utrip **17.40** Odprta knjiga **18.00** 23.05 Podoba podobe **18.30** Infodrom **19.30** Slovenska kronika **20.00** Tednik **21.00** Studio city **22.00** Odmevi **23.30** Slovenska jazz scena

SLOVENIJA2

17.40 Prava ideja! **18.10** Dok. odd.: Pod streli - novinarji in vojnah **20.00** 25 let akcije Sever **21.00** Nad.: Vzhodno-berlinska saga **21.50** Film: Čisto tako, samo drugače **23.30** Odprta knjiga

KOPER

13.55 Dnevni program **14.00** 23.40 Čezmejna Tv - Deželne vesti **14.20** Evronovice **14.30** Vsedanes - Vzgoja in izobraževanje **15.00** Ciak Junior **15.30** Glasbeni julij v Kopru **16.00** Vesolje je... **16.30** Tednik **17.00** Dogodki **17.25** Istra in... **18.00** 23.00 Športel **18.35** 23.35 Vremenska napoved **18.40** 22.40 Primorska kronika **19.00** 22.00 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **20.00** Sredoziemlje **20.30** Artevisio-ne **21.00** Meridiani **22.15** Kino premiere **22.30** Športna mreža

POP TV

6.00 Risanke in otroške serije **7.35** Serija: Lepo je biti sosed **8.25** 14.50 Queen Latifah Show **9.20** 10.30, 11.40, 12.50 Tv Profaja **9.35** 15.45 Nad.: Barva strasti **10.45** 16.45 Nad.: Sila **11.55** 17.55 Nad.: Vrtinec življenga **13.05** Film: Norčije z Dickom in Jane (kom., i. J. Carrey) **17.00** 18.55, 22.45 Novice **19.55** Serija: Gostilna išče šef-a **21.50** Serija: Gasilci v Chicagu **23.15** Serija: Kosti

KANAL A

6.50 Risanke **8.25** 12.50 Serija: Nova ameriška restavracija **9.15** 18.55 Serija: Alarm za Kobro **11.10** 13.55 Serija: Detektiv na Floridi **11.00** 12.35, 13.40 Tv prodaja **11.15**

Ponedeljak, 1. decembra
Laeffe, ob 21. uri

Amour

Francija 2012
Režija: Michael Haneke
Igrajo: Jean-Louis Trintignant, Emmanuelle Riva in Isabelle Huppert

Cudovit Hanekejev film, ki si je v Cannesu zagotovil zlato palmo in hkrati omogočil tudi obema interpretoma nagrado za najboljšo žensko in moško vlogo je zgodba o Anne in Georgesu, upokojenih učiteljih glasbe, ki živita zadovoljno in polno življenje v lepem stanovanju v središču Pariza, predana drug drugemu in svoji strasti do glasbe.

Njuna hči, prav tako glasbenica, živi s svojo družino v tujini. Nekega dne Anne zadene kap. Čeprav si opomore, se njen zdravstveno stanje hudo slabša. A lepa ljubezen starega para se znajde še pred zadnjo, hudo preizkušnjo.

VREDNO OGLEDA

VREMENSKA SЛИKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperaturje zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

DOLZINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.23 in zatone ob 16.23
Dolzina dneva 9.00

LJUNINE MENE
Luna vzide ob 13.00 in zatone ob 1.27

NA DANŠNJU DAN 1925 - Jutro je bilo zelo mrzlo, ponekod med najhladnejšimi nemškimi v 20. stoletju. V Babnem Polju so izmerili rekordnih -27,4 °C, v Žireh se je temperatura spustila do -18,8 °C in v Šentilju pod Turjakom do -14,8 °C.

Nad deželo se v nižjih plastihr zadržuje relativno vlažen zrak. Popoldne nas bo doseglo sredozemsko območje nizkega zračnega pritiska, ki bo neposredno vplivalo na območje Triveneta. V prihodnjih dneh se bo navedeno območje nizkega zračnega pritiska zadržalo nad osrednjim sredozemljem, vendar bo nekoliko oslabljeno.

Zjutraj bo spremenljivo, čez dan se bo oblačnost povečala. Možne bodo tudi nevihte z obilnimi padavinami. Ob morju bo proti večeru pihala zmerna burja. Ponoči bodo padavine obilnejše, burja pa se bo okreplila.

Ponoči bo pretežno oblačno in ponokd megleno ter povečani suhi vreme. Čez dan bo od jugozahoda znova pričelo deževati, dež se bo razširil na vso Slovenijo. Ob morju bo pihal šibak jugo, v Vipavski dolini in na Krasu pa šibka burja. Temperature bodo od 3 do 8, na Primorskem od 11 do 16 stopin C.

Ponoči in zjutraj bo pretežno oblačno z obilnim dežjem. Več padavin bo na zahodu. V nižinah bo pihala zmerna, ob morju pa močna burja. V gorah bo meja sneženja na 2000 m. V popoldanskih urah bo burja oslabela.

Jutri bo oblačno s padavinami, v bližini morja bodo možne nevihte. Po nižinah bo deževalo. Ob morju bo zjutraj pihal zmeren jugo, ki bo čez dan slabel. Na severnem Primorskem bo pihala burja, v severovzhodni Sloveniji severni veter.

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.48 najvišje 34 cm, ob 11.44 najnižje -18 cm, ob 17.04 najvišje 5 cm, ob 22.33 najnižje -23 cm.

Jutri: ob 5.38 najvišje 40 cm, ob 12.41 najnižje -31 cm, ob 18.26 najvišje 10 cm, ob 23.44 najnižje -20 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibanlo, temperatura morja 15,6 stopinje C.

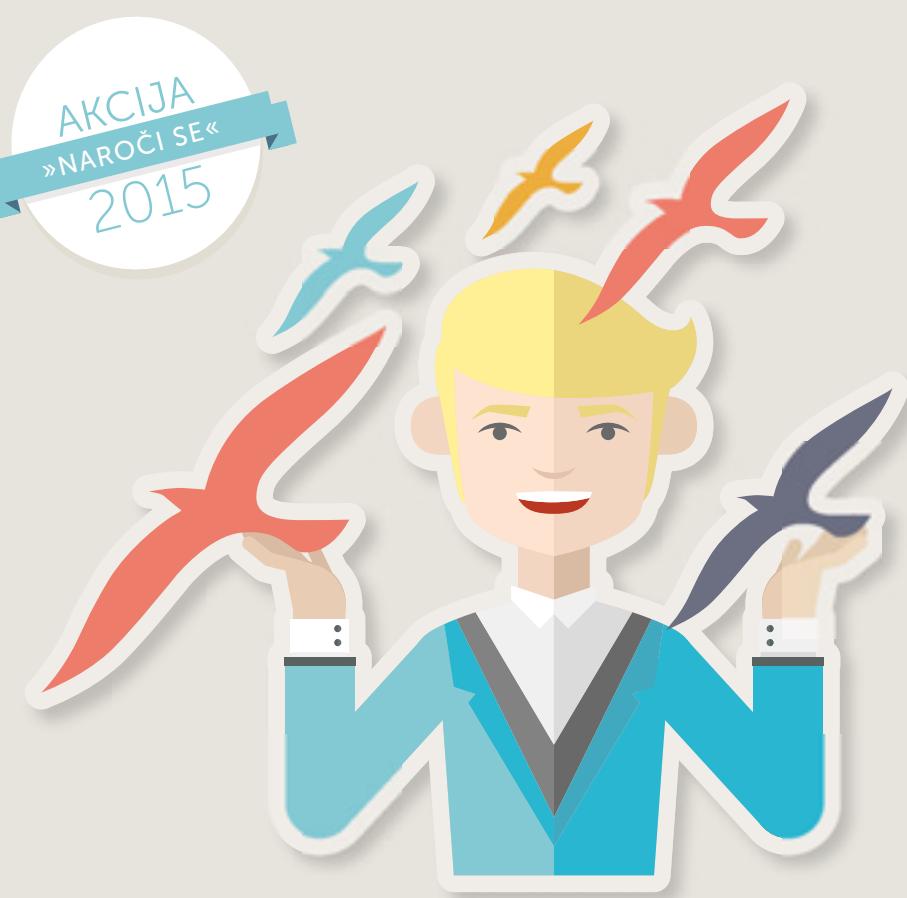
TEMPERATURE °C
500 m ..... 9 2000 m 2
1000 m ..... 7 2500 m 1
1500 m ..... 6 2864 m 0
UV indeks ob jasnom vremenu po nižinah dosegne vrednost 1,5.

Dinastija Le Pen se krepi v Nacionalni fronti

LYON - Vnukinja Jean-Marie Le Pena, ustanovitelja francoske skrajno desne Nacionalne fronte, Mairon Marechal-Le Pen je bila včeraj na kongresu stranke v francoskem Lyonu izvoljena v centralni odbor stranke. 24-letna Marechal-Le Penova je dobila 80 odstotkov glasov podpore in tako dobila bistveno več glasov podpore od svojega tekmeca, podpredsednika stranke Floriana Philippota. Vnukinja Jean-Marie Le Pena je bila leta 2012 izvoljena kot prva poslanka Nacionalne fronte v francoski narodni skupščini in je hkrati najmlajša poslanka po letu 1985. Na kongresu bodo danes kot predsednico stranke potrdili hčerko ustanovitelja stranke, Marine Le Pen, ki je hkrati teta Marechal-Le Penove.

Na dnevnu fotografije tudi o vse bolj razširjenih dronih

LJUBLJANA - Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je včeraj potekala prva izvedba dogodka Dan fotografije, na katerem so v uvodnem delu predstavili tudi vse bolj razširjene radijsko vodenе naprave za fotografiranje in snemanje iz zraka oziroma tako imenovane drone. Radijsko voden sistemi za snemanje iz zraka so s tehnološkim razvojem v zadnjih letih postali tako razmeroma cenovno ugodni kot tudi dovolj enostavni za upravljanje. Temu primerno se je razširila njihova uporaba v amaterske in profesionalne namene, je kot uvodni govornik povedal strokovnjak Janez Nebec.

Mi gremo naprej!

Ob 70-letnici časopisa nudimo naročnikom poleg običajnih ugodnosti še vrsto novosti.

Predstavi nam prijatelja!

Pomagajte nam širiti Primorski dnevnik!

Predstavite nam novega naročnika!

Tako boste tudi sami prispevali k razvoju in utrjevanju dnevnika in boste za to tudi primerno nagrajeni.

Kdor nam bo do 31. januarja 2015 **predstavil novega naročnika**, bo ob plačilu naročnine za leto 2016 prejel **15% popust**.

Popust bo višji sorazmerno s številom predstavljenih naročnikov.

Za navodila in pravila akcije pokličite na telefonsko številko 040 7786300 ali 0481 356320 ali pa obiščite našo spletno stran.

